

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

PURNULAHDEN ASEMAKAAVA
Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus**KAAVASELOSTUS**

Kaavahankkeen likimääräinen sijainti sinisellä aluerajauksella Kolin alueen ilmakuvassa (© MML). Oranssilla rajauksella luonnosvaiheen jälkeen lisätty laajennusalue itäosassa. Toinen oranssi rajaus Merilänrannantien pohjoispuolella tarkoittaa jo luonnosvaiheessa mukana ollutta aluetta.

KÄSITTELYVAIHEET

VIREILLETULO	1.7.2021
OAS nähtävillä	1.7.–30.7.2021
LUONNOS	
Kaavaluonnos nähtävillä	30.6.–12.8.2022
EHDOTUS	3.11.2022
Kaavaehdotus nähtävillä	10.11. – 9.12.2022
Asemakaavaa tarkistettu	15.2.2023

PÄÄTÖKSENTEKO

Kaupunginhallitus (vireilletulo)	21.6.2021 § 186
Kaupunginhallitus (luonnos)	20.6.2022 § 228
Kaupunginhallitus (ehdotus)	7.11.2022 § 351
Kaupunginvaltuusto	

LAINVOIMA

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Sisällysluettelo

1.	TIIVISTELMÄ	5
1.1	Kaavaprosessi	5
1.2	Kaavan mukaisen rakentamisen toteuttaminen	6
2	LÄHTÖKOHDAT	6
2.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	6
2.1.1	Alueen yleiskuvaus	6
2.1.2	Luonnonympäristö	7
2.1.3	Rakennettu ympäristö	12
2.1.4	Maanomistus	14
2.1.5	Kulttuuriperintö, maisema ja kaupunkikuva	14
2.1.6	Liikenne	14
2.1.7	Palvelut ja työpaikat	15
2.1.8	Tekninen huolto	15
2.1.9	Ympäristöhäiriöt	15
2.2	Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	16
3	ASEMAKAAVASUUNNITTELUN VAIHEET	25
3.1	Asemakaavan tarve	25
3.2	Asemakaavaprosessi ja sitä koskevat päätökset	26
3.3	Osallistuminen ja osalliset	28
3.4	Asemakaavan tavoitteet	29
3.4.1	MRL:n sisältövaatimukset	29
3.4.2	Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet	29
4	ASEMAKAAVARATKAISUN KUVAUS	31
4.1	Aluevaraukset	34
4.1.1	Korttelialueet ja niiden mitoitus	34
4.1.2	Muut alueet	34
5	KAAVAN VAIKUTUKSET	35
5.1	Vaikutukset suunnittelutilanteeseen	35
5.2	Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskuntatalouteen ja rakentamisen ekologisuuteen ja ilmastovaikutuksiin	36
5.3	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisema- ja kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriperintöön	37
5.4	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön sekä viheralueisiin	47

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

5.5	Vaikutukset työllisyyteen, yritystoimintaan ja palveluihin	47
5.6	Vaikutukset liikenteeseen ja kevyen liikenteen oloihin	48
5.7	Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, asumiseen ja väestörakenteeseen	49
5.8	Muut kaavan merkittävät vaikutukset	49
5.8.1	Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen	49
5.8.2	Vaikutukset kaupungin strategioihin	49
5.8.3	Oikeudelliset vaikutukset	49
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	50
6.1	Asemakaavan toteutus ja toteutuksen seuranta	50

LIITTEET

Asemakaavan seurantalomake

1. Kaavakartta, päiväys 3.11.2022, tarkistettu 15.2.2023
2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, päiväys 17.6.2021, päivitetty 16.6.2022
3. OAS palaute ja vastineet niihin
4. Kaavaluonnoksesta saatu palaute ja vastineet niihin
5. Kaavaehdotuksesta saatu palaute ja vastineet niihin
6. Natura-arvion tarveharkinta, Sweco Finland Oy, 10.2.2023

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

ASEMAKAAVA, PURNULAHDEN ASEMAKAAVA**KOLIN (15) KAUPUNGINOSAN ASEMAKAAVAN LAAJENNUS****PERUS- JA TUNNISTETIEDOT**

Kaavan nimi	Purnulahden asemakaava, Kolin kaupunginosan (15) asemakaavan laajennus
Alueen nimi	Kolin (15) kaupunginosa
Kunta	Lieksan kaupunki
Asemakaava koskee	Lieksan kaupungin (422) Kolin kylän (411) kiinteistöjä 5:25, 5:34, 5:41–42, 5:45, 5:50, 5:56, 5:63, 5:80–81, 5:107–109, 5:114, 15:24, 15:43, 35:0, 36:1 ja osia kiinteistöistä 5:112, 15:5 sekä 895-0-504 (maantien aluetta) ja 876:1 (vesialuetta).
Asemakaavalla muodostuvat	Lieksan kaupungin (422) Kolin (15) kaupunginosan korttelit 17–21, viher- ja vesialueita sekä liikenne- ja katualueita.
Kaavan laatija	Lieksan kaupunki / maankäyttö Sweco Infra & Rail Oy (ehdotusvaiheesta alkaen)
Kaava-asiakirjat	Maankäyttösuunnittelija Reino Hirvonen ja maankäyttöpäällikkö Jukka Haltilahti Ehdotusvaiheesta alkaen kaavoitusarkkitehti Pasi Vierimaa (arkkitehti SAFA, YKS 492), Sweco Infra & Rail Oy
Kaavakartta	Maankäyttöpäällikkö Jukka Haltilahti Ehdotusvaiheesta alkaen kaavoitusarkkitehti Pasi Vierimaa (arkkitehti SAFA, YKS 492), Sweco Infra & Rail Oy
Tampereella	15.2.2023 Sweco Finland Oy Kaavoitusarkkitehti Pasi Vierimaa Arkkitehti SAFA, YKS 492

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

1. TIIVISTELMÄ

Kaavatyö on aloitettu kaupungin tarpeesta osoittaa Kolin kylän läheisyyteen, Purnulahden alueelle muun muassa uuden Koli – Ahmovaara osayleiskaavan mukaisesti matkailurakentamista. Kaavatyö on myös Lieksan kaupungin Kolin alueelle kohdistuvien strategisten tavoitteiden mukainen.

Alue on Kolin tärkeimmiltä matkailualueilta maisemallisesti Ipatti-vaaran katveessa, joten alue mahdollistaa myös korkeammat rakennukset. Kaavalla mahdollistetaan alueelle rakennettavaksi tiivis matkailuelinkeinojen alue ja kunnallistekniikan tehokas käyttö lähelle Kolin kylän keskustaa ja sen palveluita. Alueen maisemalliset olosuhteet tulee huomioida pääasiassa rakennuslupavaiheessa.

Osoitettava rakentamistapa ja -tehokkuus mahdollistavat myös esim. kaukolämmön käytön alueella ekologisena lämmitysratkaisuna. Matkailuelinkeinojen yhtenäiset laajat korttelialueet mahdollistavat mahdollisimman monipuolisen tonttijaon ja rakentamisen vastaamaan joustavasti kuhunkin matkailuhankkeeseen.

Yksityisten omistamat Lahnajoen varren olemassa olevat RA lomarakennuspaikat ja Merilärnantien varrella oleva AP-1 alue muuttuvat matkailukäyttöön, saaden mm. merkittävästi lisää rakennusoikeutta. Rakentamattomia yksityisten VL alueita muutetaan myös kaavassa osin korttelialueeksi ja VU alueeksi.

Kaavassa osoitetaan Koli-Ahmovaaran osayleiskaavaan 2040+ merkitty satama-alue (LS) ja niin sanottu sataman tukiparkki (LPA). Lisäksi uusi LPA pysäköintialue osoitetaan Merilänrannantien pohjoispuolelle ulkoilureitistön ja moottorikelkkareitistön käyttäjille ja RM-alueiden tukipysäköintiin (esim. tapahumat ym.).

Kaavassa huomioidaan myös yhdyskuntateknisen huollon tavoitteet, kevyen liikenteen olosuhteet sekä olemassa oleva ulkoilureitistö. Moottorikelkkareitti hakee uutta sijaintia Pieliselle kaavaprosessin aikana.

1.1 Kaavaprosessi

Vireilletulovaihe eli osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Purnulahden asemakaavan, Kolin (15.) kaupunginosan laajennuksen kuulutuskaavan vireilletulosta (MRL 62 §) on julkaistu virallisella ilmoitustaululla ja kunnallisessa ilmoituslehdessä 1.7.2021. Samalla asetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville 1.7.–30.7.2021. OAS palaute ja vastineet niihin on esitetty kaavaselostuksen liitteessä 3.

Valmisteluvaihe eli kaavaluonnos

Kaavaluonnos asiakirjoineen asetetaan nähtäville kaupunginhallituksen kokouksen 20.6.2022 § 228 mukaisesti 30.6.–12.8.2022. Kaavasta kuulutettiin virallisella ilmoitustaululla ja kunnallisessa ilmoituslehdessä 30.6.2022. Kaavaluonnoksesta pyydettiin tarvittavat viranomaislausunnot ja siitä osallisilla oli mahdollisuus jättää mielipiteensä.

Kaavaluonnoksesta annettiin seitsemän lausuntoa ja kaksi mielipidettä.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Suunnittelualueeseen on luonnosvaiheen jälkeen lisätty kaupungin omistukseen palautunut, Purnuniementien sisämutkaan sijoittuva kiinteistö 5:114 alueen itäosassa.

Kaavaehdotusvaihe

Kaavaluonnos on päivitetty asemakaavaehdotukseksi saatu palaute mahdollisuuksien mukaan huomioiden. Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 10.11. - 9.12.2022. Kaavasta pyydettiin tarvittavat lausunnot ja kaavasta saattoi jättää kirjallisen muistutuksen. Kaavaehdotuksesta annettiin yhdeksän lausuntoa ja neljä muistutusta. Saatuun palautteeseen on laadittu vastineet, vastineraportti on liitteenä 5.

Kaavan hyväksyminen

Asemakaavaa on tarkistettu ennen hyväksymiskäsittelyä. Tehdyt muutokset perusteluineen on kirjattu kohtaan 3.2. Asemakaava saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittelyyn helmikuussa 2023.

1.2 Kaavan mukaisen rakentamisen toteuttaminen

Asemakaava voidaan kokonaisuudessaan toteuttaa kaavan saatua lainvoiman kysynnän mukaan. Alueella on jo käynnissä hanke, jossa tutkitaan mahdollisuutta luovuttaa alueita matkailurakentamiselle. Näin ollen alueiden osittainen rakentaminen voi käynnistyä jo lähivuosina. Toteuttamisen ajoituksessa tulee huomioida myös vesihuollon kehittämisen aikataulu.

2 LÄHTÖKOHDAT

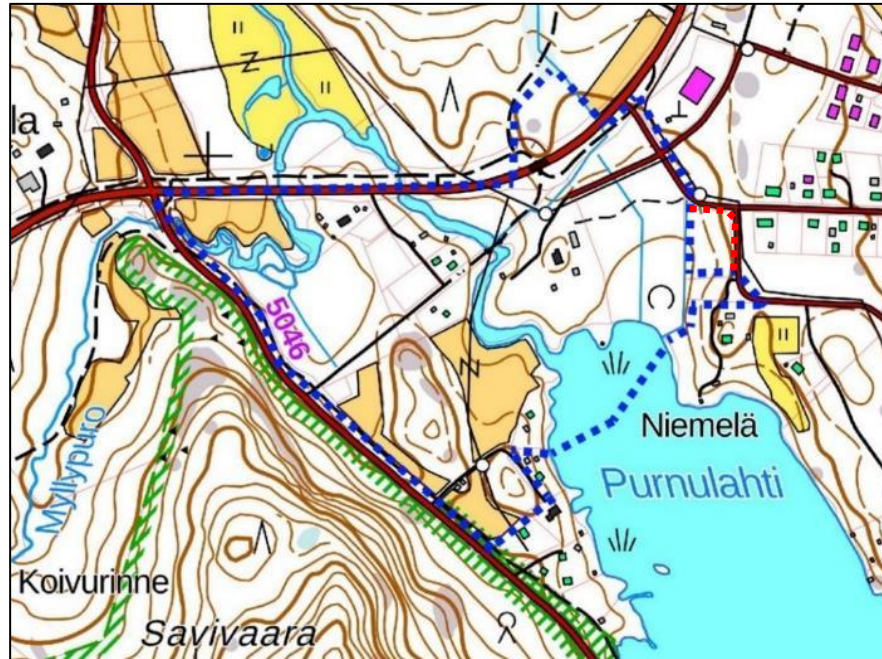
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaava sijaitsee Lieksan kaupungin (422) Kolin kylän (411) alueella, Purnulahden pohjukassa. Alueen pinta-ala on noin 18,4 hehtaaria.

Alue sijaitsee Merilänrannantien, Rantatien ja Purnulahden loma-asuntoalueen välisellä alueella. Alue rajautuu etelässä Pieliseen. Alueen läheisyydessä, lounaispuolella on Kolin kansallispuisto.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 1. Suunnittelualan likimääräinen sijainti. (MML maastokartta). Punaisella luonnosvaiheen jälkeen lisätty laajennusalue itäosassa.

2.1.2 Luonnonympäristö

Suunnittelualue on ollut lähes kokonaan viljelykäytössä olevaa peltoa vielä 1970-luvulla. Alueen korkein kohta Rantatien ja Lahnaojen/Purnulahden välissä on harvennettu, mutta muutoin luonnontilaista sekametsää. Suunnittelualueita halkoo Lahnaojo, joka on alueella lähes luonnontilainen.

Kuva 2. Ilmavalokuvat, vasemmalla 1940- ja oikealla 1970-luvulta. (MML historialliset ilmakuvat).

Nykyisin alue on vain osittain maanviljelykäytössä. Alue on päässyt suurelta osaltaan pusikoitumaan ja metsittymään. Puusto on lehtipuuvaltaista, koivua, leppää ja pajua. Koko suunnittelualue on kulttuurivaikutteista ja pääosin muuntunutta.

Lisää alueen ympäristöstä on esitetty aluetta koskevissa selvityksissä (Purnulahden luontoselvitys 2022 ja Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan luontoselvitys 2021).

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 3. Suunnittelualuetta Rantatieltä (© GoogleMaps).

Kuva 4. Suunnittelualuetta Merilänrannantieltä (© GoogleMaps).

Kuva 5. Lahnajoki Pielisen suulla kevättulva korkeudessa (© Haltilahti).

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 6. Suunnittelualan peltoa (© Haltilahti).

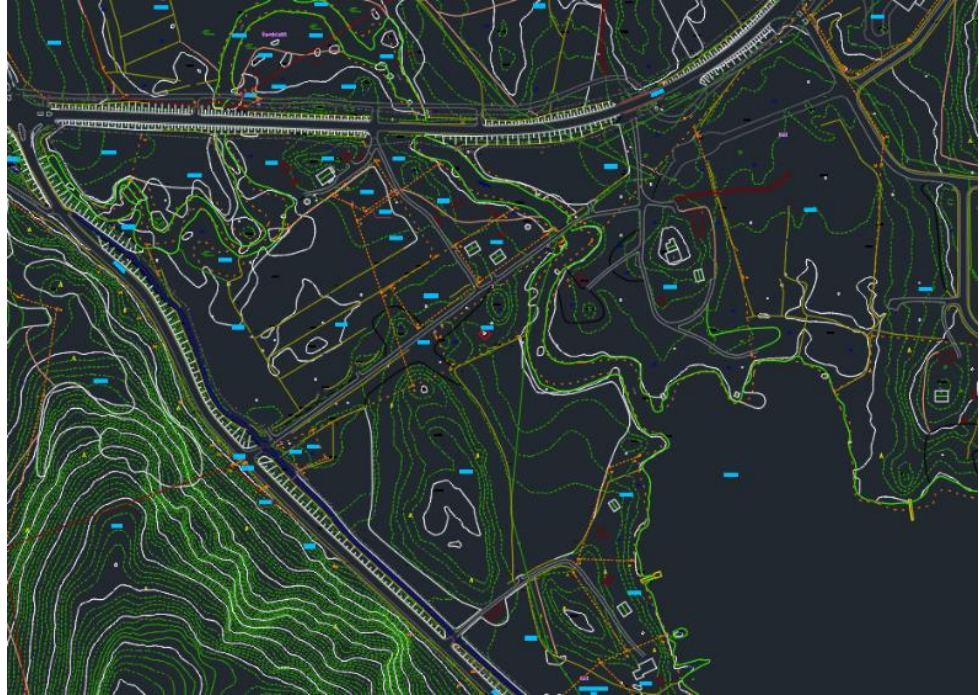

Kuva 7. Suunnittelualan peltoa (© Haltilahti).

Lahnajoen ympäristössä on mm. avoimia peltoja. Maapinnan korkeus vaihtelee N2000 välillä +94-96 mmpy Purnulahden ja Merilänrannantien välillä, +94-101 mmpy Purnulahden ja Rantatien välillä. Kukkulat ovat korkeimmillaan +105 mmpy.

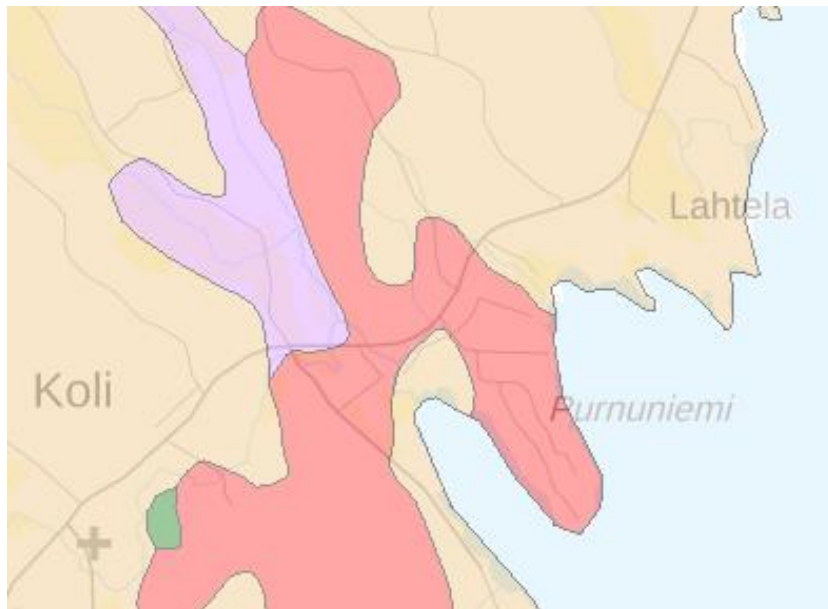
Lahnajoen ja erityisesti Myllypuron reuna-alueet ja osa Purnulahden pohjukan maa-alueista kuuluu tulvavaara vyöhykkeeseen.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 8. Ote pohjakartasta (© Lieksan kaupunki).

Maaperä on sekalajitteista, joka päälajiketta ei ole selvitetty (vaaleanruskea väri kuvassa 11). Alue on pääosin alavaa vanhaa Pielisen pohjaa. Alueella on vaihtelevasti kallioisuutta. Pääosin maaperä on Kolin alueelle tyypillistä moreenia. Päällä saattaa olla hiekka- ja silttikerroksia. Purnulahden pohjukassa vanhoilla pelloilla on myös multaisuutta ja Lahnajoen mutkissa ja viereisillä pelloilla myös savisuutta. Kallioperä on näkyvissä alueen korkeimmilla kohdilla (katso mm. maastokartta). Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Kuva 9. Ote GTK:n maaperäkartasta (© GTK).

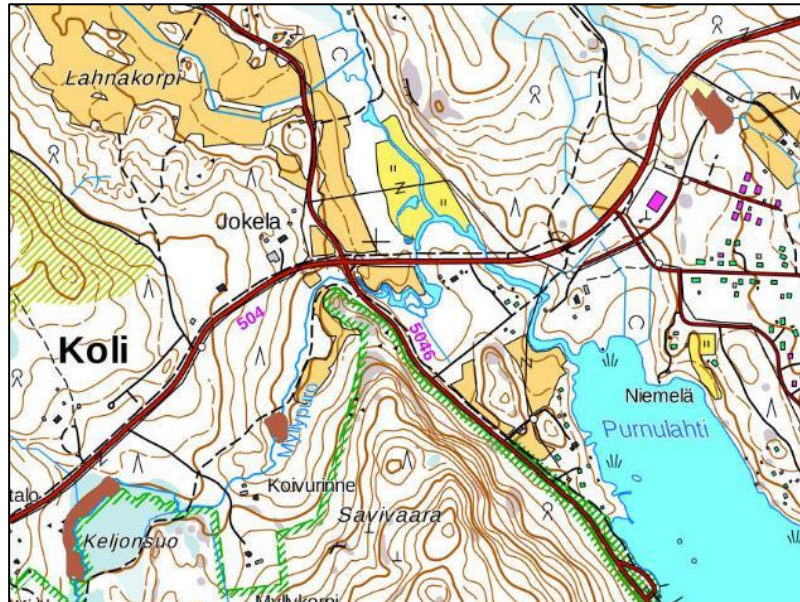
Koli-Ahmovaaran osayleiskaavaa 2040+ varten laaditussa luontoselvityksessä alueelle ei ole osoitettu merkittävää luonnonympäristöä. Myös sitä tarkentavassa Purnulahden luontoselvityksessä ei havaittu alueella suojeltavia arvoja yhtä erittäin pienialaista mustikkakorpea lukuun ottamatta. Mustikkakorpi on eri korpilajeista yksi yleisin, mutta

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Etelä-Suomessa harvinainen.

Kuva 10. Mustikkakorven pieni alue muutoin kallioisella alueella (kuva © Sweco Oy). Merilänrannantien pohjoispuolella on Lahnaojen avoluhta (Kohde 28, ei suunnittelu-alueella). Rantatien ja Merilänrannantien kulmauksessa on kaava-alueella voimassa olevassa kaavassa merkitty ympäristöarvoja Myllypuron alueelle.

Kuva 11. Ote erityisen tärkeistä elinympäristöistä (Metsälaki 10 § kohteet). Merkintöinä ruskeilla alueilla pienvesistöjen välittömiä lähiympäristöjä (© Metsäkeskus, ei suunnittelualueella).

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 12. Ote suojelualueista (Kolin kansallispuiston aluetta). Vihreä = valtion suojelualue (WebGIS).

Pielisen vesi on varsin puhdasta vesistön suuren koon vuoksi. Viljeltyjen alueiden määrä on supistunut ja täten uusi kuormitus vesistöön on vähentynyt. Myös tehdaslaitosten, taajamien yms. jätevesien käsittely on tehostunut. Suomen ympäristökeskuksen Vedenlaatu -palvelun mukaan Pielisen tila on hyvä.

Kuivana kesänä Lahnajoki saattaa kuivua lähes kokonaan, sillä Lahnalammelta saapuva virtaus on melko vähäistä. Suunnittelualueella joki noudattaa käytännössä Pielisen pinnan vaihteluita.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualueella on 1940-luvulla rakennettu asuinrakennus (Mäkilehto) ja 2007 rakennettu sauna sekä uudempia, 2000-luvulla rakennettuja loma-asuntoja.

Kuva 13. Mäkilehto. 1940-luvulla rakennettu asuinrakennus (© Haltilahti).

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 14. Sauna. (© Haltilahti).

Kuva 15. Ladot suunnittelualueella Aamurannantien varrella. (© Haltilahti).

Kuva 16. Loma-asunto suunnittelualueella (© GoogleMaps).

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 17. Loma-asunto suunnittelualueella (© GoogleMaps).

2.1.4 Maanomistus

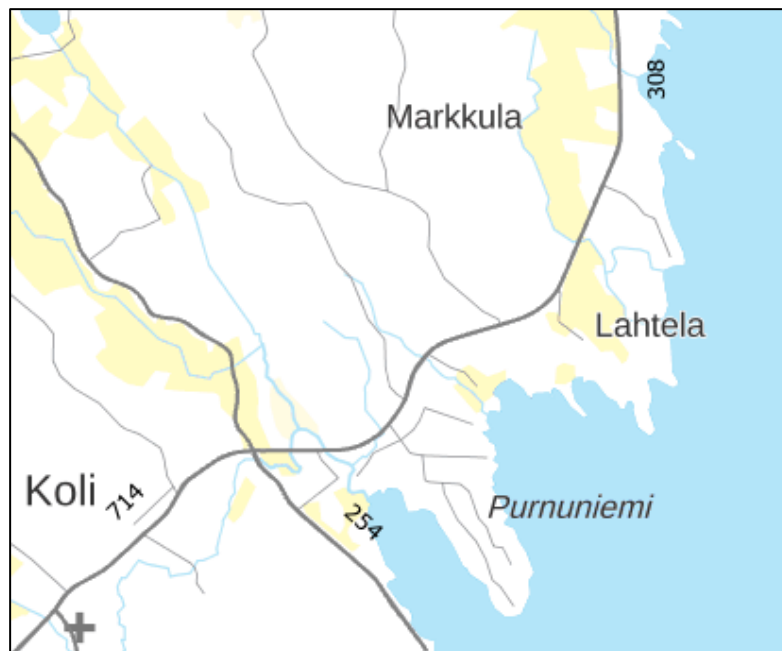
Lieksan kaupungin (422) Kolin kylän (411) kiinteistöjä 5:25, 5:34, **5:41, 5:42, 5:45, 5:50, 5:56, 5:63**, 5:80, **5:81**, 5:107–109, **5:114**, 15:24, 15:43, 35:0, 36:1 ja osia kiinteistöistä **5:112**, 15:5 sekä 895-0-504 (maantien alue) ja 876:1 (Kolin kalaveden osakaskunta. Alueet ovat pääosin kaupungin omistuksessa (**tummennetut**).

2.1.5 Kulttuuriperintö, maisema ja kaupunkikuva

Koli-AhmoVaaran osayleiskaavaa 2040+ varten on laadittu rakennetun kulttuuriympäristön selvitys ja arkeologinen inventointi. Alueella ei ole muinaismuistokohteita tai valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Kulttuuriympäristön selvityksessä ei ole rakennuskohteita suunnittelualueella.

Alue kuuluu valtakunnallisesti merkittävään Kolin maisema-alueeseen (VAMA 2021).

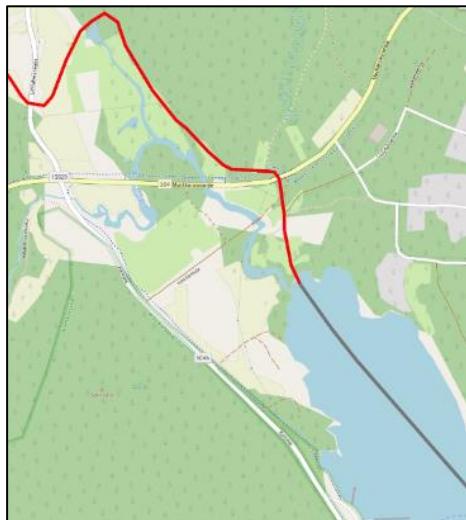
2.1.6 Liikenne

Kuva 18. Ote Väyläviraston liikennemääräkartasta.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Liikenne suunnittelualueelle ohjautuu Merilänrannantieltä ja Rantatieltä pienemmille yksityisteille (Purnuniementie, Aamurannantie ja Nikkilänkuja) ja niiden kautta olemassa oleville korttelialueille. Näitä hyödynnetään myös kaava-suunnitelmassa.

Kuva 19. Moottorikelkkareitistö (<https://kelkkareitit.fi/>).

Väyläviraston tilaston mukaan Merilänrannantien keskimääräinen vuorokausiliikenne vuonna 2020 oli 308 ja Rantatiellä 254 ajoneuvoa / vuorokausi suunnittelualueen kohdalla. Koli-Ahmoavaara osayleiskaava 2040+ liikenneselvityksessä arvioidaan

Merilänrannantien liikennemäärien arvioidaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä 2400 ajoneuvoon vuorokaudessa olettaen, että Koli-Ahmoavaara osayleiskaava 2040+ mukainen rakentaminen on toteutunut siihen mennessä. Myös Rantatien liikennemäärien oletetaan kasvavan merkittävästi.

Suunnittelualueelle johtaa Kolin kylältä kevyen liikenteen väylä Merilänrannantien pohjoispuolella alittaen tien ja jatkuen kohden Purnulahden tietä. Rantatien vieressä päällystämätön ulkoilureitti / epävirallinen kevyen liikenteen väylä Kolin sataman suuntaan. Lisäksi kaava-alueen läpi kulkee ympärivuotisessa käytössä oleva valaistu ulkoilureitti. Alueen halki kulkee tällä hetkellä myös moottorikelkkareitti.

2.1.7 Palvelut ja työpaikat

Kaava-alueella ei ole nykyisellään palveluita tai työpaikkoja. Pääasialliset palvelut ja työpaikat sijaitsevat kävely- ja pyöräilyetäisyyden päässä Kolin keskustassa ja Kolin satamassa.

2.1.8 Tekninen huolto

Kaavamuutosalueella on tekninen huolto (vesi- ja jätevesiverkosto sekä sähköverkko). Alueella ei ole hulevesiviemärintiä.

2.1.9 Ympäristöhäiriöt

Alueella ei ole ympäristöhäiriöitä tuottavaa toimintaa.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

2.2 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

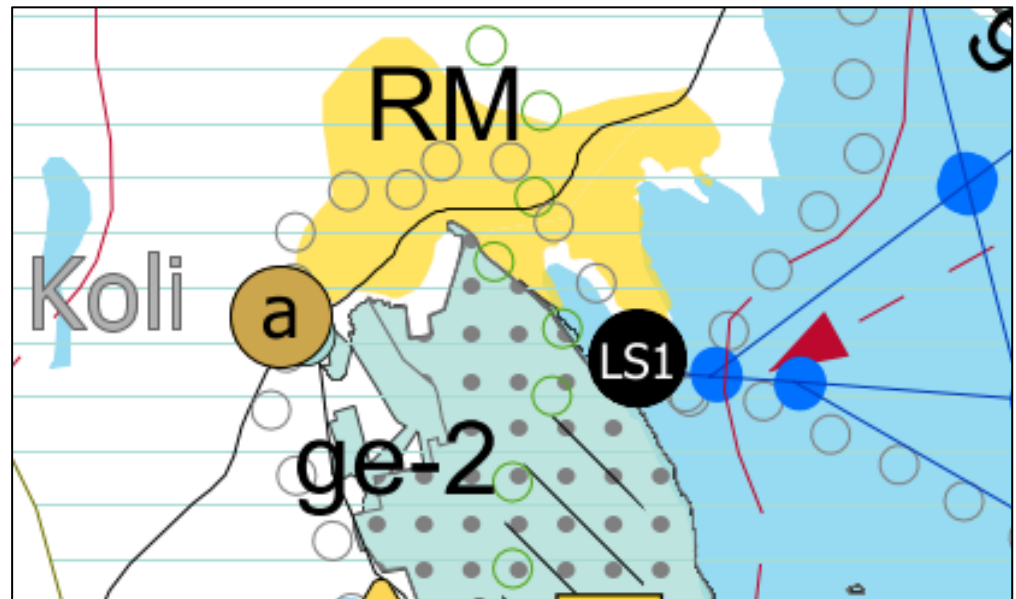
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (14.12.2017)

Valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ovat: Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö sekä elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö ja luonnonvarat. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoituvat vain valtakunnallisesti merkittävissä asioissa.

Kolin alue on osoitettu valtakunnallisesti merkittävaksi maisema-alueeksi (VAMA 2021, kohde 91). Mietintö ei kuitenkaan aseta suoraan kaavaa ohjaavia määräyksiä. Kaavaa koskevia muita tavoitteita ei ole. Vaikutukset tähän kaavahankkeeseen ja maankäyttöön muutoin, välittyvät maakuntakaavan ja Koli-Ahmoavaaran osayleiskaavan 2040+ kautta kaavoille laissa säädettyjen sisältövaatimusten rajoissa.

Maakuntakaava

Maakuntakaavan tehtävänä on ratkaista valtakunnallisia, maakunnallisia ja seudullisia alueidenkäytön kysymyksiä. Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä ja yhdyskuntarakenteen periaatteista maakunnassa. Lisäksi siinä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita.

Kuva 20. Ote maakuntakaava 2040:sta.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 8.7.2021. Maakuntakaavassa alueelle kohdistuu seuraavat merkinnät:

Kolin kehittämisen kohdealue (ko, punainen katkoviiva).

Merkinnällä osoitetaan Kolille ja sen lähialueelle yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta tärkeää ylikunnallisesti suunniteltavaa aluetta, joka kuuluu läheisesti Kolin vaikutukseen matkailun, palvelujen, asumisen, elinkeinotoiminnan ja liikenteen ratkaisujen kautta. Aluetta kehitetään Pohjois-Karjalan matkailun, virkistystyksen ja vapaa-ajan sekä ympärivuotisen että osa-aikaisen asu-

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

misen ja työnteon vetovoima-alueena. Alueelle sijoittuu maakunnan kehittämissä kannalta tärkeitä toimintoja ja siinä on tarvetta kuntien yhteistoimintaan alueidenkäytön suunnittelussa ja toimintojen yhteensovittamisessa.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa matkailu, palvelut, monimuotoinen asuminen ja muut työpaikat tulee suunnitella alueen erityiset kulttuuri- ja luontoarvot huomioiden. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee lisäksi huomioida alueen sisäisen matkailuliikenteen kehittäminen mukaan lukien kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden sekä joukkoliikenteen kehittäminen.

Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mv, sinivihreä vaakaviivitus)

Kolin kehittämisen kohdealue (ko)

Merkinnällä osoitetaan Kolin ja sen lähialueelle yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta tärkeää ylikunnallisesti suunniteltavaa aluetta, joka kuuluu läheisesti Kolin vaikutukseen matkailun, palvelujen, asumisen, elinkeinotoiminnan ja liikenteen ratkaisujen kautta. Aluetta kehitetään Pohjois-Karjalan matkailun, virkistyksen ja vapaa-ajan sekä ympärivuotisen että osa-aikaisen asumisen ja työnteon vetovoima-alueena. Alueelle sijoittuu maakunnan kehittämisen kannalta tärkeitä toimintoja ja siinä on tarvetta kuntien yhteistoimintaan alueidenkäytön suunnittelussa ja toimintojen yhteensovittamisessa

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa matkailu, palvelut, monimuotoinen asuminen ja muut työpaikat tulee suunnitella alueen erityiset kulttuuri- ja luontoarvot huomioiden. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee lisäksi huomioida alueen sisäisen matkailuliikenteen kehittäminen mukaan lukien kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden sekä joukkoliikenteen kehittäminen.

Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mv)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet.

Suunnittelumääräys

Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.

Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue (mv)

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyksen kannalta valtakunnallisesti ja osin kansainvälisesti merkittäviä kehitettäviä aluekokonaisuuksia.

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueita tulee kehittää maakunnan keskeisimpinä matkailun ja virkistyksen, vapaa-ajan, luonnon ja kulttuurin sekä tapahtumien vetovoima-alueina. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota luontomatkailun, matkailuelinkeinojen, vapaa-ajantoimintojen ja muiden palvelujen kehittämisedellytyksiin. Suunnittelussa on lisäksi otettava huomioon alueiden ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti hallittu kasvu.

Matkailupalvelujen alue (RM):

Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita. Matkailupalvelujen kohdemerkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä matkailupalvelujen olemassa olevia tai suunniteltuja kohteita sekä kehittämishankkeita

Suunnittelumääräys

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaen huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

— **Seututie tai pääkatu (st)**

Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti

Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävimmät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.

Suunnittelumääräys

Moottorikelkkailureitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle, elinkeinoille ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.

Maakuntakaava 2040 1. vaiheen on maakuntahallitus hyväksynyt 13.6.2022. Hyväksymispäätöksestä on valitettu ja valitus on hallinto-oikeuden käsittelyssä. Valituksesta huolimatta maakuntakaava 2040:n 1. vaihe on kuulutettu voimaan tulevaksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kaavan aiheina olivat turve, arvokkaat suot sekä rakennettu kulttuuriympäristö. Kaavassa ei ole osoitettu kohteita suunnittelualueelta.

Maakuntahallitus käynnisti 24.5.2021 maakuntakaavan 2. vaiheen laadinnan. Kaavan tavoitteena on yhteensovittaa ja liittää Etelä-Savon maakuntakaava Heinäveden kunnan osalta Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan. Kaavassa tarkastellaan myös mm. Heinävesi-Koli matkailukäytävää, joka asettanee tavoitteita myös Kolin alueelle. 2. vaihemaakuntakaavaluonnos ja siihen liittyvä valmisteluaineisto on asetettu maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n ja -asetuksen 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville 21.12.2022 — 31.1.2023.

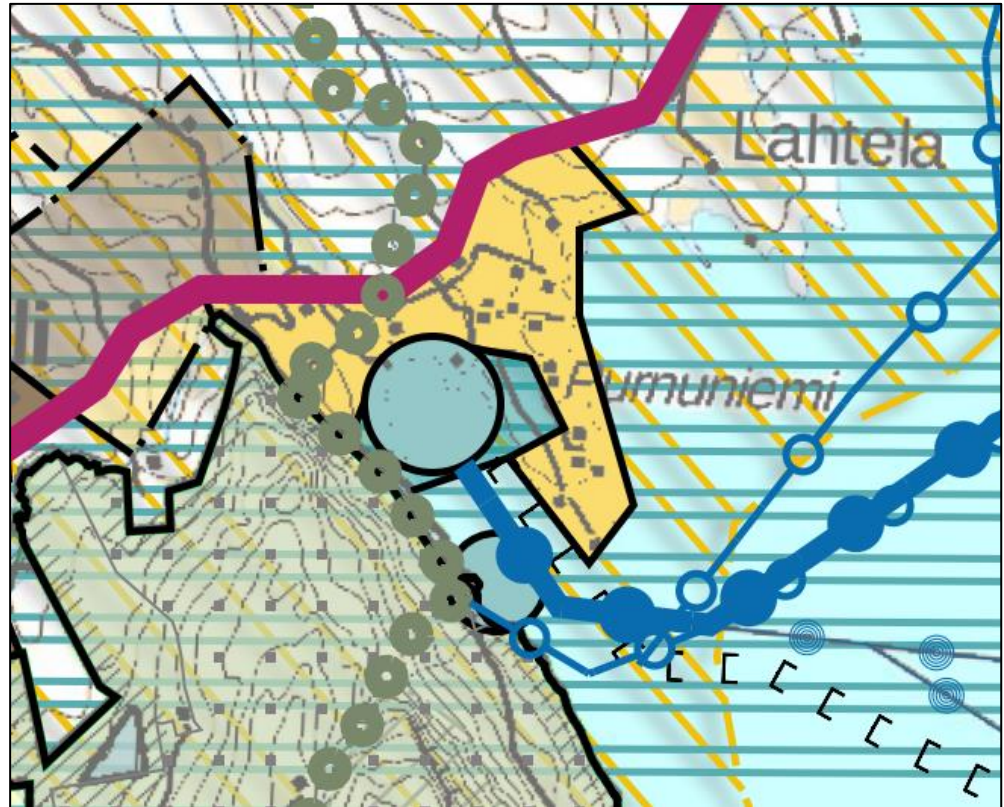
Maakuntahallitus on kokouksessaan 19.12.2022 § 195 päättänyt tehdä periaatepäätöksen Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 3. vaiheen käynnistämiseksi. Kaavan pääteemoina ovat sähkönsiirtoverkot, uusiutuva energia (erityisesti tuulivoimaja aurinkopuistot), maisema-alueet, pohjavesialueet sekä mineraalipotentialiset alueet. Maakuntakaavan aikataulu, käsiteltävät maankäyttömuodot ja vuorovaikutus määritellään tarkemmin erikseen laadittavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä.

Kolin vaikutusalueen strateginen yleiskaava 2040+

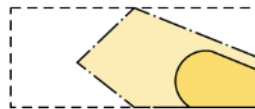
Strateginen yleiskaava on laadittu Koli-Ahmoaara osayleiskaava-alueelta lähien ja ulottuen Kolin iso kuva 2050 -selvityksen matkailusolmujen alueille (Napakallio, Nunnanlahti, Paalasmaa ja Vuonilahti). Kaava on laadittu yhdessä Juuan kunnan kanssa ja eri kuntien maankäyttö on sovitettu rajapinnoiltaan ja toiminnoiltaan yhdeksi kokonaisuudeksi.

Kaavalla on tutkittu erityisesti eri osa-alueiden matkailullista ja vetovoimallista yhdistämistä toisiinsa. Strategisella kaavalla sidotaan alueellista toimintaa kokonaisuudeksi ja osoitetaan laajempia tavoitteita ja toiminnallisia alueita ja kohteita. Kaava painottunee liikenteellisiin ja liikkumiseen liittyviin seikkoihin ja matkailun virtoihin ja tavoitettavuuksiin. Strategisessa kaavassa on myös oikeusvaikutteisia määräyksiä.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 21. Ote Kolin vaikutusalueen strategisesta yleiskaavasta 2040+.

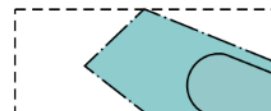

Matkailurakentamisen alue

Alueella edistetään matkailupalvelujen ja majoituksen rakentamista. Alueen maiseman ja kulttuurihistorian ominaispiirteet huomioidaan voimavarana tarkemmassa suunnittelussa.

Matkailuun liittyvä rakentaminen sijoitetaan ensisijaisesti täydentäen aluerakennetta tukien kävely- ja pyöräily-ympäristöä.

Matkailurakentamisen keskuksessa majoitusrakentamisesta tavoitellaan luonteeltaan hotellityyppistä ja alueen pienaukioita on kehitettävä viihtyisinä ja laadukkaina julkisina tiloina. Erityisesti taajamien ulkopuolella matkailukeskukset toteutetaan pienimittakaavaisemmin laajemmin viheraluein.

Satama/venesatama-alueen ohjeellinen sijainti.

Laiva- ja venesatamatoimintoihin liittyviä alueita täydennetään vesistöön liittyvällä taajamarakenteella samalla parantaen kävely- ja pyöräily-ympäristöä ja tukien liityntäpysäköinnin mahdollisuuksia. Venesatama-alueet tulee suunnitella siten, että rannoille syntyy taajamaa palvelevia virkistytymiseen soveltuvia alueita, toimintoja ja reittejä sekä monipuolista matkailupalvelu- ja asuntotarjontaa.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Keskeiset vesistöreitit ja niiden yhteystarpeet vaihteistettuna Vene- ja laivaliikenteen reittien osalta Vuonislahden ja Lieksan keskustaajaman kytkeminen Kolille ovat vesitieliikenteen ensisijaisia vahvistamistoimenpiteitä.

Maankäytön kehittämisen myötä muodostetaan Kolin ja Loma-Kolin välinen ympärivuotinen vesiliikenneyhteys.

Vesiliikennemäärien kasvaessa pitkällä aikavälillä edistetään reittimahdollisuuksia Koliilta Paalasmaan suuntaan.

..... Moottorikelkkareitti

..... Ulkoiluverkon runkoreitti, ohjeellinen.

Yleismääräykset

Strateginen yleiskaava on oikeusvaikutteinen edellä esitettyjen kehittämismääräysten ja näiden yleismääräysten osalta täydentäen alueen oikeusvaikutteisia osayleiskaavoja (oikeusvaikutteisuus ei koske kartalla esitettyjä informatiivisia Arvoalueita).

Toiminnon täysvärillä ja ehyellä rajaviivalla on osoitettu ensisijaisesti toteutettava alue. Pistekatkoviivalla ja vaaleammalla sävyllä on osoitettu ydinalueiden vaiheittainen täydentäminen ja katkoviivalla on osoitettu laajentumisen alueet.

Tarkemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään huomiota luontoarvojen säilymiseen sekä viherrakenteen jatkuvuuteen rakennetuilla alueilla ja niiden ympärillä.

Rakentaminen on sopeutettava maisemallisesti merkittävillä alueilla ympäristöönsä ja tarkemmassa suunnittelussa on pyrittävä turvaamaan kulttuuriperintöarvojen säilyminen. Toisiinsa kytkeytyvien kohteiden osalta vaalitaan myös niiden välisiä yhteyksiä, kuten arvokkaiden luontokohteiden välisiä ekologisia yhteyksiä.

Uudisrakennushankkeissa tai merkittävässä muutoksissa on esitettävä hulevesisuunnitelma.

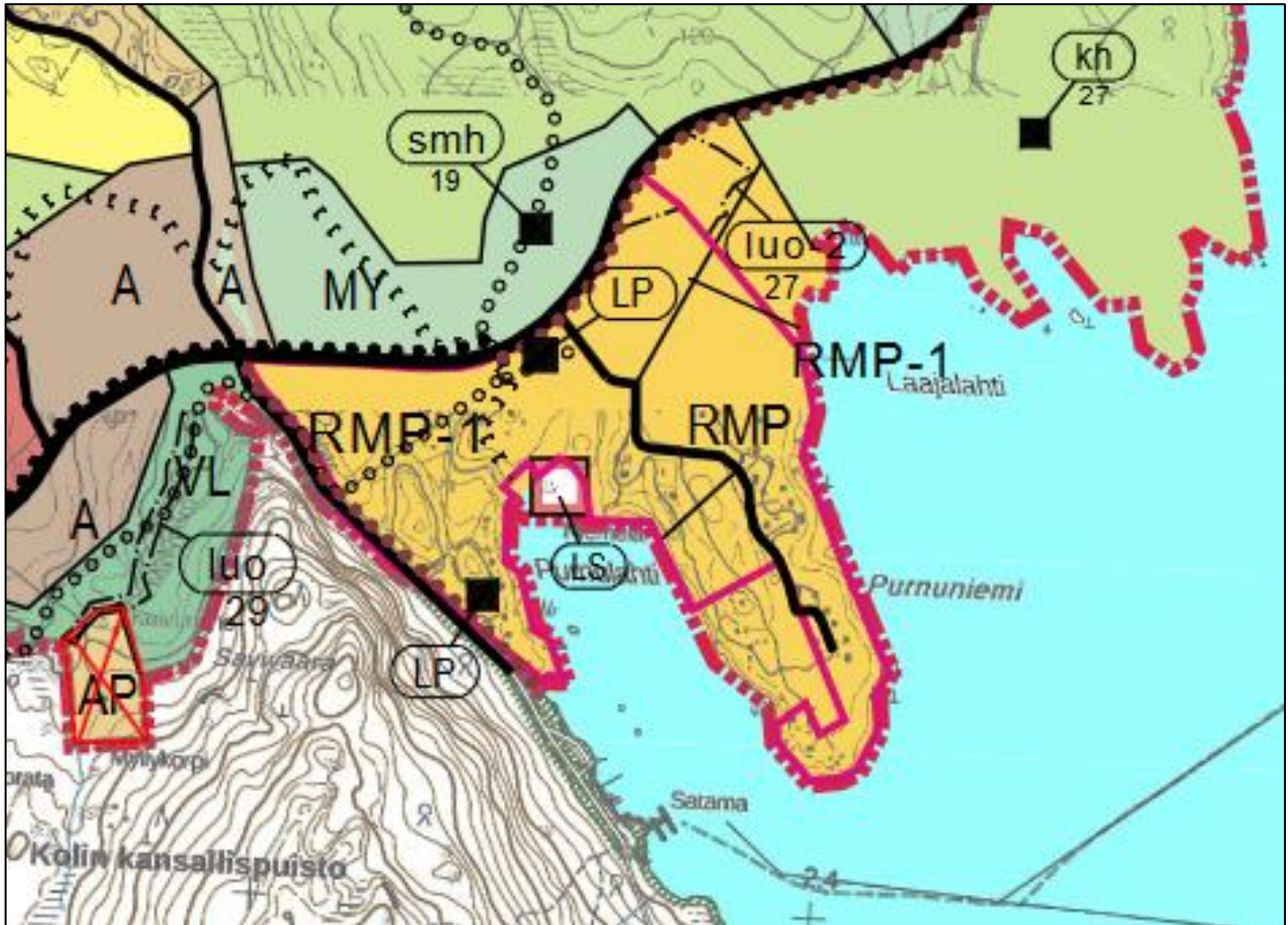
Keskeiset taajamat, kylät sekä matkailun ja virkistykseen paikat pyritään yhdistämään ulkoilureittien avulla yhtenäiseksi verkostoksi, joka liittyy seudulliseen ulkoiluverkoston.

Yli 50 metriä(kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista tulee aina pyytää erillinen lausunto Pääesikunnalta koko kunnan alueella. Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista pientuulivoimaloista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö mille voimala rakennetaan, rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Koli-Ahmovaaran osayleiskaava 2040+

Lieskan kaupunginvaltuusto on päätöksellään 31.1.2022 § 8 hyväksynyt Koli-Ahmovaara osayleiskaavan 2040+. Kaavasta on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus päätti 21.3.2022 § 105 määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n perusteella osayleiskaavan tulemaan voimaan kaupunginvaltuuston päätöksen 31.1.2022 § 8 mukaisesti mm. nyt laadittavan asemakaavan alueelta. Kaava on siten nyt laadittavaa asemakaavaa ohjaava yleiskaava.

Kuva 22. Ote Koli-Ahmovaaran osayleiskaavasta 2040+.

RMP-1

Matkailuelinkeinojen alue.

Alue varataan monipuolisten matkailupalvelujen rakentamiseen. Alueen suunnittelussa on huomioitava liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus, esteettömyys, rakennusten ja rakennelmien sovittaminen maisemaan, luonnonympäristön laadun säilyminen ja vesihuollon järjestäminen. Alueella ei ole sallittu ympärivuotinen asuminen.

LS

Satama-alue.

Kohdemerkintä osoittaa sataman ohjeellisen sijainnin. Tarkemmalla suunnittelulla rajattava alue varataan satamalaiturille ja satamatoimintaan välittömästi liittyville rakenteille ja toiminnoille sekä polttoaineen jakelulle. Alueelle saa rakentaa satamatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

LP

Yleinen pysäköintialue.

Kohdemerkintä osoittaa ohjeellisen sijainnin. Tarkemmalla suunnittelulla rajattava alue on tarkoitettu yleisen pysäköinnin tarpeisiin. Alueella ei saa leirytyä.

● ● ● ● ● ●

Kevyen liikenteen reitti.

● ● ● ● ● ●

Kevyen liikenteen yhteistarve, sijainti ohjeellinen.

]]]]]]]]

Ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

○ ○ ○ ○ ○ ○

Ohjeellinen ulkoilureitti.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kolin iso kuva 2050

Kolin iso kuva 2050-selvitys on valmistunut keväällä 2018. Selvitys on tehty yhteistyössä työtä organisoineen konsultin, työryhmän, Lieksan kaupungin ja Juuan kunnan poliittisten päättäjien viranomaisten, tarkastelualueen asukkaiden, maanomistajien, alueen yritysten, yhdistysten, yhteisöjen, kylätoimikuntien sekä potentiaalisten investoijien kesken tiiviinä vuorovaikutteisena suunnitteluna.

Koli on tunnettu ja vetovoimainen matkailukohde, jolla on potentiaalia kasvaa nykyistä suuremmaksi, elävämmäksi ja ympärivuotisemmaksi koko itäisen Suomen matkailukeskittymäksi, joka tukee Lieksan kaupungin, Juuan kunnan ja koko lähialueen kehittyvää elinkeinotoimintaa.

Koli iso kuva 2050 on tavoitteellinen suunnitelma, jossa tähtäin on pitkällä tulevaisuudessa. Kolin visioidaan olevan vuonna 2050 volyymiltaan moninkertainen, vetovoimainen ja kansainvälinen kohde, joka tarjoaa kaikkina vuodenaikoina monipuolisesti aktiviteetteja ja palveluja. Kolilla on merkittävästi uutta yritystoimintaa, työpaikkoja ja matkailun koulutustoimintaa, ja se houkuttelee sekä pysyviä asukkaita että vapaa-ajan asukkaita maakunnan ulkopuolelta.

Kolin matkailuvisio 2050

Lieksan kaupunki ja Juuan kunta ovat yhdessä laatineet Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan sekä Kolin alueen strategisen yleiskaavan 2040+. Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan ja Kolin vaikutusalueen strategisen yleiskaavan 2040+ laatimisen yhteydessä todettiin, että Kolin iso kuva -loppuraportissa määritellyä visiota ja tavoiteasetantaa tulee kaavatöiden yhteydessä tarkentaa sekä konkretisoida eri vuosikymmenille konkreettisiksi mitoitustavoitteiksi. Tämän vuoksi osana kaavojen valmistelua on laadittu Kolin matkailuvisio 2050, joka ohjaa alueen kehittämistä tulevina vuosina.

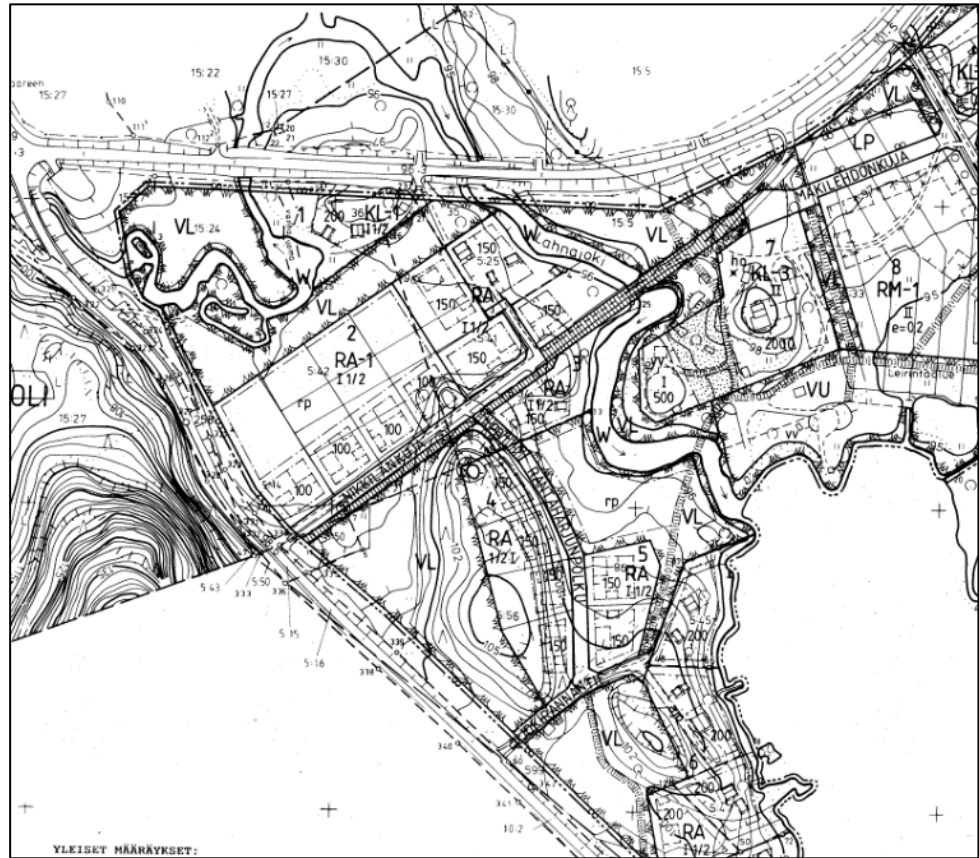
Kolin matkailuvisioon 2050 on koottu alueen lähtö- ja saavutettavuustietoja, samoin kuin tuotu esiin, millaisia kehittämistoimia eri vuosikymmenillä tulee tehdä tavoitteisiin pääsemiseksi. Asiakirja antaa suuntaviivoja myös kuntien yhteisiin edunvalvonta-asioihin, mm. infran ja julkisen liikenteen / liikenneyhteyksien kehittämisiin liittyen.

Kolin matkailuvisio 2050 on kiteytetty seuraavasti: ”Kolin matkailuvolyymi on kymmenkertaistanut nykyisestä ja Kolin kasvu on vaikuttanut laajasti Lieksan ja Juuan kehitykseen. Kolin alueen saavutettavuus ja liikenneinfra on parantunut merkittävästi, suunnittelualueella on 25 000 matkailun vuodepaikkaa, runsaasti uusia työpaikkoja ja palveluja. Alueen asukasluku on kasvanut 3 000 uudella asukkaalla. Koli-Ahmoavaara on Suomen kärkikohde vastuullisessa, kestävässä ja ympärivuotisessa matkailussa. Koli kasvaa kansainvälistymisen ja ulkomaisten asiakkaiden sekä laadukkaan majoitusrakentamisen ja monipuolisen palvelutarjonnan myötä”.

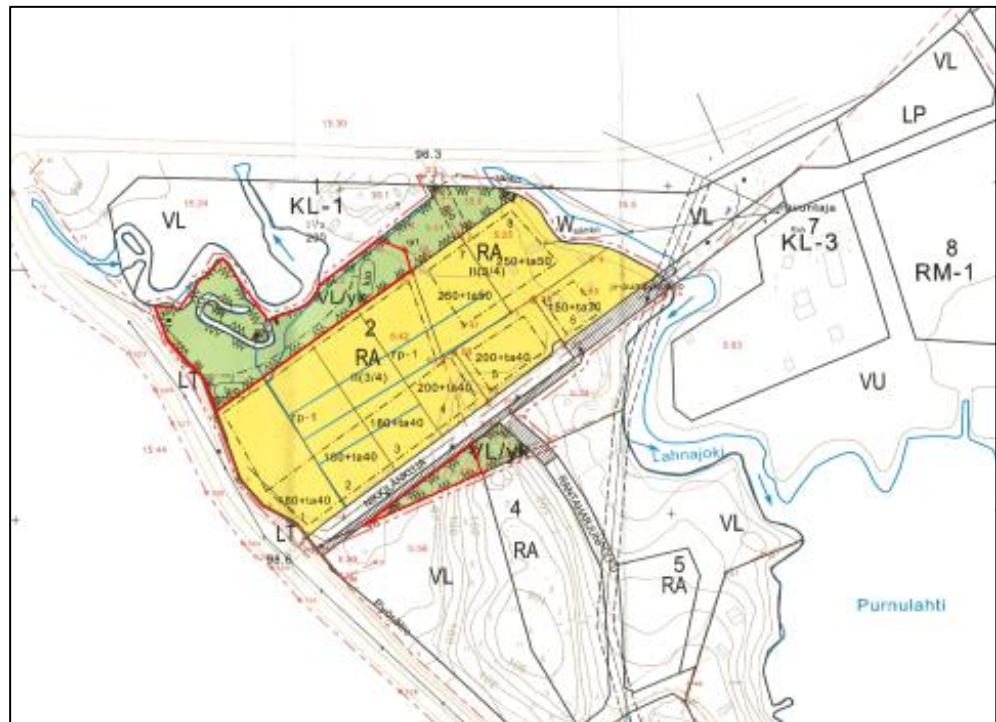
Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa kolme eri ranta-asemakaavaa vuosilta 1993, 2009 ja 2012. Näissä on alueelle osoitettuna seuraavia korttelialueita: Lomasuntojen korttelialueita (RA), matkailua palvelevien rakennusten korttelialue (RM-1), urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU), lähivirkistysalueita (VL), yleinen pysäköintialue (LP), katualueita ja yleisientien alue (LT) sekä yleiselle jalankululle, uimarannalle ja leirintäalueeksi ym. varattuja alueen osia.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 23. Purnulahden ranta-aseenmakaava vuodelta 1993.

Kuva 24. Purnulahden ranta-aseenmakaavan muutos ja laajennus vuodelta 2009.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 25. Purnulahden ranta-asemakaavan osittainen muutos ja laajennus vuodelta 2012.

Rakennusjärjestys

Lieksan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.7.2018 (kaupunginvaltuuston päätös 28.5.2018 § 42).

Pohjakartta

Pohjakarttana käytetään Lieksan kaupungin numeerista pohjakarttaa. Asemakaava on laadittu 1:2000 mittakaavaan. Pohjakartta on tarkistettu ja ajantasaisesti kaavatyötä varten.

Rakennuskiellot

Suunnittelualueella ei ole rakennuskielloja.

Muut selvitykset ja suunnitelmat

Suunnittelualueelle on laadittu seuraavia selvityksiä:

- Purnulahden luontoselvitys (sis. liito-oravan, Sweco, 2022).
- Koli-AhmoVaaran osayleiskaavaa 2040+ varten laadittuja selvityksiä:
 - Liikenneselvitys (OYK:n liite 3)
 - Arkeologinen selvitys (OYK:n liite 9)
 - Luontoselvitys (OYK:n liite 10)
 - Maisemaselvitys (OYK:n liite 7)

Maisemaselvityksen näkyvyysanalyysi (OYK:n liite 7B), päivitetty tätä työtä varten 15.6.2022 (Sweco Oy)

Koli-AhmoVaaran osayleiskaava 2040+:n liitteessä 7b tutkittiin näkyvyys harjakattoisen I kerroksisen talon näkyvyyttä (5 m korkea). Tarkastelupisteet olivat Ukko-Koli, Akka-Koli ja näitä kauempana oleva Mäkrä. Tätä kaavaa varten päivitettiin näkyvyysmallia mm. 11 metriä ja 21 metriä korkeilla rakennuksilla vastaten noin III ja VI kerroksisia rakennuksia. Näkyvyysanalyysin tuloksia on käsitelty tarkemmin vaikutusarvioinnissa kohdassa 5.3.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Selvitykset ovat ladattavissa kaupungin verkkosivuilta laadittavissa olevista kaavoista <https://www.lieksa.fi/laadinnassa-olevat-kaavat> seuraavista kohdista:

- Koli-AhmoVaaran osayleiskaavaa 2040+
- Purnulahden asemakaava

Natura-arvion tarveharkinta

Asemakaavan ehdotusvaiheessa saadun palautteen perusteella on laadittu helmikuussa 2023 Natura-arvioinnin tarveharkinta yhteisenä koskien kolmea seuraavaa vireillä olevaa asemakaavaa varten: Kolin kylän asuntoalueen, Kolin kylän keskusta-alueen ja Purnulahden asemakaavat.

Tarveharkinnassa on arvioitu mm. kolmen asemakaavan aiheuttamia kävijämääriä Kolin kansallispuistossa ja Natura-alueella.

Raportista pyydettiin lausunto Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta. Lausunnossa ELY-keskus totesi, että ”hulevesistä Myllypuroon ja sitä kautta myös Keljon-suohon mahdollisesti aiheutuvien haitallisten vaikutusten estämiseksi ja lieventämiseksi tulee kaavaratkaisuissa esittää keinoja hulevesien syntymisen hillitsemiseksi sekä niiden kiintoaineiden ja ravinteiden vähentämiseksi. Näin menetellen voidaan varmistua siitä, ettei hulevesistä aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luontoarvoihin”, sekä ”Edellä mainittua hulevesiä koskevaa vaikutusten arviointia lukuun ottamatta ELY-keskus yhtyy tarveharkinnassa esitettyihin näkemyksiin vaikutusten merkittävydestä. Kun voidaan varmistua siitä, ettei hulevesistä aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luontoarvoille, voidaan katsoa, ettei varsinaiselle luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalle arvioinnille ole tarvetta.”

Tarveharkintaa ja asemakaavan huleveden hallintaa koskevia yleismääräyksiä on tarkennettu lausunnon jälkeen. Lopullisessa tarveharkinnan yhteenvedossa todetaan:

”Kolme asemakaavaa lisäävät yhdessä kerrosalaa Kolin alueella ja sitä kautta kävijämääriä enemmän kuin yksittäiset kaavahankkeet tekisivät. Yhdessäkään kaavahankkeet eivät vaikuta merkittävästi Natura-alueen luontotyyppisiin tai lajistoon, sillä kävijämäärät ohjautuvat tehokkaasti olemassa oleville reiteille ja taukopaikoille. Lisäksi kävijäpaineen vaikutuksia seurataan aktiivisesti ja suosituimpien kohteiden kulumista voidaan ehkäistä opasteilla ja kunnossapidolla. Kävijämäärien nousu asemakaavojen toteutumisen myötä ei kokonaisuutena uhkaa Kolin kansallispuiston Natura-alueen luontotyyppien ja lajiston säilymistä elinkelpoisena ja Natura-alueen eheyttä. Varsinaista luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointia ei katsota tämän arvioinnin mukaan tarpeelliseksi.”

Natura-arvioinnin tarveharkinta on kaavaselostuksen liitteenä 6.

3 ASEMAKAAVASUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 Asemakaavan tarve

Kolin alueen visioiden ja strategioiden suunnittelun käynnistymisen jälkeen ja erityisesti Koli-AhmoVaara osayleiskaava 2040+ valmistelun aikana kiinnostus Kolin alueen matkailurakentamiseen on kasvanut oleellisesti. Yleiskaavaprosessin aikana tuli selvästi esiin, että Kolin alueiden merkittävin rakentaminen tulee ratkaista asemakaavoilla.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Asemakaavan laatiminen on käynnistynyt siten tarpeesta kaavoittaa Kolin kylän läheisyyteen, Purnulahden alueelle, merkittävä matkailuelinkeinojen alue.

3.2 Asemakaavaprosessi ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavasta on ilmoitettu ensikerran Lieksan kaupungin kaavoituskatsauksessa 2022. Asemakaavan laatiminen on käynnistynyt maaliskuussa 2022 aluetta koskevien tavoitteiden tarkennuttua.

Asemakaavan vireilletulosta on päätetty kaupunginhallituksessa 21.6.2021 § 186. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin nähtävillä 1.7.–30.7.2021 välisenä aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) pyydettiin viranomaislausunnot ja tiedotettiin naapureita. Lausuntonsa jättivät Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, PKS Sähkönsiirto Oy 7 Enerke Oy ja Lieksan Kehitys Oy LieKe. Osalliset jättivät kaksi mielipidettä.

Vireilletulovaiheen palaute ja vastineet niihin ovat liitteessä 3.

Asemakaavan luonnoksesta ja sen nähtäville asettamisesta on päätetty kaupunginhallituksessa 20.6.2022 § 228. Kaavaluonnos selostuksineen pidettiin nähtävillä 30.6.–12.8.2022. Kaavasta pyydettiin viranomaislausunnot ja siitä tiedotettiin erikseen alueen maanomistajia ja naapureita.

Kaavaluonnoksesta annettiin seitsemän lausuntoa ja kaksi mielipidettä. Palautteeseen on laadittu vastineraportti, joka on selostuksen liitteenä 4.

Suunnittelualueeseen on luonnosvaiheen jälkeen lisätty Purnuniementien sisämutkaan sijoittuva kiinteistö 5:114 alueen itäosassa.

Asemakaavan ehdotuksesta ja sen nähtäville laitosta on päätetty kaupunginhallituksessa 7.11.2022 § 351. Kaavaehdotus asiakirjoineen on pidetty nähtävillä 10.11.–9.12.2022. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot ja siitä tiedotettiin erikseen alueen maanomistajia ja naapureita.

Kaavaehdotuksesta annettiin yhdeksän lausuntoa ja neljä muistutusta.

16.12.2022 järjestettiin viranomaisneuvottelu, johon osallistuivat Pohjois-Karjalan liiton, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon sekä Lieksan kaupungin ja kaavaa laativan konsultin (Sweco) edustajia. Neuvottelu pidettiin yhteisenä kolmelle Kolin alueella olevalle asemakaavalle, eli Purnulahden kaavan lisäksi Kolin kylän asuntoalueen ja Kolin kylän keskusta-alueen asemakaavalle. Neuvottelussa käsiteltiin kaavaehdotuksesta saatua palautetta.

Liikenteellisistä kysymyksistä järjestettiin viranomaisneuvottelu 21.12.2022. Tämäkin neuvottelu pidettiin yhteisenä kolmelle asemakaavahankkeelle. Neuvotteluun osallistuivat Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Lieksan kaupungin ja kaavaa laativan konsultin (Sweco) edustajia. Neuvottelussa keskusteltiin lähinnä liittymien sijainnista, moottorikelkkareiteistä sekä Rantatien kevyenliikenteen väylästä.

Ehdotusvaiheen palautteeseen on laadittu vastineraportti, joka on selostuksen liitteenä 5.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Ehdotusvaiheen nähtävillä pidon jälkeen asemakaavaan on tehty seuraavat muutokset ja tarkistukset perusteluineen:

Toimenpide	Perustelu
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo) alueen länsiosassa Myllypuron läheisyydessä on tarkennettu.	Myllypuron varren luo-alue perustuu vuoden 2009 Purnulahden ranta-asema-kaavan muutoksen ja laajennuksen yhteydessä laadittuun luontoselvitykseen (Jari Hietaranta, 14.7.2007). Luo-alueen rajaus on tarkennettu luontoselvityksessä esitetyn mukaiseksi. Todettakoon, että Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava 2040+:n luontoselvityksessä sitä ei ole osoitettu arvokkaaksi luontokohteeksi, eikä aluetta ole osoitettu Metsähallituksen karttapalvelussa metsälain 10 § mukaiseksi kohteeksi.
Korttelin 18 tontille 6 on lisätty merkintä, jonka mukaan rakennusten julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeus-asema saa olla enintään +110,0 m mpy (jsvk+110.0). Määräys on kohdistettu koko rakennusalueelle, ei pelkästään rakennus-alueen rajalle.	Tarkistus perustuu Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Pohjois-Karjalan alueellisen vastuumuseon antamiin lausuntoihin. Määräyksellä huolehditaan, että tontilla olevalle mäelle rakennettaessa rakennus ei voi olla kaavan salliva 4-kerroksinen; ts. mitä korkeammalle rakennetaan, sen matalampi itse rakennus on.
Maantien alittava kelkkareitti on siirretty kevyenliikenteen reitin viereen.	Tarkistuksella on huomioitu Pohjois-Savon ELY-keskuksen antama lausunto.
Hulevesijärjestelmää koskevat tiedot ovat olleet kaavaselostuksessa väärin: kaava-alueella ei ole kaupungin ylläpitämää hulevesijärjestelmää eikä sellaisen toteutukseen olla näillä näkymin ryhtymässä. Selostusta on korjattu tältä osin (kohta 2.1.8). Lisäksi huleveden hallintaa koskevat yleismääräykset on tarkistettu em. epäkohta huomioiden. Tarkistetuissa määräyksissä on myös otettu tarkemmin kantaa hulevesien käsittelyyn ja viivytykseen, ja myös rakentamiseen aikaiseen hallintaan. Määräyksissä otetaan kantaa myös kiintoaineen ja ravinteiden huomioimiseen.	Korjauksilla on huomioitu virhe selostuksessa. Tarkistetut määräykset huomioivat paremmin mm. kaava-alueen olosuhteet.
Merkintöjen selitykset: lisätty '/s' (alue, jolla ympäristö säilytetään), 'et' (yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia laitteita ja rakenteita varten varattu alueen osa), 'vv' (alueen osa, jolle saa sijoittaa uimarannan ja sitä palvelevia toimintoja). Ulkoilureittiä kuvaavat merkinnät on tarkistettu.	Merkinnät ovat puuttuneet selityksistä.
Kaavaselostuksen Natura-tarvearviointia koskeva kuvaus on tarkistettu (kohta 2.2 → Natura-arvion tarveharkinta).	Natura-arvion tarveharkinta on laadittu kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen ELY-keskuksen lausunnon perusteella.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kaavaselostuksen kohtaan 6.1. on lisätty Lisäyksellä on huomioitu Lieksan kaudin maininta, jonka mukaan asemakaavan to-
pungin vesihuoltoliikelaitoksen antama teuttamisen ajoituksessa on huomioitava lausunto.
myös vesihuollon kehittämisen aikataulu.

Merkittävimmät toimenpiteet kohdistuvat kaupungin omistamalle maalle, tai toimenpiteet ovat teknisluonteisia tai niiden voidaan katsoa parantavan ympäristön laatua. Sen vuoksi asemakaavaehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudestaan nähtäville. Osa toimenpiteistä ovat vaikuttaneet myös selostuksen muihin kohtiin, kuten vaikutusarviointiin.

3.3 Osallistuminen ja osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 62 §:ssä edellytetään, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa merkittävästi vaikuttaa, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua mielipiteensä asiasta. Osallisia kaavan valmistelussa ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnitelma koskee.

Tässä kaavatyössä keskeisiä osallisia ovat muun muassa:

- Suunnittelualueen maanomistajat ja toimijat sekä naapurit
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
- Pohjois-Karjalan ELY-keskus
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo
- Metsähallitus
- PKS Sähkönsiirto Oy/Enerke Oy
- Suomen luonnonsuojeluliiton Savo-Karjalan piiri ry
- Lieksan Luonnonystävät ry
- Lieksan kulttuuriperinnön tuki ry
- Kolin Seudun Kehittämisyhdistys ry
- Kolin Ipatti
- Kolin kalaveden osakaskunta
- Kolin Kotiseutuyhdistys ry
- Kolin Kulttuuriseura ry
- Ukko-Kolin ystävät ry
- Kolin Matkailu Oy
-

Kaupungin asianomaiset tahot ja osakeyhtiöt:

- Elinvoimapalvelut (ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta)
- Kuntatekniikkaliikelaitos
- Vesihuoltoliikelaitos
- Hyvinvointipalvelut
- Lieksan Kiinteistöt Oy
- Lieksan Kehitys Oy LieKe
-
-

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

3.4 Asemakaavan tavoitteet

3.4.1 MRL:n sisältövaatimukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 54§:n mukaan asemakaavaa laadittaessa on huomioitava asemakaavan sisältövaatimukset sekä maakuntakaava ja oikeusvaikutteiset yleiskaavat.

3.4.2 Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet

Kaupungin asettamat tavoitteet

Kaupungin tavoitteena on kehittää erittäin hyvällä sijainnilla olevaa Purnulahden aluetta tiiviinä ja monipuolisena matkailuelinkeinojen alueena. Rakentamisen riittävä määrä mahdollistaa myös monipuolisen palvelurakenteen syntymisen alueella ja riittävän asiakaspohjan.

Kaavalla vastataan myös olemassa olevaan jo tunnistettuun matkailurakentamisen tarpeeseen sekä valmistaudutaan tulevaan matkailuelinkeinojen kasvavaan kysyntään. Matkailun vetovoimatekijänä kohteessa ovat Kolin kansallismaisema ja kansallispuisto, ulkoilureitistöt ja muut ulkoilumahdollisuudet, Kolin kehittyvä kyläkeskus palveluineen sekä tietenkin Pielinen Kolin satamineen sekä vesimatkailun ja kalastuksen kannalta.

Kolin matkailuvision 2050 mukaisesti kaupungin tavoitteena on mm. Kolin matkailuvolyymien kymmenkertaistaminen nykyisestä ja Kolin kasvun laaja vaikutus Lieksan ja Juuan kehitykseen vuoteen 2050 mennessä. Tämä kaavahanke edesauttaa osaltaan tavoitteen toteutumisessa.

Kaupungin strategioiden asettamat tavoitteet

Lieksan kaupungin strategian 2030 ja sen toimenpideohjelman keskeisiksi tavoitteiksi on asetettu mm. lähipalveluiden saavutettavuus ja monipuolisen elinkeinotoimintojen mahdollisuudet. Lisäämällä matkailuelinkeinoja Kolin kylän alueelle mahdollistetaan mm. olemassa olevien palveluiden elinvoimaisuuden lisääminen ja tehokkaampi hyödyntäminen ja luodaan alueelle merkittävästi uusia työpaikkoja.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Suunnittelualue on pääosin alavaa, jossa maanpinnan korkeuserot ovat pieniä. Alueella on kuitenkin kallioisia kohoumia sekä tulvalle alttiita alueita, jotka vaikuttavat erityisesti alueen rakentamiseen.

Alueella on jo olemassa oleva riittävä katuverkosto sekä vesi ja viemärointi. Infran päivitys ja muutostöiden oletetaan olevan maltillisia.

Kolin keskustan alueella ja läheisyydessä on ylipäätään melko vähän maaperältään hyvin rakennettavia ja maisemallisesti Ylä-Koilta katveessa olevia alueita. Nämä alueet on syytä käyttää mahdollisimman tehokkaasti mm. matkailuelinkeinojen alueiden rakentamiseen. Tällöin ratkaisuna on suosia hotellityyppistä rakentamista. Ratkaisu vapauttaa myös piha-alueita yleiseen käyttöön, erityisesti mikäli pysäköintiä keskitetään myös pysäköintilaitoksiin.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

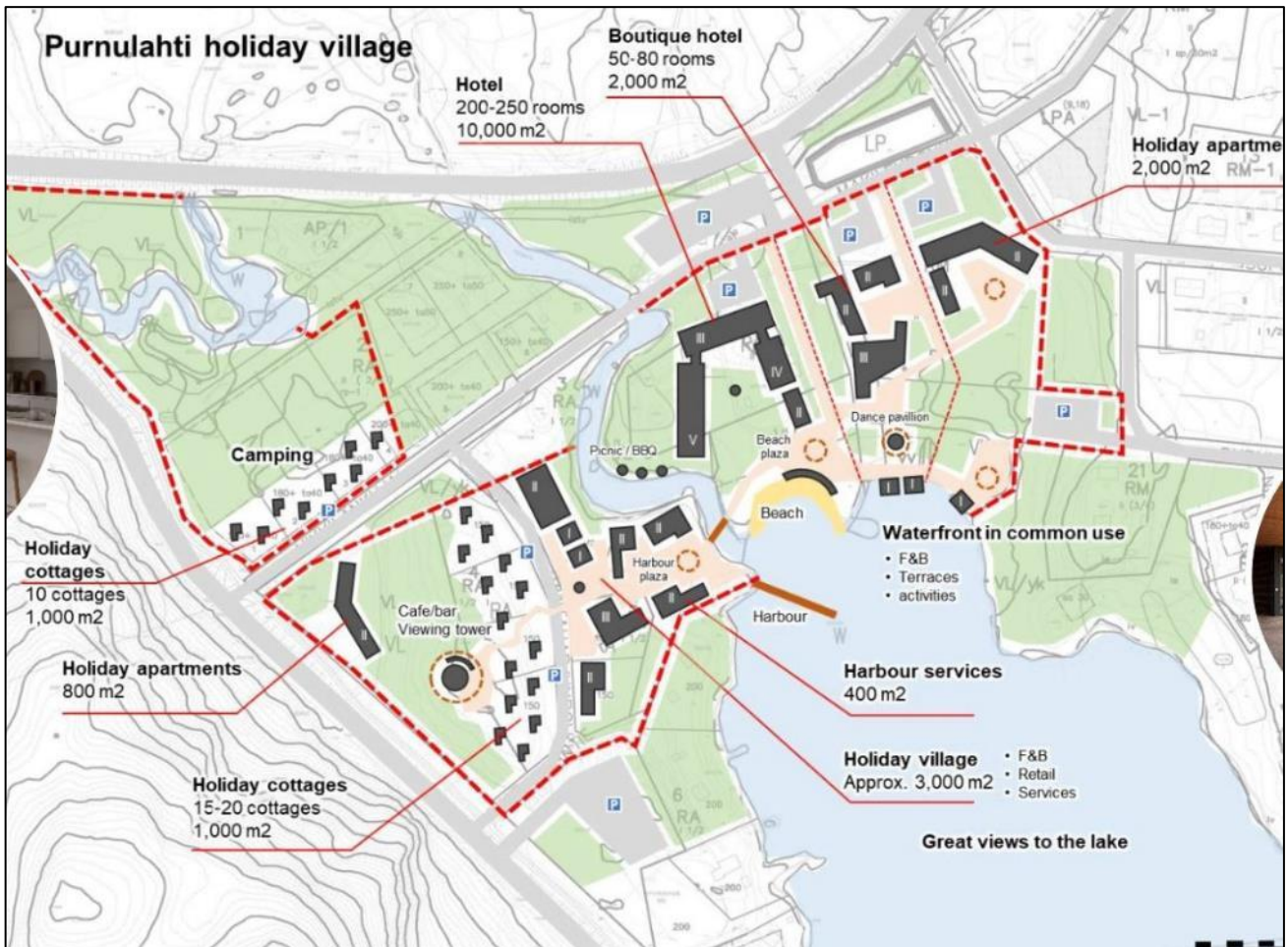
Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Koli-AhmoVaaran osayleiskaava 2040+ ohjaa pääasiassa laadittavaa asemakaavaa. Alueet on osoitettu matkailuelinkeinojen alueeksi (RMP-1). Alueen ranta-asemakaavat ovat siten vanhentuneita yleiskaavaan nähden sekä alueen rakentamisen kysyntään ja yleisiin tavoitteisiin nähden.

Lisäksi huomioidaan Kolin vaikutusalueen strategisen yleiskaavan oikeusvaikutteiset määräykset ja muut alueelle kohdistuvat tavoitteet.

Alueen läpi kulkeva ulkoilureitti tulee huomioida suunnittelussa. Se kulkee mm. pitkin Nikkilänkujaa sekä on myös keskellä nyt muuhun käyttöön tarvittavia alueita. Asemakaavalla tutkitaan sille uutta sijaintia. Lähtökohtana on vuoden 2012 ranta-asemakaavassa jo esitetty ratkaisu.

Lisäksi alueen halki kulkee tällä hetkellä moottorikelkkareitti. Sille pyritään löytämään uusi sijainti kaavaprosessin aikana.

Kuva 26. Alueen markkinointia varten tehty maankäytön esimerkkimalli (Ramboll Oy 2021).

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

4 ASEMAKAAVARATKAISUN KUVAUS

Asemakaava perustuu luvussa 3 esitettyihin tavoitteisiin ja luvussa 2 esitettyihin alueen ominaisuuksiin.

Kaavaratkaisun vaihtoehtoja ei esitetä kuvan 26 maankäytön mallia lukuun ottamatta. Esitettävä kaavaratkaisu sisältää em. mallin toteutusmahdollisuuden.

Kaavan oleellisimpia ratkaisuja ovat:

- RM-alueet
 - Valtaosa voimassa olevien ranta-asemakaavojen viheralueista ja rakentamiseen tarkoitetuista alueista osoitetaan RM-alueiksi.
 - Pääasiassa vain kaavan pohjoisosissa Myllypuron alueella ja Merilänrannantien varrella on viheralueita ulkoilureitin varrella. Lisäksi pieni kallioinen alue kaavan eteläpäässä on VL-alueita, kuin myös korttelin 18 ja Rantatien sekä Aamurannantien väliin on osoitettu VL-kaistaleet.
 - Lahnajoen länsipuoli (Rantatien puoli) on selkeästi matalammalla tehokkuudella ja alemmalla kerrosluvulla rakennettavaa aluetta. Tehokkain rakentaminen sijoittuu korttelissa 18 tonteille 1–4 sekä tontin 6 Pielisen puoleiselle osalle mäen taakse.
 - Lahnajoen itäpuoli Purnuniementien puolella korttelissa 20 on erittäin tehokkaan ja korkeimman rakentamisen aluetta. Tämä alue kehittynee erityisesti hotellityyppiseen rakentamiseen.
 - Kortteli 20 on kuitenkin jaettu kahteen erilliseen rakennusalaan. Alhaista kerroslukua käytetään alueella, joka maisema-analyysin perusteella näkyy Ylä-Kolin huipulta.
 - Lisäksi korttelin 20 Purnulahden ranta-alue on erotettu mm. rakentamisen määrällä (enintään 150 k-m² korttelialueen kokonaisrakennusoikeudesta ja I kerros) muusta korttelialueesta. Lisäksi alue tulee pitää viheralueen kaltaisena (istutettavan alueen osa ja puurivistöt) suojaten RM-alueita maisemallisesti.
- Liikennealueet ja pysäköintiratkaisut
 - LS-alue: Purnulahteen yksityisen olemassa olevalle rakennuspaikalle osoitetaan satama-alue. Sen eteen vesialueelle saa rakentaa satamatoimintoja, kuten laitureita; määräys sisältyy vesialueeseen W-1. Rakennuspaikka on lähes käyttämätön ja rakennukset ovat heikkokuntoisia. Tavoitteena on hankkia alue kaupungin omistukseen. LS-alueelle voi sijoittaa satamaan ja sen rantaan tukeutuvia toimintoja, kuten satamaravintolan, ns. saunamaailman ja katettuja ranta-alueita ym. Alue toimii myös veneilypalveluiden keskuksena ja vierasvenesatamana alueen asiakkaille.
 - LT-alue: Alue on maantien aluetta. Ulkoilureitti ohjataan tien alittavalle kevyen liikenteen väylälle, samoin moottorikelkka-reitti. Lisäksi tien pohjoispuolelle osoitetaan uusi tonttiliittymä pysäköintialueelle.
 - Kaavassa on osoitettu Rantatien varrelle kortteliin 19 ns. sataman tukiparkin LPA-alue. Alue on jo luovutettu Metsähallituksen käyttöön. Alueelle tulee noin 100 pysäköintipaikkaa. Rakennusoikeutta on osoitettu 50 k-m².

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

- Korttelissa 21 on osoitettu Merilänrannantien pohjoispuolelle LPA-alue mm. vieressä kulkevan ulkoilureitin ja moottorikelkkareitin käyttäjille sekä Purnulahden alueen käyttäjien tukipariksi.
- Kaavassa on osoitettu kaksi moottorikelkkareittiä.
 - Toinen kulkee länsiosassa Rantatien varren virkistysalueella, korttelin 18 RM-tonttien reunassa sekä satama-alueella. Reitti on pohjoisessa jatkettavissa Merilänrannantien pohjoispuolelle ja edelleen olemassa olevalle kelkkareitille. Etelässä on yhteys järvelle.
 - Toinen reitti kulkee kaava-alueen koillis- ja itäosissa maantien alueella ja korttelin 20 RM-tontin reunassa. Reitti on pohjoisessa jatkettavissa edelleen olemassa olevalle kelkkareitille. Etelässä on yhteys järvelle.
- Viheralueet
 - Myllypuron pohjoispuoleinen avoin pelto osoitetaan urheilu- ja virkistyskäyttöön, VU. Alueelle voi toteuttaa esim. minigolfradan tai muuta yleistä virkistyskäyttöä. Alueelle kulku ratkaistaan myöhemmin, mutta lähtökohta on, että alueelle saavutaan kevyen liikenteen keinoin.
 - Ulkoilureitti tulee kulkemaan yleisiä lähivirkistysalueita (VL) pitkin. Etelässä läheisiä lomarakennuspaikkoja suojaava kallioinen kumpare osoitetaan myös VL-alueeksi.
- Vesialueet
 - Kolin kalaveden osakaskunnan alueita kaavoitetaan vesialueiksi W ja W-1. W-1 sisältää määräyksen, jonka mukaan vesialueelle saa rakentaa laitureita rantaan rajoittuvia tontteja ja satama-alueita varten. Laitureiden sijaintia ja mitoitusta suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida mahdollinen uimaranta ja uimarannan käyttäjien turvallisuus W-1-alueelle osoitetaan myös Purnulahden pohjukkaan laaja uimaranta-alue vv.
 - Myllypuron pienvesi osoitetaan sitä suojelevalla W/s merkinällä.
 - Lahnajoen varsi tulee säilyttää puustoisena.
- Tonttijako
 - Selkeät kohteet, jotka muodostavat jo nyt lohkottavat kokonaisuudet, eikä ole havaittavissa tulevaisuudessa muutostarpeita, on osoitettu sitovalla tonttijaolla (LPA-alueet).
 - Yksityisten omistamilla alueilla tontit muodostavat kokonaisuuksia, jossa kaavan mukainen kiinteistöjaotus muuttuu tai oletetaan muuttuvan tulevaisuudessa. Nämä on osoitettu ohjeellisella tonttijaolla (kortteli 17, korttelin 18 tontit 1-4 ja osin tontilla 5 sekä osin korttelin 20 tontilla 1 Merilänrannantien varrella).
 - Korttelin 18 tontti 5 ja korttelin 20 tontti 1 ovat isoja. Kaavaratkaisun perustana on, että alueille ei vielä ole tiedossa toteuttajaa, eikä sellaista maankäyttösuunnitelmaa, jolla alueiden rakentaminen olisi riittävän selvillä. Jokaisella matkailutoimijalla / rakentajalla on oma visionsa ja toteuttamistapansa sekä aluetarpeensa. Sen perusteella tonttijako jätetään myöhemmin laadittavaksi.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

- Rakentamista koskevista määräyksistä maisemaseikoissa
 - Alueelle on ehdotusvaiheessa laadittu 3D-näkymäkuvia kaavan maisemallisten vaikutusten arvioimiseksi. Kaavan yleismääräyksissä on otettu kantaa rakentamiseen. Lisäksi yleismääräysten kohdan 1 mukaan rakennusluvan yhteydessä on esitettävä rakennushankkeeseen suhteutettu riittävä mallinnus rakentamisen soveltuvuudesta alueen maisemaan.
 - Aluetta koskevat näkyvyysmallit on päivitetty kaavaa varten.

Muut kaavaratkaisut

- Liikenteelliset ratkaisut
 - Kortteliin 20 on osoitettu myös tontin sisäinen ajoyhteys, jonka sijainti on ohjeellinen. Sen tarkoitus on osoittaa, että tulevilla tontinluovutuksissa ja tonttijaossa tulee huomioida alueiden ajoyhteydet Purnuniementielle. Purnuniementieltä on myös kortteliin ajoyhteys sen alaosaan.
 - Korttelia 18 palvelevat olemassa olevat Aamurannantie ja Nikkilänkuja. Aamurannantieltä yhteys tontille on virkistysalueen läpi ajoyhteytenä.
 - Rantatieltä on osoitettu aina Purnuniementielle saakka yhtenäinen reitistö, jota kevyt liikenne voi hyödyntää.
 - Lahnajoen yli on osoitettu ulkoilureitti ja kaksi ohjeellista sillan sijaintia alueiden väliseen liikkumiseen. Mikäli joen molemmin puolin on tarvetta tonttien väliseen liikkumiseen (esim. yhteinen toimija), on myös tonttien välinen autoilu sallittua. Oikaisu / läpiajo Rantatien ja Purnuniementien välillä ei ole sallittua.
 - Vesiliikennettä ja Pielisen muuta virkistyskäyttöä varten kaavassa on osoitettu varsinainen satama-alue LS. Vesialueelle sallitaan rakentaa mm. vierasvenelaitureita. Laituripaikat on siis tässä vaiheessa ajateltu lähinnä alueen vesimatkailupalveluita tarjoaville yrittäjille sekä alueen palveluista ja majoituksista nauttiville venematkailejille. Kotivenesatamaksi aluetta ei tehdä.
- LPA- ja VU-alueille on varattu kullekin 50 k-m2 rakennusoikeutta mahdollisten palveluiden sijoittumisen varalle (esim. pyörävuokraamo, välinevarasto, kioskki ym. alueen käyttöä ja matkailua palvelevia toimintoja).
- Kaavalla mahdollistetaan olemassa olevien ranta-asemakaavojen AP- ja RA-rakennuspaikkojen merkittävä käyttötarkoituksen muutos ja lisärakentaminen korttelissa 17 ja korttelin 18 tonttien 1–3 kohdalla. Samoin muuttuvat niiden taustalla olevat yksityisen omistuksessa olevat rakentamattomat RA-alueet.
- Alueella jo oleva infra on pääosin huomioitu kaavassa ja se tarjoaa hyvät edellytykset rakennusten liittämiseksi niihin. Infran muutostöiden oletetaan olevan maltilliset. Katualueita joudutaan kunnostamaan ja muuttamaan Nikkilänkujalla ja Aamurannantiellä. Lisäksi osa sähköjohdoista ja pylväsmuuntamoista voidaan joutua siirtämään.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

4.1 Aluevaraukset

4.1.1 Korttelialueet ja niiden mitoitus

RM Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue

Alueet on muodostettu ranta-asemakaavoissa olevista AP-, RM-1-, RA-, VL-, VU-, LP- sekä katualueista. Alue varataan monipuolisten matkailupalvelujen rakentamiseen. Merkittävä osa rakentamisesta sijoittunee hotellityyppisiin rakennuksiin. Lisänä ovat erilaiset pienemmät majoitusyksiköt. RM-alueiden kokonaisrakennusoikeus on yhteensä noin 75 000 k-m². RM-alueiden kokonaishokkuus on noin $e=0,66$. Suuri rakennusoikeus muodostuu laajojen alueiden kautta.

Alueelle toteutunee silloin noin 3 500 – 4000 vuodepaikkaa, eli noin 1 300 huoneistoa. Korttelikohtainen enimmäiskerrosluku vaihtelee kahdesta viiteen.

LPA Autopaikkojen korttelialue

Alue varataan ajoneuvojen pysäköintiin. Alueille toteutettaneen yhteensä noin 250 autopaikkaa. Lisäksi kullekin LPA-alueelle saa rakentaa 50 k-m² aluetta palvelevia rakennuksia.

4.1.2 Muut alueet

VL Lähivirkistysalue

Alueet on muodostettu pääasiassa olemassa olevista VL-alueista ja RA-korttelialueista. Alueet ovat lähinnä tavanomaista joutomaata, eivät rakennettuja tai hoidettuja virkistysalueita. Alueille on sijoitettu myös ulkoilureitti ja moottorikelkkareitti.

VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

Alue on muodostettu olemassa olevasta VL-alueesta. Alueelle saa rakentaa 50 k-m² aluetta palvelevia rakennuksia.

LT Yleisen tien alue

Alue on muodostettu olemassa olevasta maantien alueesta.

LS Satama-alue

Alue on muodostettu olemassa olevasta yksityisen omistamasta RA-tontista. Alueelle saa rakentaa 700 k-m² aluetta palvelevia rakennuksia.

W Vesialue

Vesialueiksi on osoitettu Pielisen vesistöä (Purnulahti), Lahnajoki sekä luoteessa Myllypuro. Purnulahdelle (W-1) on annettu lisämääräys: ”Vesialueelle saa rakentaa laitureita rantaan rajoittuvia tontteja ja satama-alueita varten. Laitureiden sijaintia ja mitoitusta suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida mahdollinen uimaranta ja uimarannan käyttäjien turvallisuus”. Myllypuron vesialue on osoitettu alueeksi, jolla ympäristö säilytetään, W/s.

Katualueet

Nikkilänkujaa ja Aamurannantien katualueita muotoillaan hieman. Toteutumaton Mäkilehdonkuja-niminen katu poistuu ja muuttuu ajoyhteydeksi (ajo) korttelin 20 sisällä.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Taulukko 1. Kaavan aluevaraukset ja rakennusoikeudet.

Aluevaraus	Pinta-ala m2 uusi	Kerrosala k-m2 uusi	Pinta-ala m2 vanha	Kerrosala k-m2 vanha
VL	17 936	-	56 257	-
VU	6 886	50	12 590	-
AP	-	-	3 434	200
RA	-	-	46 298	4 892
RM	113 780	74 973	17 262	2 729
LT	7 543	-	2 327	-
LS	3 191	700	-	-
LP	-	-	2 063	-
LPA	8 478	100	-	-
W	21 923	-	7 972	-
Kadut	4 653	-	7 094	-
Kev. liik. kadut	-	-	2 126	-
Kaavaton alue	-	-	26 967	-
YHTEENSÄ	184 390	75 823	184 390	7 821

5 KAAVAN VAIKUTUKSET

5.1 Vaikutukset suunnittelutilanteeseen

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Vaikutukset tähän kaavahankkeeseen ja maankäyttöön muutoin, välittyvät maakuntakaavan, Kolin vaikutusalueen strategisen yleiskaavan 2040+ ja Koli-AhmoVaaran osayleiskaavan 2040+ kautta. Alueen sijainti valtakunnallisesti tärkeällä maisema-alueella on huomioitu mm. kaavamääräyksiin.

Maakuntakaava

Maakuntakaava 2040:ssa suunnittelualue on matkailupalvelujen RM-alueita. Matkailupalvelujen aluevarausmerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita. Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti vetovoimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaen huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.

Alue on lähtökohtaisesti tarkoitettu rakentamiseen. Matkailukeskusten alueella voi sijaita myös toimintoihin liittyviä ja tukevia toimintoja, kuten asumista. Kaavalla tuetaan vetovoimaisen keskuksen muodostumista. Rakentamista on sopeutettu ympäristöön.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kolin vaikutusalueen strategisen yleiskaava 2040+

Strategisen kaavan tavoitteiden toteutuminen:

- Strategisessa yleiskaavan määräysten tavoin kaavalla edistetään matkailu- ja majoituspalveluiden rakentamista.
- Alueen maisema ja sen ominaispiirteet on huomioitu voimavarana kohteen valinnassa ja suunnittelussa.
- Matkailuun liittyvä rakentaminen täydentää aluerakennetta mm. kohteen Kolin kylää sekä tukee, että tukeutuu olemassa olevan kävely- ja pyöräilyverkostoon.
- Purnulahden alue on osa Kolin taajamaa ja rakentaminen yhtyy aikanaan Kolin kylälle saakka. Alueelle mahdollistetaan strategisen kaavan mukaisesti hotellityypistä rakentamista.
- Alue on ns. ensivaiheessa toteutettavaa aluetta.
- Ulkoilureitin varrella jatkuvasta viheralueverkostosta huolehdittu ja ulkoiluverkosto on edelleen yhtenäinen, vaikka sitä tavoitellaan siirrettävän uuteen sijaintiin.
- Maisemaan sopeuttamisesta on annettu määräyksiä.
- Kaavassa on hulevesimääräykset.

Koli-Ahmovaara osayleiskaava 2040+

Osayleiskaavassa alue on matkailuelinkeinojen RMP-1-alueita. Lisäksi alueelle on osoitettu satama-alue (LS), yleinen pysäköintialue (LP), ohjeellinen ulkoilureitti ja -moottorikelkka reitti. Kaavaratkaisu on suoraan osayleiskaavan tavoitteiden mukainen, poikkeuksena moottorikelkkareitti.

Kolin iso kuva 2050 ja Kolin matkailuvision 2050

Kaavalla tuetaan ja toteutetaan Kolin iso kuva 2050 ja Kolin matkailuvision 2050 tavoitteita käytännön tasolla.

Kaupungin strategiat

Kaavalla tuetaan merkittävästi ja suoraan Lieksan kaupungin strategia 2030 ja sen toimenpideohjelman mukaisia tavoitteita sekä Kolin alueen matkailua ja matkailuun liittyviä työpaikkoja muodostamalla matkailuelinkeinojen alueita.

5.2 Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskuntatalouteen ja rakentamisen ekologisuuteen ja ilmastovaikutuksiin

Kolin alueen asemakaava-alue ja rakennettu yhdyskuntarakenne laajenevat. Alueen toteuttaminen edellyttää erityisesti yksityisten, mutta myös kaupungin investointeja riippuen alueiden tulevista toteutusvastuista. Sijoitukset tuloutuvat aikanaan kaupungille mm. tontinluovutuksen, kiinteistövero- ja käyttömaksujen kautta. Pitkällä aikavälillä vaikutukset yhdyskuntatalouteen ovat positiiviset.

Uusi rakennuskanta on rakennettava uusimpia energianormeja noudattaen. Kaavaa laadittaessa lähialueelle on suunnitteilla bioenergiaa käyttävä lämpövoimala, johon alueen rakennukset voidaan kytkeä. Rakentamisessa suositellaan käytettäväksi vähäpäästöisiä puupohjaisia materiaaleja. Energiatehokkuuteen ja ekologiseen rakentamiseen liittyen on annettu kaavamääräyksiä ja suosituksia. Lisäksi ylöspäin tehokas rakentaminen vapauttaa muita alueita pih-

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

ja viheralueiksi sekä on ekologista ja taloudellista ja vähentää ilmastovaikutuksia. Keskitetty matkailurakentaminen vähentää myös auton käyttötarvetta, vähentäen välillisesti ilmastovaikutuksia.

5.3 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisema- ja kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriperintöön

Alueen voimassa olevien kaavojen mukainen rakentaminen ei pääasiassa ollut toteutunut. Tämä olisi jo sinällään näkynyt mm. Rantatielle ja Merilänrannantielle. Kaavassa osoitetut uudet korttelialueet muuttavat nyt rakentamatonta avaraa peltoista maisemaa rakennetuksi ympäristöksi huomattavasti vanhoja kaavoja tehokkaammin. Alue muuttuu maanteiltä nähtynä keskustamaiseksi alueeksi. Sama muutos tulee jatkumaan Purnulahdesta Kolin kylälle saakka Merilänrannantien varrella. Tällöin Purnulahden esitetty rakentaminen ei enää ole ”oma saareke” vaan johdonmukainen jatkumo ja osa kylärakennetta.

Voimassa olevien kaavojen mukaisen rakentamisen toteuttaminen tai nyt esitetyn asemakaavan mukainen rakentaminen ei näy Ukko-Kolille tai Akka-Kolille, missä valtaosa matkailijoista käy. Kaikki rakentaminen Rantatien vartta lukuun ottamatta näkyy käytännössä Mäkrälle. Mäkrällä kävijöitä on kuitenkin vain prosentin murto-osa Kolin matkailijoista. Tällöin Kolin suuntaan maisemallinen vaikutus jää maltilliseksi. Lisäksi matkaa Mäkrälle on 5 kilometriä tai enemmän.

Näkyvyysanalyysit

Seuraavissa kuvissa esitetyt näkyvyyskartat, joissa on 5 m korkeat rakennukset, ovat Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava 2040+:n liitekarttoja (Sweco 2021) ja sitä korkeampia rakennuksia käsittelevät näkyvyyskartat tätä työtä varten tehdystä päivityksestä (Sweco 2022).

Näkyvyyskarttojen violetti väri tarkoittaa, että ko. alueella sijaitseva, tarkastelussa käytetty vaihtelevan korkuinen rakennus näkyisi tarkastelu- eli katselupisteeseen. Katselupisteen (Ukko-Koli, Akka-Koli ja Mäkrä) sijainti suhteessa Purnulahteen näkyy kunkin osion ensimmäisessä kuvassa.

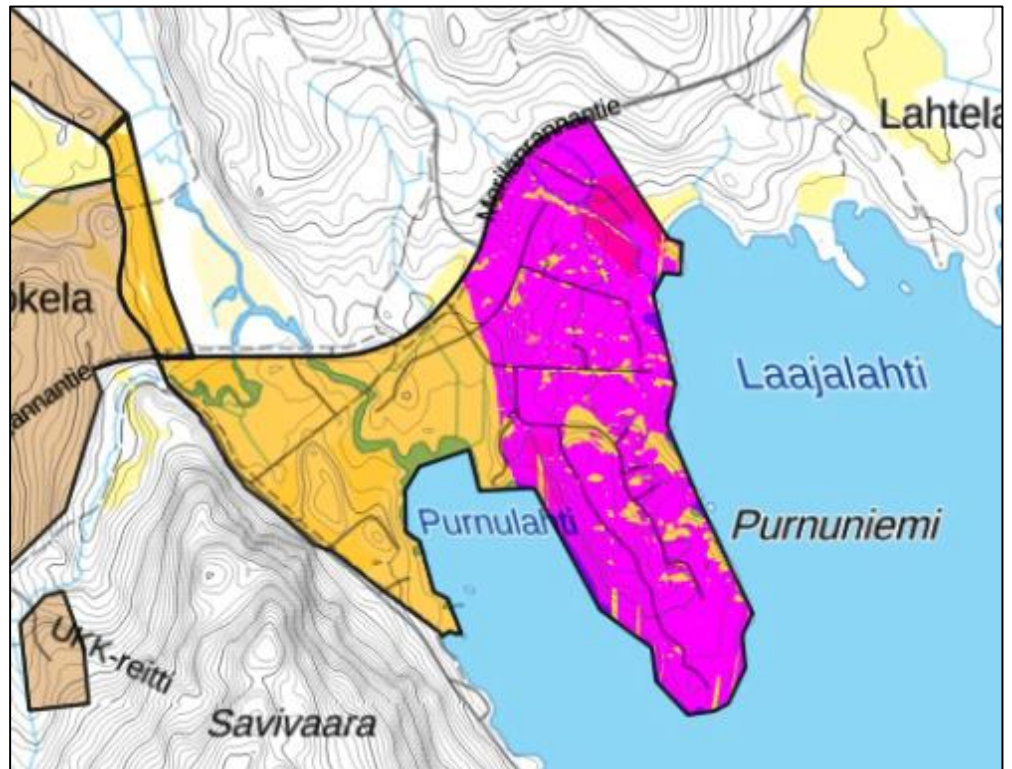
Näkyvydet Ukko-Kolille

Laadittujen näkyvyysanalyysien perusteella Purnulahden alueen rakennukset, ollessaan 5, 8, 11 tai 21 m korkeita, eivät näy Ukko-Kolille. Ks. oheiset kuvat. Suunnittelualueen itäpuolelle Purnuniemeen rakennettavat rakennukset näkyisivät Ukko-Kolille.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

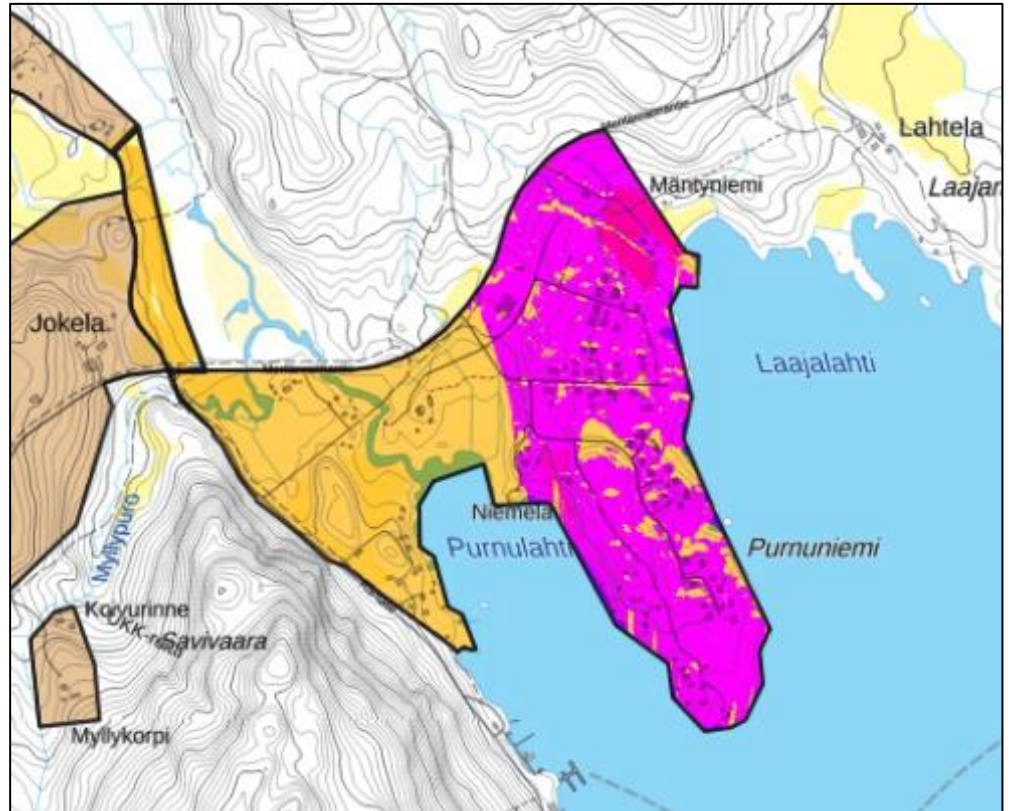

Kuva 27. Näkyvyysanalyysi, 5 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy Ukko-Kolille.

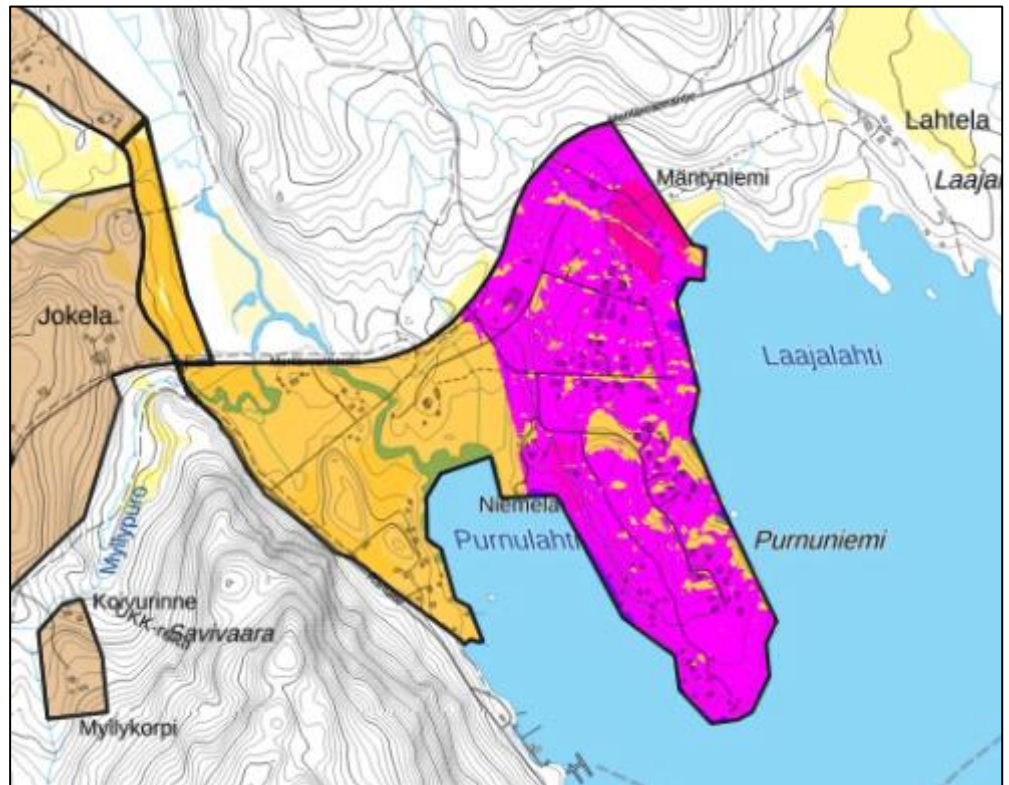

Kuva 28. Näkyvyysanalyysi, 8 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy Ukko-Kolille.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 29. Näkyvyysanalyysi, 11 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy Ukko-Kolille.

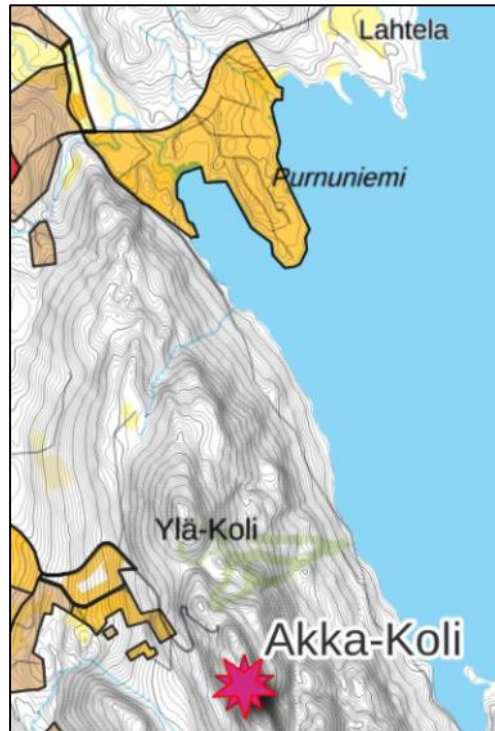

Kuva 30. Näkyvyysanalyysi, 21 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät vielä näy Ukko-Kolille.

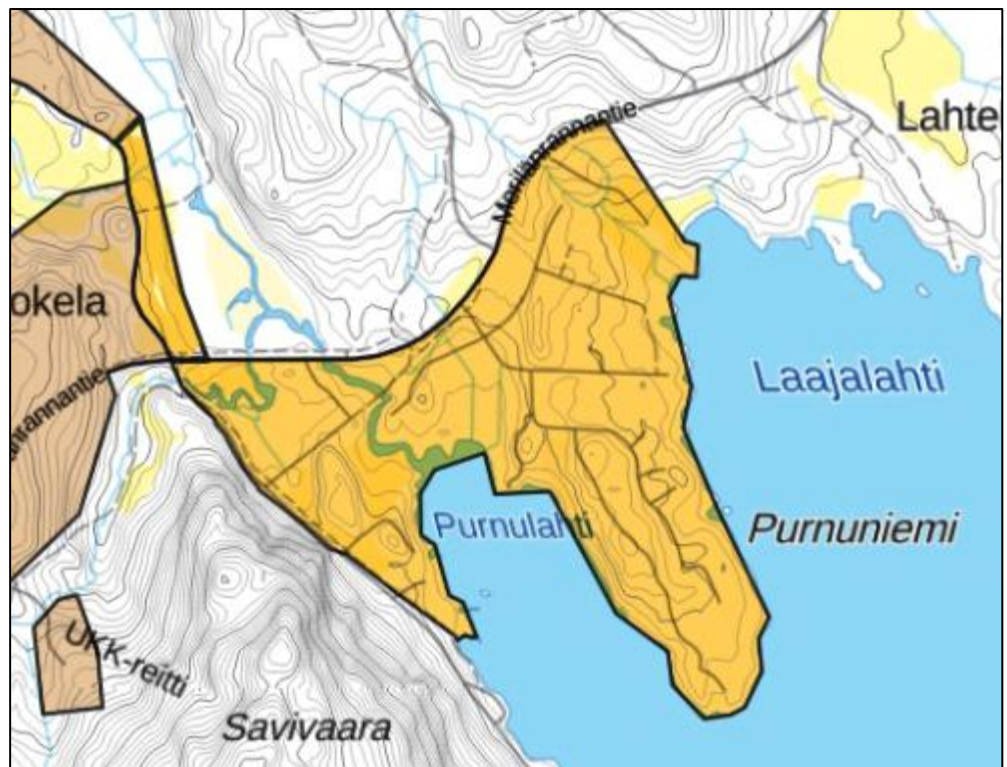
3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Näkyvyydet Akka-Kolille

Näkyvyysanalyysien perusteella Purnulahden alueen rakennukset, ollessaan 5, 8, 11 tai 21 m korkeita, eivät näy Akka-Kolille lainkaan; ks. oheiset kuvat.

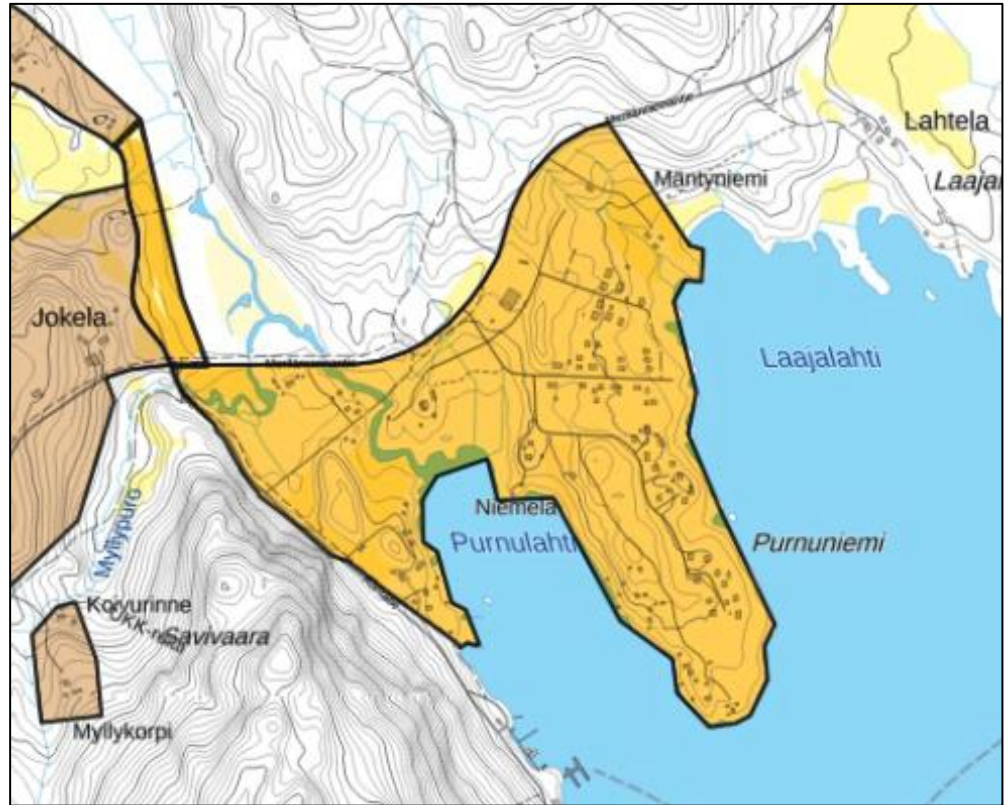

Kuva 31. Näkyvyysanalyysi, 5 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy Akka-Kolille.

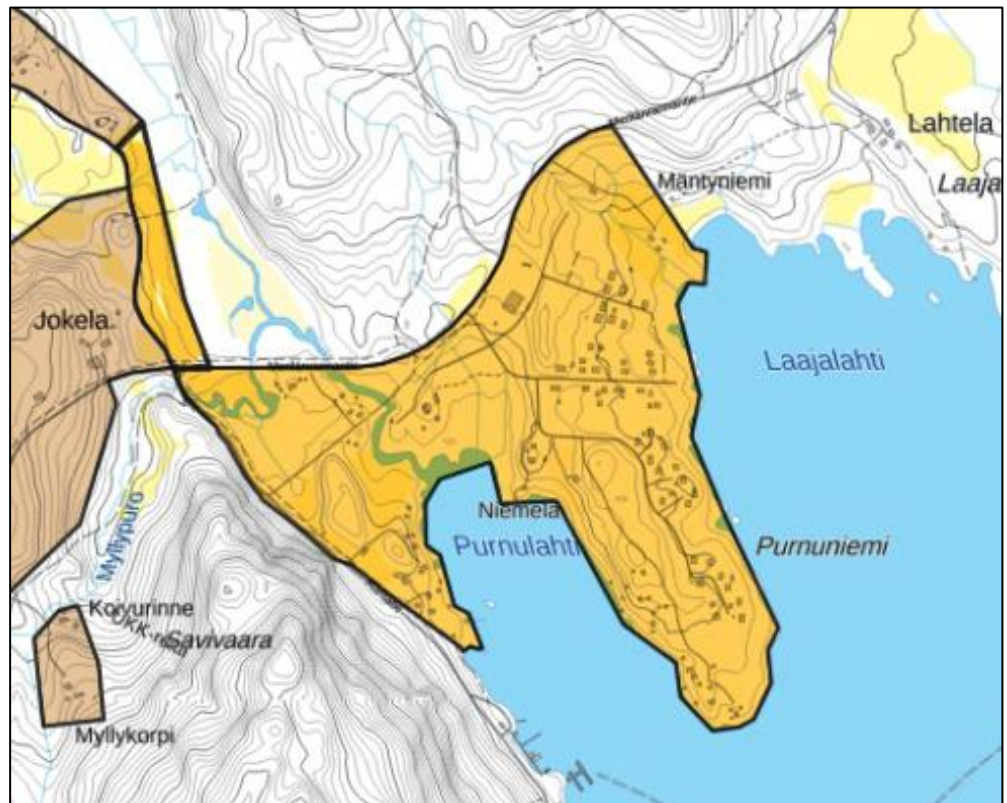

Kuva 32. Näkyvyysanalyysi, 8 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy lainkaan Akka-Kolille.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 33. Näkyvyysanalyysi, 11 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy lainkaan Akka-Kolille.

Kuva 34. Näkyvyysanalyysi, 21 m korkeat rakennukset. Purnulahden alueen rakennukset eivät näy lainkaan Akka-Kolille.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

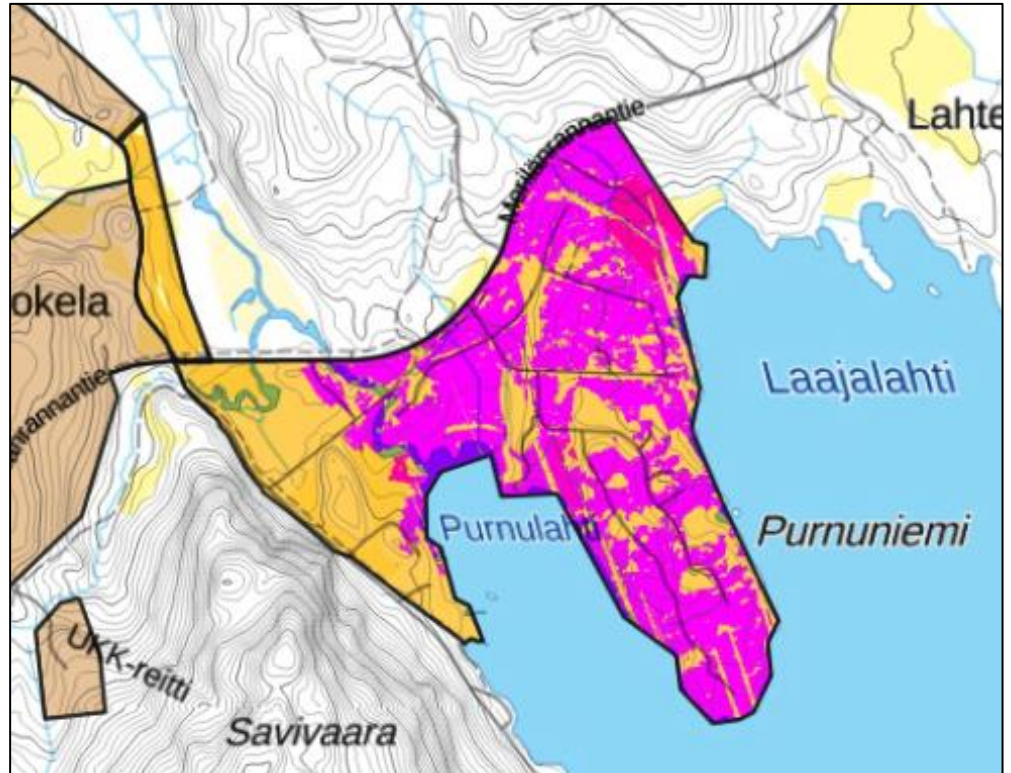
Näkyvyydet Mäkrälle

Näkyvyysanalyysien perusteella Purnulahden alueen rakennukset, ollessaan 5 m korkeita, eivät näy Mäkrälle. Sen sijaan 8, 11 tai 21 m korkeat rakennukset näkyvät muita tarkastelupisteitä paremmin, vaikka Mäkrä on selvästi kauempana. Ks. oheiset kuvat.

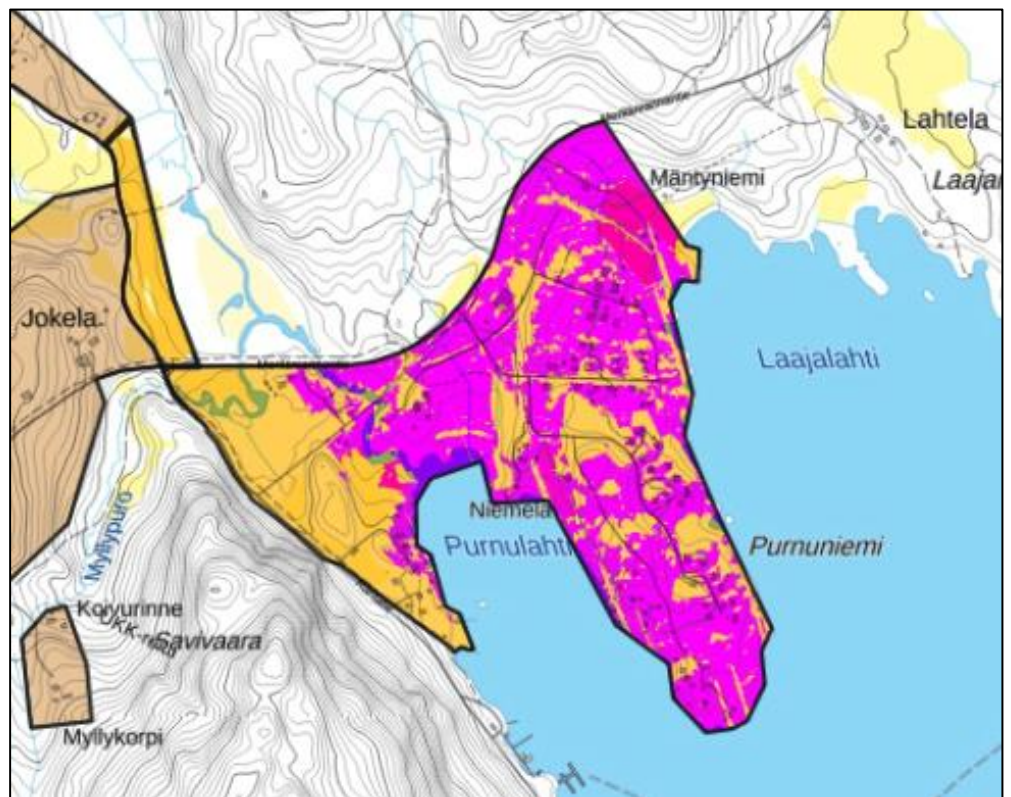

Kuva 35. Näkyvyysanalyysi, 5 m korkeat rakennukset.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

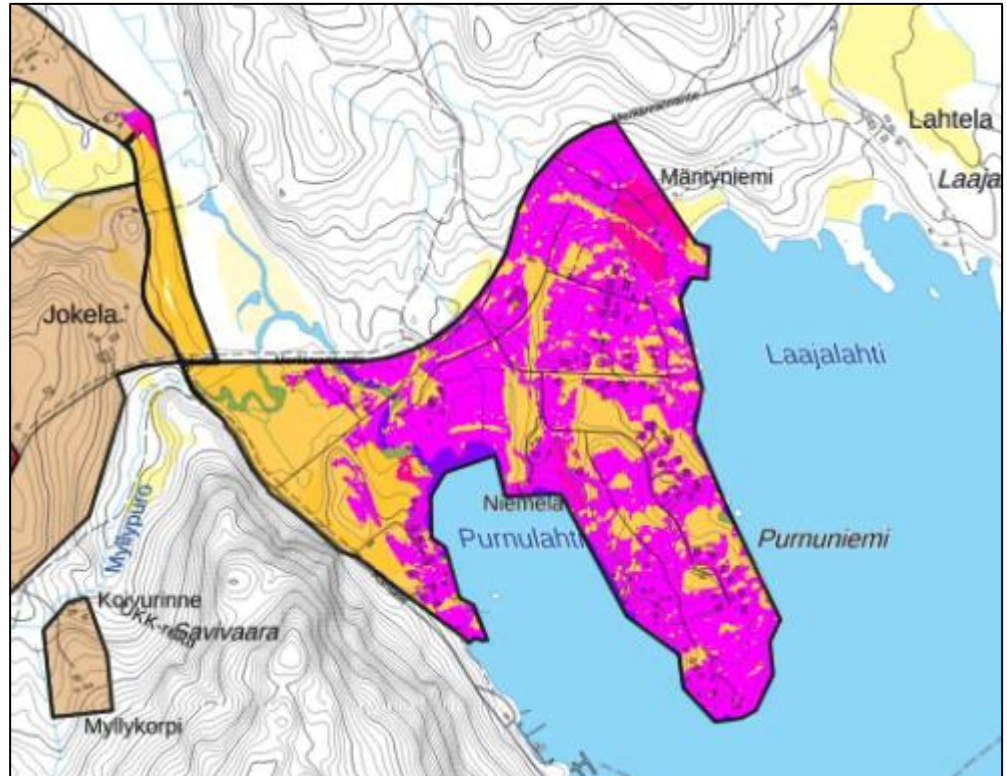

Kuva 36. Näkyvyysanalyysi, 8 m korkeat rakennukset. Sijoituessaan Myllypuron itäpuolelle rakennukset näkyvät selvemmin kuin puron länsipuolelta.

Kuva 37. Näkyvyysanalyysi, 11 m korkeat rakennukset. Rakennusten korkeuden kasvaessa niiden näkyminen Mäkrälle lisääntyy. Ero 8 m korkeisiin rakennuksiin on kuitenkin vähäinen.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 38. Näkyvyysanalyysi, 21 m korkeat rakennukset. Rakennusten näkyminen Mäkrälle on selvempää, mutta muutos edellisiin tarkasteluihin verrattuna on kuitenkin melko vähäinen. Puron itäpuolella

Yhteenvetona voidaan todeta:

- Purnulahden alueen rakentamisella ei ole ainakaan merkittäviä maisemallisia vaikutuksia Ukko-Kolilta tai Akka-Kolilta avautuvaan maisemaan.
- Ukko-Kolilta avautuvien näkymien osalta rakennusten näkymisen raja siirtyy hieman länteen, kun rakennusten korkeus muuttuu 11 metristä 21 metriin (vastaa noin III → VI krs). Asemakaavassa rakennusten enimmäiskerroslukumäärä on V, ja sen rakennusalan rajassa on pyritty huomioimaan analyysin tulos. Rajan itäpuolella enimmäiskerroslukumäärä on II.
- Purnulahden alueen rakentaminen näkyy Mäkrälle enemmän, vaikka Mäkrä sijaitsee selvästi kauempana. Mäkrältä, joka on sivusuunnassa idempänä ja jo noin 5 kilometrin etäisyydellä, avautuu näkymät lähes koko Purnulahden alueelle. Analyysin mukaan 5-metriset rakennukset eivät näkyisi Mäkrälle, mutta tätä korkeammat näkyisivät. Mikäli rakentaminen avaa puustottomia näkymiä tai sijaitsee nykyisillä pelloilla, näkyvät ne myös. Analyysi on tehty olettaen, että maasto on puustoinen. Mäkrältä rakentamisen näkymistä ei siten voitane välttää kokonaan mitenkään, kuin vain lähellä Rantatietä.

3D-näkymäkuvat

Vaikutuksia maisemaan on havainnollistettu oheisilla näkymäkuvilla, joissa on mallinnettu ydinalueen rakentamista huomioiden asemakaava ja aiemmin kuvassa 26 esitetty maankäytön esimerkkimalli. Kuvissa esitetty rakennusten massoittelu ja sijoittaminen kortteleihin on yksi näkemys kaavan mahdollistamasta ratkaisusta, eikä näkymäkuvissa esitetty tapa ole sitova. Uusi rakennuskanta on esitetty ruskeana, olemassa oleva valkoisena.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Kuva 39. Näkymä kaakosta järveltä.

Kuva 40. Näkymä järveltä, hieman kauempaa koillisesta.

Edellisissä järvinäkymäkuvissa osa uusista rakennuksista nousevat silhuetiksi puuston yläpuolelle. Todellisuudessa näin ei luultavasti ole, koska maastomalli ja mallinnettu metsä jatkuu vain vähän matkaa Merilänrannantien pohjoispuolelle, eikä esim. kauempana pohjoisessa nousevaa Sutkanvaaraa ole mallinnettu. Vedenpinta mallissa on +95,5 mmpy ja rakentamisen ydinalueen maaston korkeus on pääasiassa noin +96...97 mmpy. Sutkanvaaran huippu kohoaa lähes +250 metriin mpy. Sutkanvaaran huippu sijaitsee yli 2 km päässä suunnittelualueelta, mutta sen pitkänomaiset liepeet ulottuvat kohti suunnittelualuetta. 3D-mallin alueella korkeimmat kohdat ovat kuvien vasemmassa reunassa, Kolin kansallispuiston rinteet ja Savivaaran huippu (noin + 185 mmpy).

Kuva 41. Näkymä Merilänrannantieltä idästä lähestyttäessä, Purnuniementien liittymästä.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Edellisessä kuvassa lähimpänä ovat korttelin 20 II- ja V-kerroksiset rakennukset. Taustalla kohoaa Kolin kansallispuiston lähimmät huiput, kuten Savivaara. Maastomalli ei kata Ipattia, Ukko-Kolia tai Akka-Kolia, ja yli 300-metrisinä huiput ne todennäköisesti nousisivat rakennusten yläpuolelle.

Kuva 42. Näkymä Merilänrannantieltä lännestä lähestyttäessä, Rantatie oikealla.

Kuva 43. Näkymä pohjoisesta Lahnalammentieltä läheltä Merilänrannantietä. Suunnitelualueen rakennuksia näkyy vasemmalla, Kolin kansallispuiston rinnettä oikealla.

Kahdessa edellisessä kuvassa maisemassa esiin nousevat jonkin verran korttelien 17 ja 18 III-kerroksiset rakennukset, ainakin harjakattoisina, kuten kuvissa.

Kaavassa on annettu maisemaan ja kaupunkikuvaan kohdistuvia määräyksiä, huomioiden mm. alueen kuulumisen Kolin valtakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen ja maatien varren näkemäalueisiin. Keskitetty pysäköintisuositus pyrkii myös vähentämään näkyviä laajoja pysäköintialueita.

Kaavalla ei ole vaikutusta rakennettuun kulttuuriperintöön.

Alueen suurin sallittu kerrosluku rinnastuu Kolin keskustaan rakenteilla olevaan viisikerroksiseen hotelliin. Kaavalla jatketaan siten yleisten tavoitteiden ja yleiskaavojen asettamaa alueellista tiivistä kaupunkikuvaa.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

5.4 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön sekä viheralueisiin

Alueella on vain vähän luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista ympäristöä (Myllypuro, kallioiset kukkulat). Myllypuron alueelle osoitetaan aluetta suojelevia kaavamerkintöjä. Muulla luonnonympäristöllä ei kaava-alueella ole vaikutusta kaavaratkaisuun. Pienialaista mustikkakorpea ei suojella, sillä alueen ympäristön muuttuessa muuttunee alueen lajisto, pienilmasto ja vesiolosuhteet, vaikka alueelle ei kohdistettaisi toimenpiteitä. Vieressä Kolin kansallispuiston alueella on vastaavia biotooppeja runsaasti¹, joten tämän alueen suojelematta jättäminen ei kokonaisuutena heikennä ns. Etelä-Suomen alueen mustikkakorpien suojelutasoa merkittävästi.

Alueella ja alueen läheisyydessä on edelleen runsaasti viheralueita ja näihin on hyvät yhteydet. Kaavassa on huomioitu alueen luonnonympäristö ja Kolin kansallispuiston saavutettavuus ja luonnonympäristöt. Kaavassa on annettu asiaan liittyviä määräyksiä. Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on tähän sekä Kolin kylän asuntoalueen ja Kolin keskusta-alueen asemakaavoihin liittyen laadittu yhteinen Natura-arvion tarveharkinta. Sen yhteenvedossa on todettu, että varsinaista luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointia ei katsota tarpeelliseksi. Ks. tarkemmin kohta 2.2. Natura-arvion tarveharkinta. Tarveharkinta on myös kaavaselostuksen liitteenä.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on myös tarkennettu huleveden hallintaan liittyviä yleismääräyksiä.

Edellä kuvatun perusteella asemakaavalla ei ole heikentävää vaikutusta merkittäviin luontoarvoihin, Natura-2000-alueisiin eikä vesistöihin.

Sataman alueen ja veneväylän mahdollinen ruoppaus aiheuttavat ainakin töiden yhteydessä veden samenumista. Vaikutukset veden virtauksiin eivät liene merkittäviä. Sataman ja laajempien uimarantojen rakentaminen sekä vesiliikenteen lisääntyminen vaikuttavat kalojen kutualueeseen ja tavanomaisten vesilintujen pesimisalueisiin voimassa olevaan kaavaan verrattuna jonkin verran heikentävästi.

5.5 Vaikutukset työllisyyteen, yritystoimintaan ja palveluihin

Kaavalla osoitetaan matkailua palvelevien rakennusten alueita RM, jotka mahdollistavat merkittävää matkailuun liittyvää yritystoimintaa alueelle. Mikäli alueelle rakennetaan arvioitu 1 300 huoneistoa ja näiden täyttöaste olisi 70 % ja kukin majoittuja maksaa majoituksen sekä esim. kuluttaisi oleskeluvuorokautta kohden 100 euroa, niin aluetaloudellisesti vuositasolla liikevaihto olisi Purnulahden alueella 130–200 miljoonaa euroa. Lisäksi alueen arvioidaan työllistävän jopa 500 henkilöä.

Kaavalla sallitaan alueelle tyypillistä yritystoimintaa ja palveluita matkailuyrittämisen lisäksi. Kaavan mukaisella rakentamisella on siten erittäin merkittävä vaikutus työllisyyteen, yritystoimintaan ja Kolin alueen palveluihin.

¹ Metsähallituksen paikkatietojärjestelmän mukaan kolin kansallispuiston alueella mustikkakorpi on yhteensä 9,78 ha, pinta-alan ollessa 0,21 – 2,97 ha. Mustikkakorpi voi olla todellisuudessa enemmänkin, koska kaikilla korpialueilla ei välttämättä ole määritelty kasvillisuustyyppiä, kuten ”mustikkakorpi”.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Lisäksi alueella vierailevat matkailijat ym. tarvitsevat päivittäisiä kaupallisia palveluita sekä myös muita Kolin alueen palveluita tukien elinvoimaa koko Kolin alueella. Työpaikkojen kasvun myötä lisääntyvät myös Kolin alueen asukkaat ja tukevat osaltaan alueen yrityksiä sekä yksityisiä ja julkisia palveluita.

5.6 Vaikutukset liikenteeseen ja kevyen liikenteen oloihin

Merilänrannantie on alueelle saapuva pääväylä ja kaavalla osoitetaan uusia kaatuja. Alueelle arvioidaan rakennettavan noin 1 300 huoneistoa. Mikäli kaikki huoneistojen käyttäjät tulevat omalla autolla (mm. vain kotimainen matkailijarakenne), arvioidaan koko kaava-alueen liikennetuotoksi peräti noin 5 000 ajoneuvoa keskivuorokausiliikenteenä. Liikenteestä 65 % liikkuu alueelle Merilänrannantien/Purnulahdentien kautta ja muu osa Rantatien kautta.

Liikennemäärän kasvuun ja autoilun tarpeeseen vaikuttanee kuitenkin alueen hyvä sijainti ympäröiviin matkailukohteisiin ja Kolin keskusta palveluihin nähden, käyttäjäkunnan luonne ympäristötietoisina ja luontomatkailua harrastavina, huoneistojen todellinen täyttöaste, vuodenaika sekä kehitys ylipäättään autottoman liikenteen ja paikallisen joukkoliikenteen tmv. suuntaan. Lisäksi pääsääntöisesti autottomia ovat muun muassa ulkomaiset matkustajat ja joukkoliikennettä käyttävät. Edellä mainitut tekijä tulevaisuudessa ratkaisevat todellisen liikennemäärien kehityksen Kolilla ja kaava-alueella. Luotettavaa selvitystä asiasta ei voida muodostaa, mutta autoliikenteen määrät lienevät merkittävästi laskettua enimmäismäärää alhaisemmat.

Keskitetty rakentaminen vähentää oman autoilun tarvetta mm. edistäen alueellisen kimpakyytien, taksien ja muiden matkailukohteiden välisten joukkoliikennemuotojen syntymistä. Alueen reitistö on kattava edistäen mm. sähköpyöräilyä.

Kolin kyläkeskuksen ja palveluiden läheisyys vähentävät myös merkittävästi autoilun tarvetta ja palvelut ovat saavutettavissa mm. kevyen liikenteen keinoin. Alueella onkin hyvä verkosto jo olemassa. Lisäksi Rantatien varteen satamaan saakka sekä ns. alamajalle saakka rakennettaneen lähivuosina kevyen liikenteen reitit.

Liittymät sijaitsevat hyvän näkyvyyden alueella ja maantien nopeusrajoitus on 60 km/h. Mahdollisesti syntyviin haitallisiin liikenteellisiin vaikutuksiin voidaan myös reagoida. Merilänrannantien ja Rantatien liikennemäärien tulevaisuudessa kasvaessa, voidaan liikenteellisiä olosuhteita tarvittaessa parantaa mm. maantien nopeusrajoitusta muuttamalla ja risteysalueita kehittämällä.

Merilänrannantien ja Rantatien varrella ovat kevyen liikenteen väylät. Rantatien kevyen liikenteen olosuhteita suunnitellaan parannettavan edelleen tulevaisuudessa. Kevyt liikenne ohjautuu näille sujuvasti ja automaattisesti. Maantien ylitystarvetta ei erityisesti ole korttelin 17 rakennuspaikka lukuun ottamatta. Korttelin 21 LPA alue on sijoitettu siten, että se sijaitsee maantien alikulun vieressä. Alueen läpi kulkee myös ulkoilureitti, jota myös voidaan käyttää Kolin keskustan suuntaan ym. kevyen liikenteen reittinä vähentäen mm. Merilänrannantien ylitystarvetta Rantatien risteyksessä.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

Asemakaavassa on osoitettu länsi- ja itäosiin moottorikelkkareitit, jotka sijaitsevat osittain korttelialueen reunassa, joten moottorikelkkaliikenne voi aiheuttaa meluhaittoja korttelin rakennuksille. Kelkkareittien määräystekstin mukaan yhteys on sitova, mutta sijainti ohjeellinen. Näin ollen reittien suunnittelussa tulee määriteltäväksi niiden tarkempi sijainti, ja ainakin länsiosassa on syytä tutkia, voidaanko se sijoittaa tienvarren virkistysalueelle yhdessä ulkoilureitin kanssa. Meluhaittaa voidaan myös ehkäistä rakennusten sijainnilla sekä rakenteellisin keinoin. Alustavan arvion mukaan länsiosan reitin toteutuminen on epävarmempaa, koska itäosan reitti määrittää nykyistä kelkkareittiä uudestaan siirtämällä sitä jonkin verran.

5.7 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin, asumiseen ja väestörakenteeseen

Alueelle muodostuu uusi matkailualue tälle tyypillisellä sosiaalisella ympäristöllä. Alueelle arvioidaan rakennettavan noin 1 300 huoneistoa lyhytaikaiseen asumiseen (majoitukseen).

Pitkäaikainen asuminen ei ole alueella sallittua yleiskaavan määräyksen perusteella. Myös olemassa oleva korttelin 17 ympärivuotinen asuinpaikka muuttuu matkailukäyttöön aikanaan. Siten alueelle ei muodostu tavanomaista asukaspohjaa ja väestörakennetta. Sen sijaan mm. lisääntyvien työpaikkojen vaikutuksen kautta Kolin alueen asukasmäärän oletetaan kasvavan ja toimiala huomioiden väestörakenteen oletetaan nuorentuvan.

5.8 Muut kaavan merkittävät vaikutukset

5.8.1 Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen

Alueelle on jo kattava tekninen huolto ja katuverkosto. Nikkilänkujan ja Aamurannantien katuverkosto jouduttaneen peruskorjaamaan kokonaan. Muutoin riittänee olemassa olevien johtoverkostojen vähäiset muutostyöt.

Sähköverkon osalta on varauduttu ainakin osittaiseen linjan siirtämiseen: olemassa olevaa, korttelin 20 kautta kulkevaa 20 kV:n sähkölinjaa sekä yhtä sen pylväsmuuntajaa ei ole merkitty asemakaavaan, vaan ne on ajateltu siirrettäväksi. Linja kulkee korttelin vieressä olevalta VL-alueelta itään Purnuniementielle.

5.8.2 Vaikutukset kaupungin strategiaihin

Kaavahanke on kaupungin strategian tavoitteiden mukainen ollen yksi kaupungin erikseen mainittuja prioriteetteja sekä tukien Kolin alueen yrityselämää, palveluita, työllisyyttä ja asumista.

5.8.3 Oikeudelliset vaikutukset

- Asemakaava korvaa alueellaan aiemmat ranta-asemakaavat.
- Yksityisten maanomistajien kaavattomien alueiden, kaavojen viheralueiden ja rakentamattomien ja rakennettujen AO ja RA rakennuspaikkojen käyttötarkoitus muutetaan.
- Viheralueille, ulkoilureitille, katu- ja liikennealueille sekä LPA alueille muodostuu kaupungille lunastusoikeus.

3.11.2022, tark. 15.2.2023, Diaarinro 267/10.02.03.00/2021

- Alueen kiinteistöjaotus muuttuu uuden kortteli- ja tonttijaon myötä ja saattaa edellyttää lohkomisia kiinteistöillä, joissa kiinteistöjako ei ole kaavan kortteli/tonttijaon mukainen.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Asemakaavan toteutus ja toteutuksen seuranta

Asemakaava voidaan kokonaisuudessaan toteuttaa kaavan saatua lainvoiman kysynnän mukaan. Alueella on jo käynnissä hanke, jossa tutkitaan mahdollisuutta luovuttaa alueita matkailurakentamiselle. Näin ollen alueiden osittainen rakentaminen voi käynnistyä jo lähivuosina.

Asemakaavan toteuttamisen ajoituksessa tulee huomioida myös vesihuollon kehittämisen aikataulu.

Kaupunki seuraa kaavan toteutusta rakennus- ja muiden lupaprosessien kautta.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	422 Lieksa	Täyttämispvm	14.02.2023
Kaavan nimi	Purnulahden asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	10.11.2022
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	30.06.2022
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	938
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	18,4390	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	2,6967
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	15,7423

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	18,4390	100,0	75823	0,41	2,6967	68002
A yhteensä					-0,3434	-200
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,4822	13,5	50	0,00	-4,4025	50
R yhteensä	11,3780	61,7	74973	0,66	5,0220	67352
L yhteensä	2,3865	12,9	800	0,03	1,0255	800
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	2,1923	11,9	0		1,3951	0

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnt

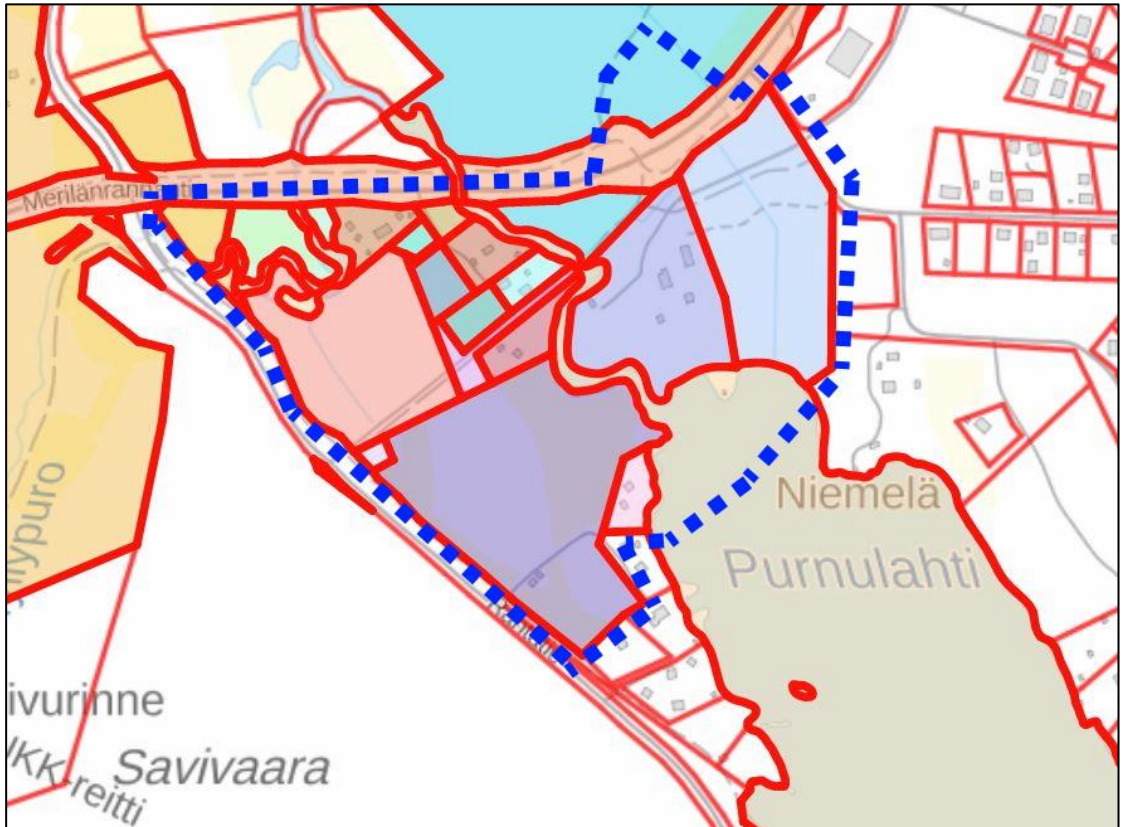
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	18,4390	100,0	75823	0,41	2,6967	68002
A yhteensä					-0,3434	-200
AP					-0,3434	-200
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	2,4822	13,5	50	0,00	-4,4025	50
VL	1,7936	72,3	0		-3,8321	0
VU	0,6886	27,7	50	0,01	-0,5704	50
R yhteensä	11,3780	61,7	74973	0,66	5,0220	67352
RA	0,0000		0		-4,6298	-4892
RM	11,3780	100,0	74973	0,66	9,6518	72244
L yhteensä	2,3865	12,9	800	0,03	1,0255	800
Kadut	0,4653	19,5	0		-0,2441	0
Kev.liik.kadut	0,0000		0		-0,2126	0
LT	0,7543	31,6	0		0,5216	0
LS	0,3191	13,4	700	0,22	0,3191	700
LP	0,0000		0		-0,2063	0
LPA	0,8478	35,5	100	0,01	0,8478	100
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	2,1923	11,9	0		1,3951	0
W	2,1923	100,0	0		1,3951	0

PURNULAHTI

Asemakaavan laajennus, Kolin (15) kaupunginosa

LIITE 2**OSALLISTUMIS- JA ARVIONTISUUNNITELMA 17.6.2021, päivitetty 16.6.2022**

Lieksan kaupungin (422) Kolin kylän (411) kiinteistöjä 5:25, 5:34, 5:41–42, 5:45, 5:50, 5:56, 5:63, 5:80–81, 5:107–109, 15:24, 15:43, 35:0, 36:1 ja osia kiinteistöistä 5:112, 15:5 sekä 895-0-504 (maantien aluetta) ja 876:1 (vesialuetta).

Kaavahankkeen likimääräinen sijainti sinisellä katkoviivalla rajattuna ja kiinteistökohtaiset alueet väritettynä (kartta © MML).

Suunnittelutehtävä

Laadittavalla asemakaavalla laajennetaan Kolin (15) kaupunginosaa ns. Koli Culturan, Kolin kylän asuntoalueen, Kolin keskustan ja Ylä-Kolintie 25 alueilta käsittämään myös Purnulahden alue. Kaavalla toteutetaan osaltaan Kolin iso kuva 2050 ja Kolin matkailuvision 2050 asiakirjojen mukaisia Kolin alueen aktiiviseen kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä sekä ratkaistaan Koli-Ahmovaara osayleiskaavan 2040+ ja Kolin vaikutusalueen strategisen yleiskaavan 2040+ tavoitteita käytännön tasolla.

Alueet osoitetaan pääasiassa matkailurakentamiseen RM. Rantojen yhteiskäyttömahdollisuuksista huolehditaan. Alueelle osoitetaan uusi satama-alue alueen matkailutoimijoille ja vierasvenesatamaksi. Kaava-alueen ja lähialueiden käyttöön osoitetaan pysäköintialueita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ollutta aluerajausta laajennettiin suunnittelualueen tarkentumisen myötä. Alueelle on valmistunut mm. matkailun konseptisuunnittelua

LIEKSAN KAUPUNKI

ja alueella on käynnissä aktiivista markkinointia. Näiden perusteella saattaa osa kaava-alueesta muuttua ns. kumppanuuskaavaksi. Tällaiselle alueelle laaditaan tarvittaessa yksityiskohtaisempi kaava ehdotusvaiheeseen mennessä - tai kaava-alue voidaan tarvittaessa eriyttää omaksi kaavaprosessikseen. Lähtökohtaisesti kaavasta laaditaan kuitenkin yleistavoitteiden perusteella suurpiirteisempi, mahdollistaen erilaisia toteutusvaihtoehtoja.

Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT, VnP 14.12.2017)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoituvat vain valtakunnallisesti merkittävissä asioissa. Kolin alue on osoitettu valtakunnallisesti merkittäväksi maisema-alueeksi (Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021, kohde 91). Mietintö ei kuitenkaan aseta suoraan kaavaa ohjaavia määräyksiä. Vaikutukset tähän kaavahankkeeseen ja maankäyttöön muutoin, välittyvät maakuntakaavan ja Koli-Ahmoavaaran osayleiskaavan 2040+ kautta kaavoille laissa säädettyjen sisältövaatimusten rajoissa.

Maakuntakaava

Pohjois-Karjalanmaakuntakaava 2040 on saanut lainvoiman 8.7.2021. Maakuntakaavassa alueelle kohdistuu seuraavat merkinnät: Kolin kehittämisen kohdealue (ko), maakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mv), matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue (mv) ja matkailupalvelujen alue (RM) sekä seututie tai pääkatu (st).

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 1. vaihekaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 13.6.2022 (ei merkintöjä tai aluevarauksia). Maakuntakaavan 2. vaihekaavan (Heinäveden maankäyttökysymykset) osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä.

Kolin iso kuva 2050 ja Kolin matkailuvision 2050

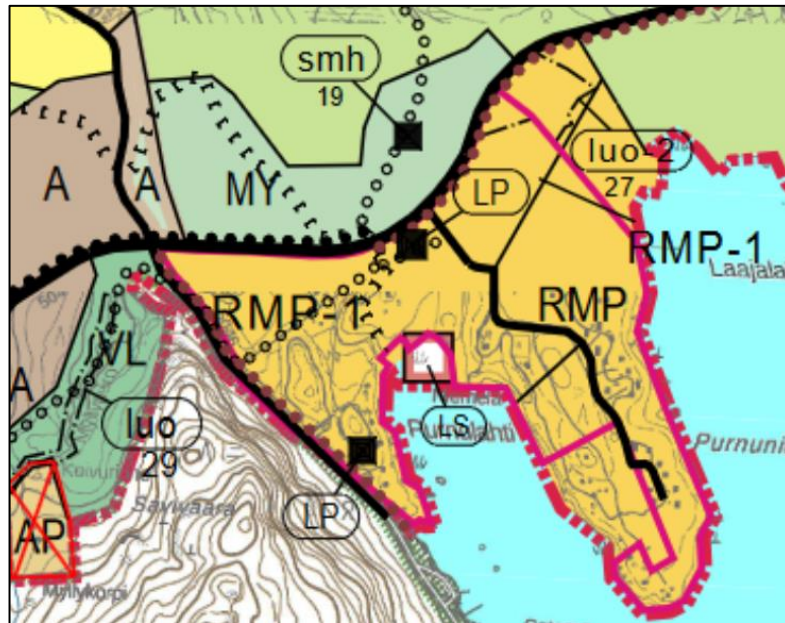
Kolin iso kuva 2050-selvitys on valmistunut keväällä 2018. Lieksan kaupunki ja Juuan kunta ovat yhdessä laatineet Kolin isokuvaa 2050 tarkentavan Kolin matkailuvision 2050 vuonna 2020. Koli-Ahmoavaara osayleiskaava ja erityisesti Kolin alueen strateginen yleiskaava 2040+ pohjautuvat tavoitteiltaan em. Kolin matkailuvision 2050 asiakirjaan.

Kolin vaikutusalueen strateginen yleiskaavan 2040+

Strateginen yleiskaava on laadittu Koli-Ahmoavaara osayleiskaava-alueelta lähtien ja ulottuen Kolin iso kuva 2050 -selvityksen matkailuosalmujen alueille (Napakallio, Nunnanlahti, Paalasmaa ja Vuonilahti). Kaava on laadittu yhdessä Juuan kunnan kanssa ja eri kuntien maankäyttö on sovitettu rajapinnoiltaan ja toiminnoiltaan yhdeksi kokonaisuudeksi. Kaavalla on tutkittu erityisesti eri osa-alueiden matkailullista ja vetovoimallista yhdistämistä toisiinsa. Strategisessa kaavassa on myös oikeusvaikutteisia määräyksiä.

Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava 2040+

Suunnittelualueella on voimassa Lieksan kaupunginvaltuuston 31.1.2022 § 8 hyväksymä Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava. Kaavasta on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, mutta mm. suunnittelualueelta kaava on asetettu voimaan kaupunginhallituksen päätöksellä 21.3.2022 § 105. Alueet on osoitettu matkailuelinkeinojen alueeksi (RMP), jolla ympärivuotinen asuminen ei ole sallittua sekä satama-alueeksi (LS) ja yleiseksi pysäköintialueeksi (LP). Alueen läpi kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja ohjeellinen moottorikelkkareitti. Lisäksi maanteiden varsille on osoitettu kevyen liikenteen yhteystarpeita.

Ote Koli-Ahmoaaran osayleiskaava 2040+

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa kolme eri ranta-asemakaavaa vuosilta 1993, 2009 ja 2012. Näissä on alueelle osoitettuna seuraavia korttelialueita: Loma-asuntojen korttelialueita (RA), matkailua palvelevien rakennusten korttelialue (RM-1), urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU), lähivirkistysalueita (VL), yleinen pysäköintialue (LP), katualueita ja yleisientien alue (LT) sekä yleiselle jalankululle, uimarannalle ja leirintäalueeksi ym. varattuja alueen osia.

Rakennusjärjestys

Lieksan rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.7.2018 (kaupunginvaltuuston päätös 28.5.2018 § 42).

Maankäyttösopimus

Kaava saattaa edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 91b §:n mukaista maankäyttösopimusta, mikäli kaavaprosessin aikana alueelle kohdistuu merkittävä rakennushanke.

Vaikutusten arviointi

Kaavoituksen yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja merkittävät välilliset ja välittömät vaikutukset mm. ympäristövaikutukset, yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset (MRL 9 §, MRA 1 §). Kaavassa tutkitaan muutosten vaikutuksia muun muassa ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen, liikenteeseen ja vaikutuksia elinkeinoelämään.

Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (62 §) edellytetään, että kaavan valmisteluun on mahdollisuus osallistua, arvioida sen vaikutuksia ja lausua mielipiteensä asiasta. Keskeisiä osallisia ovat:

- **Suunnittelualueen maanomistajat, toimijat ja naapurit sekä viranomaiset:** Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Metsähallitus, PKS Sähkönsiirto Oy/Enerke

Oy, Suomen luonnonsuojeluliiton Savo-Karjalan piiri ry, Lieksan Luonnonystävät ry, Lieksa kulttuuriperinnön tuki ry, Kolin Ipatti, Kolin Kotiseutuyhdistys ry, Kolin Kulttuuri-seura ry ja Ukko-Kolin ystävät ry.

- **Kaupungin asianosaiset tahot ja osakeyhtiöt:** Lieksan Kiinteistöt Oy, kuntateknikkaliikelaitos, vesihuoltoliikelaitos, ympäristönsuojelu, rakennusvalvonta, Lieksan Kehitys Oy LieKe.

Kaavan valmistelu

Kaikissa nähtävilläpitovaiheessa päätökset nähtäville asettamisista tekee kaupunginhallitus. Kaavan valmisteluun on mahdollista osallistua, arvioida kaavan vaikutuksia ja ilmaista mielipiteensä kaavaprosessin kaikissa kaavan vaiheissa erityisesti nähtävilläpitojen yhteydessä. Edellä luetelluilta keskeisiltä osallisilta pyydetään erilliset lausunnot ja kaavaprosessin aikana tarvittaessa myös niiltä, jotka ovat jättäneet kaavapalautetta.

- Kaava tulee vireille ja nähtäville **osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla (OAS)**, josta on mahdollista jättää **mielipide**.
- **Kaavaluonnoksen nähtävilläpitoaikana** on mahdollista jättää jälleen **mielipide**.
- **Kaavaehdotuksen** nähtävilläpitoaikana on mahdollista jättää **muistutus**.

Palautetta kaavasta voi antaa myös koko kaavaprosessin ajan. Saatuun kirjalliseen palautteeseen laaditaan vastineet. Eri vaiheissa annettavat **palautteet tulee toimittaa** Lieksan kaupungin kirjaamoon joko sähköpostilla kirjaamo@lieksa.fi tai postitse PL 41, 81701 Lieksa.

Kaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä. Hyväksymistä koskevasta päätöksestä on mahdollista valittaa Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Tiedottaminen

Kaavan etenemisvaiheista ilmoitetaan kaava-alueen maanomistajille ja naapureille kirjeellä sekä laajemmin kuulutuksella Lieksan Lehdessä sekä Lieksan kaupungin Internet-sivuilla (www.lieksa.fi) ja virallisella ilmoitustaululla. Asiakirjat pidetään nähtävillä eri vaiheissa kaupungin asiakaspalvelupisteessä osoitteessa Pielisentie 3, 81700 Lieksa ja kaavojen laadintaa koskevalla verkkosivulla: <https://www.lieksa.fi/laadinnassa-olevat-kaavat>

Kaavatyön tavoiteaikataulu

Työvaihe	Tavoiteaikataulu
Kaavan vireilletulo (OAS)	toukokuu 2021
Kaavan luonnosvaihe	heinäkuu 2022
Kaavaehdotusvaihe	syksy 2022
Kaavan hyväksyminen	loppuvuosi 2022

Yhteystiedot

Käyntiosoite
Postiosoite
Palaute

Lieksan kaupunki, elinvoimapaalvelut, maankäyttö, www.lieksa.fi
Pielisentie 3
PL 41, 81700 Lieksa
Lieksan kaupungin kirjaamo
Pielisentie 3, 81700 Lieksa
kirjaamo@lieksa.fi

LIEKSAN KAUPUNKI

Lisätietoja

Vt. maankäyttöpäällikkö Susanna Saastamoinen, puh 040 1044 009

sähköposti: susanna.saastamoinen@lieksa.fi

Maankäyttösuunnittelija Reino Hirvonen, puh. 040 1044 714

sähköposti: reino.hirvonen@lieksa.fi Kaavasuunnittelija Maria Hyvärinen, puh. 040 1044 793,

sähköposti: maria.hyvarinen@lieksa.fi

Toimistos sihteeri Eeva Kettunen, puh. 040 1044 712,

sähköposti: eeva.kettunen@lieksa.fi

Asemakaavaprosessi

	PÄÄTÖKSENTEKO	SUUNNITTELU	VUOROVAIKUTUS
ALOITUS, VIREILLETULO	Kaavan laatimisesta päätetään hankekohtaisesti. Tarvittavat päätökset tekee kaupunginhallitus. Päätetään tarvittaessa ohjausryhmän koonpanosta. Päätetään tarvittavien selvitysten tilaamisesta.	Kaavan tavoitteet määritellään. Kartoitetaan lähtötiedot, osalliset ja aikataulu sekä järjestetään aloituskokoous. Laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma.	Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään tarvittaessa. Ohjausryhmä kokoontuu tarvittaessa. Vireilletulosta ilmoitetaan paikallislehdessä, kaupungin Internet-sivuilla ja virallisella ilmoitustaululla ja Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville. OAS:a voi kommentoida ja sen riittävyttä arvioida. Asianomaisilta viranomaistahoilta pyydetään lausunnot.
VALMISTELU (luonnos)	Kaavaluonnos asetetaan nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä (MRA 30 §).	Kootaan ja käsitellään OAS:sta saatu palaute. Tehdään tai tilataan perusselvityksiä, tarkistetaan pohjakartta, tarkennetaan tavoitteita, tehdään vaihtoehtojen tarkasteluja ja arvioidaan vaikutuksia. Laaditaan luonnosvaiheen kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen.	Kaavaluonnoksen nähtävilläolosta tiedotetaan OAS:n mukaisesti. Luonnoksesta on mahdollista ilmaista mielipiteensä. Asianomaisilta viranomaistahoilta pyydetään lausunnot. Kaavan esittelytilaisuuksia järjestetään tarvittaessa.
KAVAEHDOTUS	Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä (MRA 27 §). Päätetään tarvittavien lisäselvitysten tilaamisesta.	Kootaan ja käsitellään luonnosvaiheessa saatu palaute ja laaditaan vastineet niihin. Tehdään tai tilataan tarvittavat lisäselvitykset. Laaditaan tarvittaessa uusi sitova tonttijako. Laaditaan tarvittaessa rakentamistapaohje. Kaavaluonnoksen ja saadun palautteen perusteella laaditaan kaavaehdotus.	Kaavaehdotuksen nähtävilläolosta tiedotetaan ja ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille tarvittaessa kirjeitse. Ehdotuksesta on mahdollista jättää muistutus. Nähtävilläolon päätyttyä järjestetään tarvittaessa uusi viranomaisneuvottelu. Laaditaan tarvittaessa maankäyttösopimukset.
HYVÄKSYMINEEN	Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle kaavaa hyväksyttäväksi. Vaikutuksiltaan vähäiset asemakaavat hyväksyy kaupunginhallitus (MRL 52 §). Kaava saa lainvoiman kuulutuksella (MRA 93 §).	Kootaan ja käsitellään ehdotusvaiheessa saadut muistutukset ja laaditaan niihin vastineet. Kaavaehdotusta tarkistetaan tarvittaessa ennen hyväksymiskäsittelyä. Merkittävät muutokset edellyttävät ehdotuksen asettamisen uudelleen nähtäville. Kaava saatua lainvoiman, kaavan mukainen rakentaminen voidaan aloittaa.	Muistutuksen jättäneille toimitetaan kaupungin vastine ja tiedote kaavan etenemisestä valtuuston käsittelyyn.
VALITTAMINEEN			Hyväksymispäätöksestä on mahdollista valittaa Itä-Suomen hallinto-oikeuteen 30 vuorokauden ajan päätöksen tiedoksi saattamisesta.

Vastineet Purnulahden asemakaavan, Kolin (15.) kaupunginosan laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin nähtävillä kaupunginhallituksen 21.6.2021 § 186 päätöksen mukaisesti ajalla **1.7.–30.7.2021**.

Lausunnot pyydettiin seuraavilta viranomaistahoilta:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Väylävirasto, SiunSote (pelastuslaitos), Elinvoimapalvelut (rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu), Kuntatekniikkaliikelaitos ja Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitos / Kolin vesi Oy.

Lausunnot pyydettiin myös seuraavilta asianosaisilta:

PKS Sähkönsiirto Oy / Enerke Oy, Lieksan kaupunkikeskushdistys ry, Lieksan luonnonystävät ry, Lieksan Kiinteistöt Oy, Lieksan Kehitys Oy (LieKe), Kolin kylätoimikunta ja Kolin kalaveden osakaskunta.

Lausuntonsa jättivät:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Lieksan Kehitys Oy (LieKe Oy) ja PKS Sähkönsiirto Oy / Enerke Oy.

Lisäksi jätettiin 2 mielipidettä.

Maakuntaliitto	Maakuntaliitto ei lausu tässä vaiheessa. Lausuu kaavaluonnoksesta.	-
P-K:n ELY-keskus	ELY-keskuksella ei ole tässä vaiheessa lausuttavaa.	-
P-S:n ELY-keskus	ELY-keskus muistuttaa, että asemakaavan laajennuksen liikenteelliset vaikutukset tulee arvioida kaavarajausta laajemmalta alueelta. Liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa tulee hyödyntää hyväksytyjen yleiskaavojen selvityksiä tarkentaen näitä suunnittelualueen lähiympäristön osalta. Kaavaprosessissa on syytä pohtia Rantatien (Mt 5046 sisällyttämistä kaavarajaukseen mm. kaavalueen liittymien järjestämiseksi. Rantatien jalankulun ja pyöräilyväylän	

	<p>parantamisen osalta aikataulu ja ratkaisut eivät ole vielä selvillä, vaan ne tarkentuvat kaavaprosessin aikana.</p> <p>Rantatien rooli maantienä ei ole ELY-keskuksen näkemyksen mukaan enää perusteltu asemakaavan toteutuessa.</p>	
Alueellinen vastuumuseo	<p>Alueellinen vastuumuseo pitää tärkeänä, että kaavatyössä arvioidaan ja selvitetään hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön, eritoten Kolin valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan.</p> <p>Alueen vanhin rakennuskanta on hyvä selvittää ja tuoda esiin kaavaluonnoksessa.</p>	<p>Kaavaluonnokseen liittyen on täydennetty näkyvyysanalyysiä ja annettu kaavassa asiaan liittyviä määräyksiä.</p> <p>Erityistä 3D maisemamallia ei katsottu tässä vaiheessa mahdolliseksi luoda, sillä alue voidaan toteuttaa lukuisin eri tavoin, ja jokaisella olisi erilaiset maisemalliset vaikutuksensa. Sen perusteella asia havainnollistetaan riittävällä tasolla rakennusluvavaiheessa.</p> <p>Rakennuskanta on selvitetty ja tuotu esille kaavaluonnoksessa.</p>
PKS / Enerke Oy	PKS Oy / Enerke Oy:llä ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan	-
Lieksan Kehitys Oy/LieKe	<p>Asemakaava tukee Lieksan Kehitys Oy LieKen yhtä kolmesta perustehtävästä, matkailun kehittämistä.</p> <p>Lieksan Kehitys Oy LieKe pitää asemakaavaa Kolin matkailuvision toteutumisen kannalta välttämättömänä.</p> <p>Konkreettisenä huomiona LieKe pyytää asemakaavassa varmistamaan mm. riittävän rakennustehokkuuden määrittämisen alueelle, Kolin satamatoimintojen kehittämisen alueella ja Purnulahden</p>	Esitetyt asiat on huomioitu kaavaratkaisussa.

	saavuttavuuden, varsinkin julkisen- ja kevyenliikenteen osalta sekä asiakaslähtöisen opastamisen.	
Mielipide 1	<p>Laadittavan asemakaavan kohteena oleva alue on luontoarvoiltaan herkkä ja monimuotoinen, josta on erityistä huomiota kiinnitettävä rakentamisen vaikutuksiin järven veden laatuun ja ranta-alueiden luonnonmukaisuuteen.</p> <p>Arviointisuunnitelmassa on mainittu nykyisen sataman laajennustarve ja laajenuksen mahdollinen sijoittaminen Purnulahteen. Toisin kuin arviointisuunnitelmassa on mainittu, nykyisen sataman alueella on riittävästi vapaata vesialuetta sijoittaa lisälaiturit, mikäli niitä tarvitaan. Samoin nykyisessä satamassa on jo toimiva polttoainejakelupiste. Ei siis ole tarvetta uudelle satamalle, jonka rakentaminen uusine vesiväylineen rikkoo Purnulahden herkän luonnon. Purnulahti on kapea, vapaa-ajan asuntojen ja vakituisien asuntojen ympäröimä lahti. Lahden poukama on matala ja rannassa on rehevää kasvustoa. Poukama on tärkeä vesilintujen pesintäalue ja arvokas kalojen lisääntymisalue. Siellä on ja pesii runsas vesilintujen lajisto (mm isokoskelo, kuikka, härkälintu) ja sitä tuetaan vesilintujen pöntöillä. Tämä on ainoa tällainen ranta-alue useiden kilometrien matkalla. Muut rannat ovat kivikkoisia ja kallioisia rantoja. Sataman rakentaminen Purnulahteen merkitsee massiivista ruoppaamista,</p>	<p>Alueelle on laadittu kattavat ympäristöselvitykset, joihin kaavaratkaisu perustuu. Alueelle ei ole haivattu mielipiteen esittäjän mukaisia merkittäviä ympäristöarvoja, jotka olisivat vaikuttaneet kaavaratkaisuun.</p> <p>Satama on sijoitettu siten, että se on jo jonkin verran syvemmän rannan alueella. Ruoppaustarve, sen vaikutukset ja muut rakentamisen edellytykset arvioidaan ja ratkaistaan rakennuslupavaiheessa ja vesilain mukaisessa luvassa.</p>

	<p>joka tuhoaa kalojen lisääntymisalueen. Samoin rakenteet ja lisääntyvä vesiliikenne estää vesilintujen pesimisen alueella ja tuo merkittävän haitan rannan vakituiselle ja vapaa-ajan asuntojen asukkaille.</p> <p>Rakennuspaikkojen sijoittaminen lähelle rantaa ei myöskään ole ko. alueella järkevää ympäristösyistä. Kuten muuallakin, on syytä noudattaa vähintään 40 metrin etäisyyttä rantaviivasta.</p>	<p>Asemakaavalla ratkaistaan alueelle soveltuva rakentamistapa ja sen etäisyys rannasta. Purnulahden välittömään rantakais-taan on RM alueelle osoitettu vain vähäistä rakentamista.</p>
Mielipide 2	<p>Mielipiteessä otetaan kantaa yleisellä tasolla venepaikkojen riittävyyteen, autopaikkojen vähäisyyteen satamassa ja sen lähialueilla sekä kevyenliikenteenväylän parantamiseksi Rantatien varrella.</p> <p>Lahnajoen ruoppauksen tarve vesiliikenteen parantamiseksi Pieliselle tuodaan myös esille.</p>	<p>Mielipiteessä esitetyjä asioita pidetään myönteisinä huomioina Kolin sataman kehityksen kannalta ja Rantatien kevyen liikenteen olosuhteiden kannalta, mutta ne eivät suoraan kohdistu laadittavaan kaavaan – välillisesti kuitenkin.</p> <p>Lahnajoen ruoppausta kaava-alueen kohdalta ei ole tarpeen tehdä kaava-alueen rakentamiseen liittyen.</p> <p>Vesiliikenne tulee ohjautumaan Purnulahden länsirannan satamaa kohden.</p>

Vastineet Purnulahden asemakaavan kaavaluonnoksesta saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kaavaluonnos pidettiin nähtävillä kaupunginhallituksen 20.6.2022 § 228 päätöksen mukaisesti ajalla 30.6.–12.8.2022.

Lausunnot pyydettiin seuraavilta viranomaistahoilta ja yhdistyksiltä:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Pohjois-Savon ELY-keskus, Metsähallitus, PKS Sähkönsiirto Oy/Enerke Oy, Suomen luonnonsuojeluliiton Savo-Karjalan piiri ry, Lieksan Luonnonystävät ry, Lieksan kulttuuriperinnön tuki ry, Kolin Seudun Kehittämisyhdistys ry, Kolin Ipatti, Kolin Kotiseutuyhdistys ry, Kolin Kulttuuriseura ry, Ukko-Kolin ystävät ry, Kolin kalaveden osakaskunta sekä Lieksan kaupungin elinvoimapaalvelut (ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta), hyvinvointipalvelut, Kuntateknikkaliikelaitos, Vesihuoltoliikelaitos, Lieksan Kiinteistöt Oy ja Lieksan Kehitys Oy LieKe.

Lisäksi tiedotettiin kirjeellä erikseen lähialueen naapureita ja kaava-alueen maanomistajia.

Lausuntonsa jättivät:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Metsähallitus, Pohjois-Karjalan Sähkönsiirto Oy, Lieksan Kehitys Oy LieKe ja Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitos.

Lisäksi jätettiin kaksi mielipidettä.

Lausunnonantaja	Lausunto	Vastine
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Maakuntakaavan suunnittelu-määräyksessä todetaan, että suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota matkailullisesti veto-voimaisen keskuksen muodostamiseen sekä ottaa huomioon eri toimintojen ja rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön. Purnulahden asemakaava toteuttaa maakuntakaavaa kehittäen Kolin matkailua hyvin potentiaaliselle alueelle. Purnulahdella on erinomainen sijainti Pielisen rannalla, Kolin	- -

	<p>huippujen ja Kolin kylän matkailupalvelujen alueiden läheisyydessä ja edelleen Loma-Kolille johtavan maantien varressa. Maakuntaliitto pitää kaavaa merkittävänä Kolin matkailun pitkäjänteisessä kehittämisessä.</p> <p>Kaava-alue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, joten yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa tulee tarkoin huomioida rakentamisen sopeuttaminen ympäristöön.</p> <p>Purnulahden kaava-alueen maisema-arvoja on tarkasteltu lähinnä vain näkyvyysanalyysillä Kolin huippujen suunnasta. Rakentamisen sopeuttaminen maisemaan edellyttää kokonaisvaltaisempaa tarkastelua käytännössä koko kaavan toteuttamisen ajalle.</p> <p>Maakuntaliitto toivoo, että nykyisen sataman laajentamista tutkitaan vaihtoehtona uuden sataman rakentamiselle. Uusi satama edellyttää luontoarvoihin</p>	<p>Alueen kuuluminen Kolin valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen huomioidaan kaavassa mm. näkyvyystarkastelun kautta sekä kaavamääräyksiin.</p> <p>Kansallismaisemaan vaikuttavat tekijät ovat pääasiassa huomioitu Koli-Ahmoaara osayleiskaavan ohjauksen ja kaavaratkaisujen kautta. Yleiskaavassa on jaettu maankäyttöä selkeästi rakentamiseen tarkoitettuihin alueisiin sekä mm. virkistys- ja maa- ja metsätalousalueisiin – alueisiin, joilla maisema-alue säilyy pääasiassa lähtökohtaisesti nykyisen kaltaisena. Purnulahden asemakaavan RM-alueet sijaitsevat suoraan yleiskaavan RMP-alueella ollen yleiskaavassa voimakkaimmin matkailulle tarkoitettua ja rakennettavaa aluetta. Kun toteutetaan suoraan yleiskaavan tavoitteita, ei tällöin lähtökohtaisesti voi muodostua erityisen merkittäviä vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.</p> <p>Kaavaehdotuksen yhteydessä on laadittu myös rakentamista yksityiskohtaisemmin havainnollistavia 3D-näky-mäkuvia. 3D-mallinnus noudattaa kaavaselostuksessa esitetyn Ramboll Oy:n laatiman havainnekuvan periaatteita, mutta asemakaavan reunaehdot huomioituna (rakentamisen määrä ja korkeus, rakennusalat, jne.).</p> <p>Uusi satama-alue sekä olemassa oleva Kolin matkailusatama eivät ole käytännössä toiminnoiltaan yhteneviä tai vaihtoehtoisia. Kolin satamaa kehitetään edelleen. Kolin satama</p>
--	--	--

	<p>negatiivisesti vaikuttavia maansiirtotoita ja ruoppaamista enemmän kuin nykyisen sataman laajennus.</p>	<p>toimii lähtökohtaisesti isompien alusten satamana ja kotisatamana.</p> <p>Uusi Purnulahden satama-alue palvelee lähinnä vain Purnulahden alueen vesimatkailuun liittyviä yrittäjiä ja käyttäjiä vierasvenesatamana pienemmille veneille. Tällöin ruoppaus-tarve ym. ovat merkittävästi vähäisemmät. Sataman aluevaraus mahdollistaa myös Pielisen vesistön matkailukäyttöön ja muihin satamapalveluihin liittyvää rakentamista, joille ei ole tilaa Koli sataman alueella.</p>
<p>Pohjois-Karjalan ELY-keskus</p>	<p>Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Maisemavaikutuksia on selvitetty Koli-Ahmo-vaara osayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Lisäksi maisemaan liittyen annetaan kaavamääräyksiä.</p> <p>Kaavatyössä laadittavien selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset muun ohella maisemaan. Koska kaava-alue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle ja kaavan mahdollistama rakentamisen kokoluokka on verrattain suuri, ELY-keskus katsoo, että kaavatyössä on syytä laatia maisemavaikutuksia koskeva selvitys.</p>	<p>-</p> <p>Kansallismaisemaan vaikuttavat tekijät ovat pääasiassa huomioitu Koli-Ahmo-vaara osayleiskaavan ohjauksen ja kaavaratkaisujen kautta. Yleiskaavassa on jaettu maankäyttöä selkeästi rakentamiseen tarkoitettuihin alueisiin sekä mm. virkistys- ja maa- ja metsätalousalueisiin – alueisiin, joilla maisema-alue säilyy pääasiassa lähtökohtaisesti nykyisen kaltaisena. Purnulahden asemakaavan RM-alueet sijaitsevat suoraan yleiskaavan RMP-alueella ollen yleiskaavassa voimakkaimmin matkailulle tarkoitettua ja rakennettavaa aluetta. Kun toteutetaan suoraan yleiskaavan tavoitteita, ei tällöin lähtökohtaisesti voi muodostua erityisen merkittäviä vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueeseen.</p> <p>Kaavaehdotuksen yhteydessä on laadittu myös rakentamista yksityiskohdaisemmin havainnollistavia 3D-näky-mäkuvia. 3D-mallinnus noudattaa kaavaselostuksessa esitetyn Ramboll Oy:n laatiman havainnekuvan periaatteita, mutta asemakaavan</p>

	<p>Kaavamerkintöjä ja määräyksiä esitetään täydennettäväksi mm. VV-merkinnän, yleisen tien merkinnän ja melumääräysten osalta.</p> <p>Mustikkakorpi tulisi merkitä kaavaan luo-merkinnällä ja merkintään olisi suositeltavaa kirjata viittaus mustikkakorvesta.</p>	<p>reunaehdot huomioituna (rakentamisen määrä ja korkeus, rakennusalat, jne.).</p> <p>Kaavamerkintöjä ja määräyksiä on täydennetty soveltuvin osin.</p> <p>Pienalaista mustikkakorpea ei suojella, sillä alueen ympäristön muuttuessa muuttunee alueen lajisto, pienilmasto ja vesiolosuhteet, vaikka alueelle ei kohdistettaisi toimenpiteitä. Vieressä Kolin kansallispuiston alueella on vastaavia biotooppeja runsaasti, joten tämän alueen suojeleminen jättäminen ei kokonaisuutena heikennä ns. Etelä-Suomen alueen mustikkakorpien suojelutasoa merkittävästi. Ks. tarkemmin kaavaselostus.</p>
<p>Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo</p>	<p>Alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden huomioimisesta ja toteutumisen edistämisestä sekä osoitettava ratkaisut ja perustelut arvokkaan maiseman säilymiselle.</p> <p>Lisäksi esitetään eri kaavatasojen alueen suunnitteluun liittyviä määräyksiä, erityisesti maisemalliset seikat huomioina.</p>	<p>Valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen vaikuttavat tekijät ovat pääasiassa huomioitu Koli-Ahmonvaara osayleiskaavan ohjauksen ja kaavaratkaisujen kautta. Yleiskaavassa on jaettu maankäyttöä selkeästi rakentamiseen tarkoitettuihin alueisiin sekä mm. virkistys- ja maa- ja metsätalousalueisiin – alueisiin. Joilla maisema-alue säilyy pääasiassa lähtökohtaisesti nykyisen kaltaisena. Purnulahden asemakaavan RM-alueet sijaitsevat suoraan yleiskaavan RMP-alueella ollen yleiskaavassa voimakkaimmin matkailulle tarkoitettua ja rakennettavaa aluetta. Kun toteutetaan suoraan yleiskaavan tavoitteita, ei tällöin lähtökohtaisesti voi muodostua erityisen merkittäviä vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.</p> <p>Vastaavat kaavatasojen määräykset ja suunnittelusuositukset on esitetty kaavaselostuksessa.</p>

	<p>Museo toivoo, että päivitetty näkyvyysanalyysi lisätään kaava-asiakirjoihin.</p> <p>Kaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin, jotta kaava täyttää sillä asetetut sisältövaatimukset. Selvitysten tai mallinnusten siirto rakennusluvan yhteyteen olisi ymmärrettävää, mikäli rakentamisen volyyymi tulisi olemaan vähäistä. Kaavaluonnosratkaisu kuitenkin mahdollistaa alueelle kokoluokaltaan merkittävää rakentamista, joten selvitykset tulee laatia jo kaavahankkeen yhteydessä. Selvityksissä tulee tarkastella rakentamisen vaikutuksia niin kauko- kuin lähimaiseen mm. havainnekuvin.</p> <p>Museo ei näe estettä alueen kehittämiseksi matkailukäyttöön, mikäli rakentaminen ja muut toiminnot sovitetaan alueen kauko- ja lähimaiseen sekä taajamakuvaan huolella, alueen luonne ja valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet huomioiden.</p> <p>Museon näkökulmasta valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella tulee suosia korkean rakentamisen sijaan esimerkiksi matalaa ja tiivistä puurakentamista. Museo esittää, että kaavan mahdollistamaa rakennusten enimmäiskorkeutta (kerrosmäärää) lasketaan ja se ratkaistaan nyt esitettyä selkeämmin kaavassa (vrt. esim. nyt esitetty kerrosluku I-V).</p> <p>Museo esittää yleismääräyksiin lisäystä museoviranomaisen lausuntomahdollisuudesta ennen rakentamista koskevan lupa-asian ratkaisemista.</p>	<p>Päivitetty näkyvyysanalyysi on lisätty kaava-asiakirjoihin.</p> <p>Kaavaehdotuksen yhteydessä on laadittu myös rakentamista yksityiskohdaisemmin havainnollistavia 3D-näky-mäkuvia. 3D-mallinnus noudattaa kaavaselostuksessa esitetyn Ramboll Oy:n laatiman havainnekuvan periaatteita, mutta asemakaavan reunaehdot huomioituna (rakentamisen määrä ja korkeus, rakennusalat, jne.).</p> <p>-</p> <p>Rakentamisen enimmäiskorkeutta on tarkistettu ja selkeytetty. Alueelle on mahdollista toteuttaa myös tiivistä ja matalaa rakentamista.</p> <p>Määräystä ei lisätä, sillä asemakaavassa määritetään alueelle soveltuva rakentamistapa ja sen suora toteuttaminen ei edellytä enää lisälausuntojen pyytämistä. Mikäli rakentaminen poikkeaa kaavan määräyksistä, voidaan lausunto tarvittaessa pyytää.</p>
--	---	--

<p>Metsähallitus</p>	<p>Metsähallituksen ja Kolin kansallispuiston näkökulmasta tärkeä ja perusteltu on kaavassa osoitettu Sataman tukiparkki, joka on asianmukaisella LPA-merkinnällä varustettu.</p> <p>Yleisenä huomiona voidaan todeta, että kaava mahdollistaa uutta matkailupalveluiden rakentamista, mikä puolestaan voi merkitä virkistyskäytön painopisteen siirtymistä Kolin yläpihalta, mikä saattaa olla hyväkin asia.</p> <p>Kokonaisuudessaan tulevat investoinnit Purnulahteen kuitenkin tulevat todennäköisesti lisäämään kansallispuiston virkistyskäyttöä, jolloin kestävyden huomiointi suunnittelussa sekä sen seuranta ovat keskiössä. Kestävyyden seuranta, aktiivinen reitistöjen ja taukopaikkojen yllä- ja kunnossapito, opastus ja tiedotus sekä käytön ohjaus onkin jatkossa entistä tärkeämpää mahdollisten kielteisten vaikutusten minimoimiseksi.</p> <p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että arvokkaat maisema-alueet otetaan huomioon alueiden käytössä. Maakuntakaavan mukaisesti valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.</p> <p>Kaavahankkeen vaikutukset Kolin arvokkaaseen maisema-alueeseen on syytä tarkastella huolellisesti ja yhteensovittaen siten, ettei arvoja heikennetä. Tämän huomioon ottaminen korostuu myöhemmin tehtävässä</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>Lausunnossa esitetyt asiat ovat osa Metsähallituksen toimintaa, eikä niitä ole tarvetta huomioida asemakaavassa.</p> <p>Valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen vaikuttavat tekijät ovat pääasiassa huomioitu Koli-Ahmonaara osayleiskaavan ohjauksen ja kaavaratkaisujen kautta. Yleiskaavassa on jaettu maankäyttöä selkeästi rakentamiseen tarkoitettuihin alueisiin sekä mm. virkistys- ja maa- ja metsätalousalueisiin – alueisiin, joilla maisema-alue säilyy pääasiassa lähtökohtaisesti nykyisen kaltaisena. Purnulahden asemakaavan RM-alueet sijaitsevat suoraan yleiskaavan RMP-alueella ollen yleiskaavassa voimakkaimmin matkailulle tarkoitettua ja rakennettavaa aluetta. Kun toteutetaan suoraan yleiskaavan tavoitteita, ei tällöin lähtökohtaisesti voi muodostua erityisen merkittäviä vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.</p>
----------------------	--	---

	yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.	
Pohjois-Karjalan Sähkösiirto Oy	Liitekarttaan on merkitty paikat, joihin tarvitaan puistomuuntamoiden aluevaraukset.	Alueet on merkitty kaavakartalle.
Lieksan Kehitys Oy LieKe	<p>Kaavatyö toteuttaa yleiskaavojen tavoitteita sekä on kaupungin strategioiden mukaista.</p> <p>Lieksan Kehitys Oy LieKe toteaa, että on ehdottoman tärkeää toteuttaa Purnulahden kaavatyö, joka edelleen mahdollistaa matkailuliiketoiminnan kehittämisen Kolin matkailuvisio 2050 mukaisesti. Lieksan Kehitys Oy LieKe pitää Purnulahden asemakaavan luonnosta lähtökohtaisesti onnistuneena ja toteaa sen tukevan liiketoimintaedellytyksien kehittämistä kannattavalle yritystoiminnalle matkailun toimialalla.</p> <p>Lisäksi toteamme, että kaava-alueen käyttömahdollisuuksien ja tontinluovutuksen monipuolistamiseksi, olisi syytä sallia laitureiden rakentaminen Lahnajoen molemmin puolin. Riittävät laiturit ja venepaikat mahdollistavat Purnulahden ja koko Kolin matkailualueen saavutettavuuden vesistömatkailun näkökulmasta ja parantavat eri toimijoiden itsenäisiä toimintaedellytyksiä.</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>Kaavaan on lisätty mahdollisuus rakentaa laitureita myös satama-alueen ulkopuolelle.</p>
Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitos	<p>Yleisesti kaavavalmistelussa ja kaavoituksessa tulee ottaa huomioon kaava-alue-rajauksen sisällä sijaitsevat vesihuoltoliikelaitoksen vesihuoltolinjat.</p> <p>Purnulahden alueen toiminnan kasvun vaikutukset vesihuoltoon ja verkoston kapasiteettiin niin Purnulahden alueella kuin Kolin alueen muissa verkosto-osissa on selvitettävä.</p>	<p>Johdot on otettu huomioon kaavassa.</p> <p>Selvitystyö on käynnissä yhdessä Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitoksen kanssa.</p>

<p>Mielipide 1</p>	<p>Tuntematon lähettäjä oli lähettänyt viestin Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, josta asia ohjattiin Lieksan kaupungille. Mielipiteessä esitetään laajalti läheisen Purnuniemen rantojen yleistä käyttöä ja käyttöehdotuksia. Mielipiteessä ei ole Purnulahden laadittavana olevaan kaavaan liittyviä seikkoja.</p>	<p>-</p>
<p>Mielipide 2</p>	<p>Mielestäni kaavoitus on epäonnistunut seuraavista syistä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaavaehdotus on sekä yleiskaavan, että asemakaavan vastainen ja alue on valtakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisema-alueita, eikä täytä maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimuksia. - Kaavaehdotus vaikeuttaa nykyisten toimijoiden liiketoimintaa. - Kaavaehdotus vaikeuttaa alueen yleistä kehitystä. - Kaavaehdotus käsittää myös Pielisen rannan maatyöt, jotka tulevat vaikuttamaan negatiivisesti Pielisen järven kalakantaan. - Kaavoituksessa ei ole otettu huomioon rakenteilla olevan PKO Sokos hotellin majoituskapasiteetin kasvua Kolilla ja 	<p>Purnulahden asemakaava toteuttaa Koli-Ahmoaara osayleiskaavaa käytännön tasolla ja nimenomaan on yleiskaavan mukainen. Laadittava asemakaava kumoaa alueellaan olevat ranta-asemakaavat. Alueen kuumiluminen Kolin alueen arvokkaaseen maisema-alueeseen huomioidaan kaavassa. Kaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.</p> <p>Matkailualueen muodostaminen alueelle tukee myös muita toimijoita asiakasvirtoineen sekä nostaa alueen yleistä kiinnostavuutta ja parantaa alueen matkailun edellytyksiä. Rakennusoikeuden lisääminen ja käyttötarkoituksen muutos kaava-alueen olemassa oleville lomarakennuspaikoille mahdollistaa merkittävää kehitystä ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia.</p> <p>Alueen yleisen kehityksen linjat ja tavoitteet on osoitettu aluetta koskevassa osayleiskaavassa. Asemakaava toteuttaa yleiskaavan tavoitteita suoraan käytännön tasolla. Asemakaava on Kolin iso kuvan 2050 ja Kolin matkailuvision 2050 mukainen.</p> <p>Mahdolliset vaikutukset kalakantaan ovat enintäänkin vähäiset sekä lyhytaikaiset.</p> <p>Asemakaava vain mahdollistaa matkailurakennusten ja siihen liittyvien palveluiden rakentamisen alueelle. Siten alueelle sijoittuu aikanaan uutta matkailurakentamista eri toimijoiden</p>

	siitä seurauksena asiakasvirran riittävyys.	omien laskelmien ja harkinnan mukaan. Asemakaavassa ei ole tarpeen huomioida nykyistä tilannetta, vaan sillä mahdollistetaan alueen tuleva kehittyminen.
--	---	--

Vastineet Purnulahden asemakaavan kaavaehdotuksesta saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin
15.2.2023

Kaavaehdotus pidettiin nähtävillä kaupunginhallituksen 7.11.2022 § 351 päätöksen mukaisesti ajalla 10.11. – 9.12.2022.

Lausunnot pyydettiin seuraavilta viranomaistahoilta ja yhdistyksiltä: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Pohjois-Savon ELY-keskus, Metsähallitus, PKS Sähkönsiirto Oy/Enerke Oy, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry, Lieksan Luonnonystävät ry, Lieksan kulttuuriperinnön tuki ry, Kolin Seudun Kehittämisyhdistys ry, Kolin Ipatti, Kolin Kotiseutuyhdistys ry, Kolin Kulttuuriseura ry, Ukko-Kolin ystävät ry, Kolin kalaveden osakaskunta, Kolin Matkailu Oy sekä Lieksan kaupungin elinvoimapalvelut (ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta), hyvinvointipalvelut, kuntatekniikkaliikelaitos, vesihuoltoliikelaitos, Lieksan Kiinteistöt Oy ja Lieksan Kehitys Oy LieKe.

Lisäksi tiedotettiin kirjeellä erikseen lähialueen naapureita ja kaava-alueen maanomistajia.

Lausuntonsa jättivät:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Lieksan Kehitys Oy LieKe, Pohjois-Karjalan Sähkönsiirto Oy, Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitos, Kolin kalaveden osakaskunta ja Lieksan luonnonystävät ry / Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry.

Lisäksi jätettiin neljä muistutusta.

Lausuntoja ja muistutuksia on voitu lyhentää.

Lausunto	Vastine
<p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto [...] Maakuntaliitolla ei ole muuta erityistä huomioitavaa kaavaehdotukseen, mutta korostaa edelleen Purnulahden asemakaavatyössä maisema-arvojen kokonaisvaltaista huomiointia ei vain asemakaavan laadinnan vaan myös koko kaavan toteuttamisen ajalta.</p>	<p>Asemakaavan yleismääräyksissä on annettu maisema-arvoja huomioivia määräyksiä. Ei toimenpiteitä.</p>

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

[...]

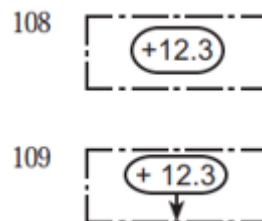
Luonnosvaiheen jälkeen kaavaan on tehty useita muutoksia. Keskeisimpinä voidaan mainita suunnittelualueen laajentaminen kiinteistön 422-411-5-114 sekä osittain kiinteistön 422-411-5-112 alueille, korttelin 20 tontin 1 rakennusalan rajan siirto siten, että 5-kerroksisia rakennuksia voidaan rakentaa kaavaluonnoksessa osoitettua laajemmalle alueelle sekä kaava-alueen länsiosaan sijoittuvan lähivirkistysalueen laajentaminen kulkemaan Rantatien sekä korttelin 18 välisellä alueella.

Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Asemakaavaluonnoksesta annetussa lausunnossa korostettiin maisemavaikutusten selvittämisen tärkeyttä. Lisäksi luonnoksesta annetussa lausunnossa painotettiin sitä, että kaavan yleismääräys, jonka mukaan rakennusluvan yhteydessä on esitettävä rakennushankkeeseen suhteutettu riittävä mallinnus rakentamisen soveltuvuudesta alueen maisemaan, siirtää käytännössä maisemavaikutusten selvittämisen rakennusluvavaiheeseen.

Kaavaselostukseen on nyt lisätty 3D-näkymäkuvia havainnollistamaan rakentamisen vaikutuksia maisemaan. Lisäksi kaavatyötä varten päivitettyä näkyvyysanalyysiä käsitellään kaavaselostuksessa luonnosvaihetta tarkemmin. Selvityksiä voi pitää riittävinä. Kolin laen maisemassa viisikerroksisenkin rakentamisen vaikutus on selvitysten perusteella vähäinen.

Kaava-alueen rakennukset tulevat olemaan Purnulahden rantamaisemaa hallitsevia nimenomaan Pielisen suunnasta katsottaessa. On silti vaikea sanoa, olisiko rakentaminen merkittävästi vähemmän hallitsevaa, jos kerrosluku olisi viiden sijaan esimerkiksi kolme. Sen sijaan Purnulahden länsipuolen mäenkumpareeseen olisi syytä kiinnittää huomiota. Se nousee muun kaava-alueen tasaisesta maastosta enimmillään 9 metriä, mikä vastaa kolmen kerroksen korkeutta. Kaavaehdotuksen mukaan kumpareen harjallekin voisi rakentaa 4-kerroksisen rakennuksen. Tällaisen rakennuksen harja asettuisi samalle korkeudelle kuin Purnulahden tasaiselle alueelle rakennetun 7-kerroksisen rakennuksen harja. Kumpareen lakialueen ja sen länsipuolisen painanteen sisällymistä 4-kerroksisten rakennusten rakennusalaan ei voi pitää maisemallisesti kovin onnistuneena ratkaisuna. Jos kumpareen laki ja

Korttelin 18 tontin 6 rakennusosalalle on annettu kaavamerkintöjä 108 ja 109 mukaileva määräys (kuva alla). Määräys on kohdistettu koko rakennusosalalle, ei pelkästään rakennusalan rajalle. Ylin korkeusasema on +110,0 m mpy, eli se mahdollistaa enimmäiskerroslukumäärän (IV) toteuttamisen maaston alavalla perustasolla, joka on noin +95 – 96 m. Merkintätapa on ”jsvk+110.0” ja määräys ”Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylin korkeusasema”.

länsirinne jäisivät rakentamattomiksi tai rakennettaisiin puustoa säästäten pientalotyyppisesti, maisemavaikutus olisi selvästi pehmeämpi. Kaavaselostuksen havainnekuvassa (kuva 26) esitetty kevyempi rakentamisen tapa olisi syytä viedä kumpareen alueen osalta sitovasti myös kaavakartalle. Havainnekuvan ohjausvaikutus on perin heikko.

Korttelin 20 vesirajaan sekä kaavassa osoitetulle vesialueelle (W-1) on osoitettu osa-aluemerkinnällä VV-alue, joka kaavaselostuksen mukaan osoittaa uimaranta-alueen. Kaavakartalla osoitetulle VV-merkinnälle ei löydy vastinetta kaavan merkinnöistä ja määräyksistä. Merkintöjä ja määräyksiä tulee tältä osin täydentää.

Luontoasiat

Kaava-alue sijaitsee Kolin kansallispuiston Natura-alueen läheisyydessä. Luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetään ns. Natura-arvioinnista. Arviointi on tehtävä, jos hanke tai suunnitelma yksin tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa ennalta arvioiden todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä Natura-alueen luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

Kaavaselostuksessa todetaan, että Natura-tarvearviointia, jolla arvioidaan varsinaisen luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen Natura-arvioinnin tarvetta, ei ole tarpeen tehdä. Tätä perustellaan siten, että kaavahankkeella ei katsota olevan suoria, merkittäviä vaikutuksia Natura-alueisiin. Vaikutusten katsotaan syntyvän lähinnä kansallispuiston alueelle suuntautuvasta virkistyskäytöstä, joka kohdistuu jo olemassa oleville reiteille, sekä Kolin alueen luonto- ja virkistyspalveluiden käyttäjämäärien yleisestä kasvusta.

Kolin alueella on käynnissä kolme merkittävää asemakaavahanketta: Kolin kylän asuntoalueen asemakaava, Purnulahden asemakaava ja Kolin keskusta-alueen asemakaava. Luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetty koskee myös hankkeiden tai suunnitelmien yhteisvaikutuksia, jotka on otettava huomioon myös arvioitaessa Natura-tarvearvioinnin tarpeellisuutta. Mainittujen kolmen asemakaavahankkeen yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu. Kaikki nämä asemakaavahankkeet ovat osaltaan vaikuttamassa Kolin alueen kävijämäärien lisääntymiseen ja siihen, kuinka aktiivisesti Kolin aluetta ja sen retkeilyreittejä käytetään. Lisääntyvä

Merkintä 'vv' on lisätty merkintöjen selityksiin.

Natura-tarvearviointi on laadittu kolmen asemakaavan (Purnulahti, Kolin kylän keskusta-alue ja Kolin kylän asuntoalue) yhteisvaikutuksista. Tarvearviointi on lisätty kaavaselostuksen liitteeksi.

Tarvearvioinnin mukaan alueella ei tarvitse laatia varsinaista Natura-arviointia.

Tarvearvioinnista on saatu Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausunto, ja arviointia on tarkistettu lausunnon perusteella. Tarkistukset liittyvät pääasiassa hulevesien hallintaan, mikä puolestaan painottuu Kolin kylän asuntoalueen ja Kolin kylän keskusta-alueen asemakaavojen alueelle. Asemakaavan huleveden käsittelyä koskevia yleismääräyksiä on kuitenkin tarkistettu. Uudessa määräyksissä on otettu tarkemmin kantaa hulevesien käsittelyyn ja viivytykseen, ja myös rakentamiseen aikaiseen hallintaan. Määräyksissä otetaan kantaa myös kiintoaineen ja ravinteiden huomioimiseen.

Todettakoon myös, että ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa oli hulevesijärjestelmästä virheellistä tietoa. Lähtökohdissa oli maininta, että alueella olisi hulevesiverkosto, mikä ei pidä paikkansa, eikä hulevesijärjestelmää olla myöskään rakentamassa. Lisäksi kaavakartan yleismääräyksissä todettiin, että hulevedet tulee johtaa ensisijaisesti kaupungin hulevesijärjestelmään, mikä ei luonnollisesti ole mahdollista edellä todetun vuoksi. Tarkistetuilla hulevesimääräyksillä on korjattu myös näitä epäkohtia.

rakentaminen ja sen myötä lisääntyvä kävijäpaine ulottuvat kulloinkin vireillä olevan asemakaava-alueen lähialuetta laajemmalle, käytännössä koko Kolin matkailualueelle. Vierekkäisten asemakaavojen yhteisvaikutukset ovat todennäköisesti yksittäistä kaavaa merkittävämmät.

Kullakin kaavahankkeella on luonnollisesti myös sen lähialueeseen kohdistuvia vaikutuksia, jotka voivat olla mm. pienimuotoisen lähialueella liikkumisen tuottamaa kulumista ja häiriötä eläimistölle sekä mahdollisesti esimerkiksi hulevesien johtamiseen liittyviä vaikutuksia.

Lähialueen virkistyskäyttöön kohdistuvista muutoksista on esitetty uskottava arvio. Selvityksissä todettu, kaava-alueella sijaitseva pienialainen mustikkakorpi olisi suotavaa pyrkiä säilyttämään, vaikka pienen pinta-alansa perusteella sitä ei voidakaan pitää erityisen merkittävänä ja monimuotoisena luontokohteena.

Kaavaselostukseen tulee lisätä tarkastelu mainittujen kolmen asemakaavan yhteisvaikutuksista Kolin Natura-alueeseen. Tämä olisi tehtävissä tarkentamalla Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan yhteydessä tehtyä Natura-tarvearviointia (Sweco Infra & Rail Oy 15.9.2021), ottaen huomioon uusimmat kävijämääriä koskevat tiedot. Mikäli tarkempi Natura-tarvearviointi katsotaan yhteisvaikutusten tarkastelun jälkeenkin tarpeelliseksi, on riittävien perusteluiden käytävä yhteisvaikutustenkin osalta ilmi kaavaselostuksesta. Ilman tämänkaltaista tarkastelua ei voida luotettavasti arvioida luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittaman varsinaisen Natura-vaikutusarvion laatimisen tarpeellisuutta.

Mustikkakorpi on hyvin pienialainen, vain noin 1 aari. Tässä tapauksessa, korven pienialaisuus huomioiden, sen säilyttäminen rajoittaisi hyvin merkittävästi alueen kehittämistä. On mahdollista, että iso osa korttelin 18 tontista 6 tulisi jättää rakentamiselta vapaaksi, koska mäen, jolla mustikkakorpi sijaitsee, olosuhteet voisivat muuttua pelkästään mäen itä- ja länsipuolen rakentamisen seurauksena. Lisäksi viereissä Kolin kansallispuiston alueella on vastaavia biotooppeja runsaasti, joten tämän alueen suojelematta jättäminen ei kokonaisuutena heikennä ns. Etelä-Suomen alueen mustikkakorpien suojelutasoa merkittävästi.

Em. seikoista johtuen mustikkakorpea ei ole osoitettu säilytettäväksi. **Ei toimenpiteitä.**

Pohjois-Savon ELY-keskus (liikenne ja infra)

[...]

ELY-keskus jätti lausuntonsa kaavaluonnoksesta 8.7.2022 kaupungin kirjaamoon. Kaavaselostuksen mukaan ELY-keskukselta ei olisi tullut lausuntoa luonnosvaiheesta.

ELY-keskus huomauttaa kaavaehdotukseen, että moottorikelkkareittiä ei voida sijoittaa jalankulku- ja pyöräilyväylälle, vaan moottorikelkareitin tulee sijoittua esimerkiksi jalankulku- ja pyöräilyväylän viereen Merilänrannantien alikulussa.

Muilta osin ELY-keskus tukeutuu 8.7.2022 kaupungille toimitettuun lausuntoon kaavaluonnoksesta.

Lausunnon kirjaamisessa on tapahtunut virhe Lieksan kaupungin kirjaamossa. Lausunto on sittemmin löytynyt, ja vastine siihen on tämän lausunnon jälkeen. Lieksan kaupunki pahoittelee tapahtunutta.

Reitti on siirretty jalankulku- ja pyöräilyväylän viereen. Todettakoon, että moottorikelkareitin määräystekstin mukaan sijainti on ohjeellinen.

<p>ELY-keskus pyytää Lieksan kaupunkia toimitamaan asemakaavan hyväksymispäätöksen liitteineen Pohjois-Savon ELY-keskuksen kirjaamoon.</p>	<p>Hyväksymispäätös liitteineen toimitetaan ELY-keskukselle.</p>
<p>Pohjois-Savon ELY-keskus (liikenne ja infra) LUONNOSVAIHEEN PALAUTE [...] Ajoyhteydet kaava-alueelle on osoitettu nykyisten liittymien kautta Purnuniementieltä, Nikkilänkujalta ja Aamurannantieltä. Jalankulku ja pyöräilyreitti yhdistyy kaava-alueeseen Merilänrannantien alittavan alikulun kautta, jossa kulkee talvisin myös moottorikelkkaura ja hiihtolatu. Lisäksi Rantatien itäpuolella kulkee päällystämätön ulkoilureitti. Merilänrannantien pohjoispuoliselle, uudelle pysäköintialueelle, on osoitettu uusi tonttiliittymän paikka Merilänrannantiellä. Ehdotetun liittymän sijainti on hyvä näkemiltään ja suhteessa olemassa oleviin liittymiin. ELY-keskus huomauttaa, että jatkosuunnittelussa ja alueen viitoituksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että alueen käyttäjiä kannustetaan pysäköimään ensisijaisesti Merilänrannantien eteläpuolelle ja pohjoispuolisen parkin tulee toimia vain ulkoilureitin käyttäjien parkkina sekä ruuhka-aikaan matkailualueen tuki/lisäparkkina.</p> <p>Alueelle arvioidaan rakennettavan noin 1300 huoneistoa. 65 % liikenteestä arvioidaan suuntautuvan alueelle Merilänrannantien/Purnulahdentien kautta ja loput Rantatien kautta. Liikennetuotokseksi arvioidaan jopa 5 000 ajon/vrk, mikäli kaikki alueelle tulevat liikkuisivat omalla autolla ja huoneistojen täyttöaste olisi 100 %. Suunnittelualueen läheinen sijainti olemassa olevien lähipalveluiden kannalta antaa kuitenkin hyvät mahdollisuudet käyttää viisaan liikkumisen muotoja. Suunnittelualueen tiivis rakenne edistää myös osaltaan joukkoliikennepalvelujen käytön mahdollisuuksia. Alueen läpi virtaavan Lahnajoen ylitse on osoitettu olemassa olevan sillan lisäksi toinenkin ohjeellinen sillan sijainti, mitkä toteutuessaan mahdollistavat liikkumisen alueen sisällä ainakin kävellen ja pyöräillen. Kaavan toteutuminen aiheuttanee pidemmällä aikajänteellä parantamistarpeita Merilänrannantien ja Rantatien liikennenympäristöissä.</p>	<p>Luultavasti jo Merilänrannantien pohjoispuolisen pysäköintialueen (LPA, kortteli 21) sijainti ohjaa siihen, että pysäköintipaikkaa haetaan ensisijaisesti Merilänrannantien eteläpuolelta lähempää palveluita, ja vasta toissijaisesti tien pohjoispuolelta. Pysäköintialue palvellee luontevasti myös ulkoilureiteille suuntaavia.</p> <p>Viitoitukseen ei oteta kantaa asemakaavassa, mutta asia merkitään tiedoksi. Ei toimenpiteitä.</p>

<p>ELY-keskus muistuttaa, että Rantatielle osoitetut, kaavarajauksen ulkopuolella sijaitsevat liittymänuolet ovat informatiivisia merkintöjä.</p> <p>ELY-keskuksella ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnokseen.</p>	<p>Tämä pitää paikkansa. Merkitään tiedoksi. Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo [...]</p> <p>Kuten Kolin alueen muidenkin kaavahankkeiden yhteydessä museo on muistuttanut, Kolin kansallismaiseman vetovoimaisuus perustuu mm. erämaisuuuteen ja rakentamattomuuteen, johon korkeaa rakentamista on erittäin haastavaa sovittaa. Myös matkailijoille Koli on ennen muuta ainutlaatuinen erämaa- ja maisemakohde.</p> <p>Kaavaluonnoslausuntoihin annetuissa vastineissa toistuu seuraava toteamus: Kun toteutetaan suoraan yleiskaavan tavoitteita, ei tällöin lähtökohtaisesti voi muodostua erityisen merkittäviä vaikutuksia valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Museo pitää vastinetta erikoisena. Museon mielestä myös asemakaavatasolla tulee toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, tässä tapauksessa valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen vaalimista ja huomioimista, ja suunnitelmat tulee sopeuttaa maiseman ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin.</p> <p>Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavaluonnokseen antamissaan lausunnossa museo piti tärkeänä, että kaavatyössä arvioidaan ja selvitetään hankkeen vaikutukset eritoten valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan. Ehdotusvaiheessa alueelle on laadittu 3D-näkymäkuvia kaavan maisemallisten vaikutusten arvioimiseksi. Myös aluetta koskevat näkyvyysmallit on päivitetty kaavaa varten. Museo pitää ratkaisua asianmukaisena.</p> <p>Lisäksi museo toi lausunnossaan esille, ettei se näe estettä alueen kehittämiselle matkailukäyttöön, mikäli rakentaminen ja muut toiminnot sovitetaan alueen kauko- ja lähimaisemaan sekä taajamakuvaan huolella, alueen luonne ja valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet huomioiden. Kaavaluonnokseen antamassaan lausunnossa museo mm. ehdotti, että korkean rakentamisen sijaan arvokkaalla maisema-alueella tulee suosia matalaa ja tiivistä puurakentamista.</p> <p>Kaavaehdotuksessa suunnittelualueelle ositetaan edelleen matkailua palvelevia alueita,</p>	<p>Purnulahden asemakaava toteuttaa osaltaan Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava 2040+:n ja Kolin matkailuvisio 2050:n tavoitteita. Osayleiskaavassa Purnulahti on Loma-Kolin ohella oikeastaan laajin yksittäinen matkailupalvelujen alue. Asemakaava-alueen ja koko Kolin kehittäminen vaatii tehokkuutta, ja tehokkuus vastaa paremmin myös kestävän kehityksen haasteisiin.</p> <p>Asemakaava-alue sijoittuu alavalle maalle ympäröivien huippujen (mm. Koli, Sutkanvaara ja Autiovaara) väliin, eikä alueen 5-kerroksineen rakentaminen muodosta silhuettia tai muutenkaan vaaranna huippujen muodostamaa maisemallista arvoa.</p> <p>Purnulahden, kuten myös Kolin kylän, kehittäminen tiiviinä ja tehokkaana vähentää jossain määrin paineita laajentaa rakentamisaluetta muualle.</p> <p>Yleismääräyksissä on edellytetty mm., että rakentamisessa tulee huomioida valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, ja että rakennukset sopeutetaan maisemaan ja taajamakuvaan. Lisäksi on määrätty, että rakentamisessa tulee suosia puuaineisia julkisivumateriaaleja.</p> <p>Rakennusten enimmäiskerroslukumääriä selkeytettiin ehdotusvaiheessa.</p> <p>Ehdotusvaiheen jälkeen korttelin 18 tontin 6 rakennusalalle on annettu rakennuksen julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohdan ylintä korkeusasemaa rajaava määräys. Määräyksellä varmistetaan, että ko. tontilla sallittua enimmäiskerros määrää (IV) ei voida rakentaa tontilla sijaitsevalle mälle, jossa rakennuksen korkeus vastaisi jopa 7-kerroksista rakennusta. Ks. myös vastine Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausuntoon.</p> <p>Ei muita toimenpiteitä.</p>

<p>jonka enimmäiskerroslukku on kaavaluonnoksen tapaan viisi (V). Museo esittää, että enimmäiskerroslukua lasketaan, ja sen tulee olla korkeintaan neljä (IV), jolloin se olisi mm. yhtenäinen ja johdonmukainen jatkumo muiden Kolin alueen asemakaavojen kanssa. Museon mielestä rakentamisen korkeutta ei tule kasvattaa ns. sivualueiden osalta.</p> <p>Aiemman lausunnon tavoin museo esittää yleismääräyksiin lisäystä museoviranomaisen lausuntomahdollisuudesta arvokkaalla maisema-alueella ennen rakentamista koskevan lupa-asian ratkaisemista.</p>	<p>Määräystä ei lisätä, sillä asemakaavassa määritetään alueelle soveltuva rakentamistapa, ja sen suora toteuttaminen ei edellytä enää lisälausuntojen pyytämistä. Mikäli rakentaminen poikkeaa kaavan määräyksistä, voidaan lausunto tarvittaessa pyytää. Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Lieksan Kehitys Oy LieKe [...]</p> <p>Tätä taustaa vasten Lieksan Kehitys Oy LieKe toteaa, että on ehdottoman tärkeää toteuttaa Purnulahden kaavatyö, joka edelleen mahdollistaa matkailuliiketoiminnan kehittämisen Kolin matkailuvisio 2050 mukaisesti. Lieksan Kehitys Oy LieKe pitää Purnulahden asemakaavaehdotusta lähtökohtaisesti onnistuneena ja toteaa sen tukevan liiketoimintaedellytyksien kehittämistä kannattavalle yritystoiminnalle matkailun toimialalla.</p> <p>Lisäksi toteamme, että kaava-alueen käyttömahdollisuuksien ja tontinluovutuksen monipuolistamiseksi, olisi syytä sallia laitureiden monipuolinen rakentaminen. Riittävät laiturit ja venepaikat mahdollistavat Purnulahden ja koko Kolin matkailualueen saavutettavuuden vesistömatkailun näkökulmasta ja parantavat eri toimijoiden itsenäisiä toimintaedellytyksiä.</p>	<p>-</p> <p>Purnulahden kaavaan liittyvä osuus on osoitettu vesialueeksi W-1, jonka määräys kuuluu: "Vesialue. Vesialueelle saa rakentaa laitureita rantaan rajoittuvia tontteja ja satama-alueita varten. Laitureiden sijaintia ja mitoitusta suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee huomioida mahdollinen uimaranta ja uimarannan käyttäjien turvallisuus." Määräys huomioi jo tarpeeksi laitureiden rakentamista ja huomioi myös uimarannan turvallisuuden. Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Pohjois-Karjalan Sähkösiirto Oy Ei huomautettavaa.</p>	<p>-</p>
<p>Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitos [...]</p> <p>Kaava-alueella sijaitsevat Lieksan kaupungin vesihuoltoliikelaitoksen vesihuollon runkojohdot sekä kaksi jätevedenpumppaamoja tulee huomioida kaavassa.</p> <p>Kolin alueen vesihuollon kapasiteetin riittävyyttä tullaan tarkastelemaan verkostomallinnuksen avulla, jolloin muun muassa Purnulahdelle rakentuvan alueen vaikutuksia Kolin vesihuoltoon voidaan arvioida tarkemmin. Kaavan mukainen rakentaminen tulee aikatauluttaa</p>	<p>Vesihuoltoverkosto on pyritty huomioimaan asemakaavassa. Ei toimenpiteitä.</p> <p>Asiaa ei suoranaisesti ratkaista asemakaavassa, mutta kaavaselostuksen kohtaan 6.1, Asemakaavan toteutus ja toteutuksen seuranta, on lisätty tästä maininta.</p>

<p>yhteensopivaksi vesihuollon kehittämisen kanssa.</p>	
<p>Kolin kalaveden osakaskunta</p> <p>Kaavaan on merkitty ulkoilureitti valaistulta ulkoilureitiltä Pieliselle ja moottorikelkkareitti sen viereen. Tällä turvataan retkeilijöiden ja muiden ulkoilijoiden pääsy maalla olevilta reiteiltä Pieliselle.</p> <p>Autopaikkojen korttelialueelle (LPA) rakenteilla oleva pysäköintialue palvelee myös veneilijöitä ja muita vesillä liikkuvia.</p> <p>Ulkoilu- ja virkistyspalvelujen alueelle (VU) olisi sallittava rakentaa esitetyn 50 kerrosneliömetrin sijaan palvelurakennuksia vähintään 100 kerronneliömetriä.</p>	<p>-</p> <p>Asemakaavan ehdotusvaihe on ollut nähtävillä, eikä VU-alueelle lisätä enää tässä vaiheessa rakennusoikeutta. Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Lieksan luonnonystävät ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry [...]</p> <p>Toista [<i>luonnosvaiheen jälkeen lisättyä asema-kaavan</i>] laajennusalueetta Merilänrannantien pohjoispuolelle osoitettua LPA-pysäköintialuetta perusteellaan ulkoilureitistön ja moottorikelkkailijoiden käytön tarpeisiin ja toisen laajennuksen tarkoitusta ei selvennetä ehdotuksesta. Paikoitusalueen käyttö moottorikelkkaaluun vaatii yhdistävät reitit nykyiselle moottorikelkkareitille, tämä tosin ei selviä kaavaehdotuksesta. Lisäksi uutta LPA-paikoitusalueetta perustellaan mahdollisilla Purnulahden käyttäjillä. Kaavahankealueen suunniteltu massiivinen rakentaminen, RM-alueiden kokonaisrakennusoikeus yhteensä noin 75 000 k-m², ei juuri mahdollista alueen ulkopuolista käyttöä. Lisäksi sataman tukiparkki tulee jo hankealueen eteläosaan retkeilijöiden ja erilaisten ta- pahtumien osallistujien käyttöön.</p> <p>LPA-paikoitusalue on Koli-Ahmoavaara osayleiskaavassa merkitty MY-alueeksi. MY-merkinnän kaavamääräys ”Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Metsänhoidolliset toimenpiteet on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että sen maisemalliset ja ympäristölliset arvot säilyvät”. Merilänrannantien pohjoispuolista LPA paikoitusalueen näkyvyyttä ei ole myös mitenkään huomioitu maisemaselvityksissä. Paikoitusalue muuttaa täysin alueen maisema- ja ympäristöarvoja. Kaavahankkeen luontoselvitys ei myöskään ulotu suunnitellulle</p>	<p>Nykyinen moottorikelkkareitti kulkee jo LPA-alueen vierestä alittaen Merilänrannantien läheisen alikulkutunnelin kautta, joten LPA-alue korttelissa 21 on helposti moottorikelkkailijoiden käytettävissä.</p> <p>Ei toimenpiteitä.</p> <p>LPA-alue sijoittuu tosiaan eri puolelle Merilänrannantietä kuin osayleiskaavassa (oyk:ssa musta neliö ja selite ”LP”). Asemakaava kuitenkin osaltaan tarkentaa yleiskaavaa, ja Merilänrannantien pohjoispuolella LPA palvelee todennäköisesti paremmin esim. moottorikelkkailijoita ja aiheuttaa vähemmän häiriötä tien eteläpuolen matkailupalveluille. Pysäköintialueen sijaintiin ei myöskään ole puututtu maakuntaliiton tai ELY-keskusten puolelta, vaan se on todettu mm. maantien näkyvyyksien kannalta sopivaksi paikaksi.</p>

paikoitusalueelle, joten ehdotus on tältä osin selvästi puutteellinen. Paikoitusalueen välittömään yhteyteen liittyy myös Vaakanaisenaution historiallinen kulttuuriperintökohde. (smh 19).

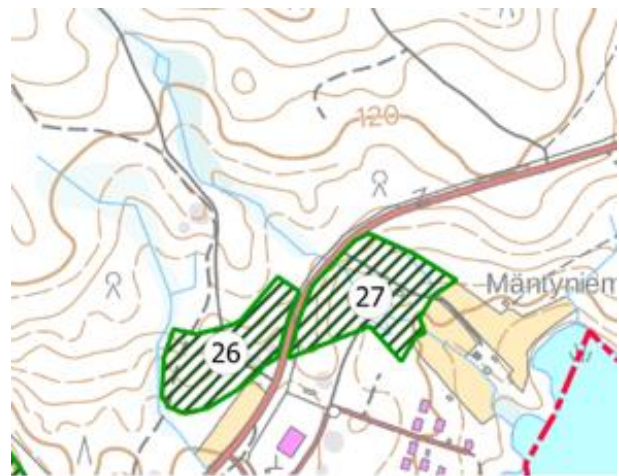
Pysäköintialueella on toki jonkin verran vaikutusta maisemaan, mutta lähinnä tiemaisemaan lyhyellä matkalla, ja sekin liittyy käytännössä puuston kaatamiseen. Pysäköintialueelle ei ole siis tulossa korkeita rakennuksia, jotka näkyisivät kaukomaisemassa. Alue ei ole myöskään lähellä rantaa. **Ei toimenpiteitä.**

Suunnittelualuetta on laajennettu luonnosvaiheen jälkeen, joten asemakaavan alkuvaiheessa laadittu luontoselvitys ei ulotu LPA-alueelle. Koli-Ahmoavaaran osayleiskaavan luontoselvitys on kuitenkin kattanut myös tämän alueen, eikä siinä ole todettu huomioitavia arvoja. Alla on otteet luontoselvityksen kuvista 20 ja 22, joissa näkyy lähialueen arvokkaat luontokohteet 26-28. LPA-alue sijoittuu kohteen 26 lounaispuolelle.

Kohteet 26 ja 27 tarkoittavat Mäntyniemen liito-oravametsää ja lehtoa, kohde 28 Lahnajoen avoluhtaa.

Ei toimenpiteitä.

Ensimmäisen kuvan vasemmassa alakulmassa näkyy kohdetta 28 ja jälkimmäisen kuvan oikeassa reunassa kohdetta 26. Kuvat eivät ole samassa mitakaavassa.

Kaavahanketta varten tarkennetun Purnulahden luontoselvityksen alue poikkeaa kaavahankkeen alueesta. Luontoselvityksestä puuttuu Rantatien ja Merilänrannantien kulmauksessa oleva Myllypuron alue, jolle voimassa olevassa kaavassa on merkitty ympäristöarvoja. Kaavassa alue osoitetaan urheilu- ja virkistyskäyttöön (VU) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Luontoselvityksessä ilmenee myös erittäin uhanalaisen luontotyypin (EN), joskin pienialaisen mustikkakorven alue. Kaavaselostuksen toteamukset, ”Pienialaista mustikkakorpea ei suojella, sillä alueen ympäristön muuttuessa muuttuneen alueen lajisto” tai ”viereisen kansallispuiston alueella vastaavia biotooppeja runsaasti” tai ”Myllypuron alue, jolla on osoitettu olevan ympäristöarvoja”, muutetaan hoidetuksi urheilualueeksi, eivät osoita kaavoittajan vastuullisuutta luontokadon torjunnassa tai luonnon monimuotisuuden edistämisessä. Esi-tämme ELY-keskuksen tavoin mustikkakorven aluetta suojeltavaksi kaavamerkinnällä SL sekä esitämme, että kaavaselostuksessa tulee huomioida rakennusvaiheessa jätettävät riittä-vät suojaetäisyydet.

Vaakaisenaution historiallinen kulttuuriperintökohde sijaitsee kaava-alueen ulkopuolella, arviolta noin 100 m LPA-alueesta pohjoiseen. Sitä ei tarvitse huomioida asemakaavassa, eikä viranomaisetkaan ole sellaista esittäneet. **Ei toimenpiteitä.**

Myllypuron varren luo-alue perustuu vuoden 2009 Purnulahden ranta-asemakaavan muutoksen ja laajennuksen yhteydessä laadittuun luontoselvitykseen (Jari Hietaranta, 14.7.2007). Voimassa olevassa ja sitä vanhemmassa vuoden 2009 ranta-asemakaavassa, sekä tämän kaavahankkeen ehdotusvaiheessa, luo-alueen raja-**rajaus on tarkennettu vuoden 2007 luontoselvityksessä esitetyn mukaiseksi.** Myllypuron merkintä W/s (Vesialue. Alue, jolla ympäristö säilytetään) on säilytetty ennallaan, ja sekin osaltaan säilyttää Myllypuron luonnonympäristöä.

Todettakoon lisäksi, että Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava 2040+:n luontoselvityksessä aluetta ei ole osoitettu arvokkaaksi luontokohdeksi, eikä aluetta ole osoitettu Metsähallituksen karttapalvelussa metsälain 10 § mukaiseksi kohteeksi.

Vuoden 1993 Purnulahden rantakaavan pohjakartassa näkyy maininta ”vanha uoma” nykyisen puron vieressä juuri ennen kuin puro alittaa maantien. Vanha uoma näkyy myös vuoden 1976 peruskartassa. Vaikuttaa siltä, että puroa on joko siirretty tai virtaava uoma muuttaa muotoa vuosien saatossa.

Vesialueen kaavamerkintä Purnulahdella W-1 ei edellytä alueen luonnonympäristön huomiointia. Kaavan luontoselvityksessä ei ole riittävästi huomioitu Purnulahden vesiluontoa, vaikka jo luonnosvaiheen lausunnossa on tuotu esille, ettei kaavassa ole huomioitu rakentamisen vaikutusta järven veden laatuun ja ranta-alueiden monimuotoisuuteen. Matalan Purnulahden rantaan asti rakentamisen, maansiirtotöiden, laiturirakenteiden sekä satamaa varten tehtävän ruoppaamisen vaikutukset vesiluontoon ja sen monimuotoisuuteen tulisi huomioida kaavassa.

Majoitusrakentamisen tarve Kolin kylän läheisyydessä tulisi arvioida uudelleen, kun kylälle on jo rakennettu mittavasti majoituskapasiteettia. Kaavan maisemaselvityksessä todetaan alueelle mahdollisesti rakennettavien jopa viisi-kerroksisten majoitusrakennusten näkyvän selvästi sekä Mäkrälle että järvelle lähestyttäessä Purnulahden mahdollista satamaa. Kaavassa tulisi asettaa tarkemmat rajoitukset maisemaan sopivalle rakentamiselle. Tätä tukisi esimerkiksi kerrosluvun laskeminen, rakennusten sijoittelun osoittaminen sekä aivan rantavyöhykkeelle jätettävä kasvillisuus.

Mustikkakorpi on hyvin pienialainen, vain noin 1 aari. Erittäin uhanalaiset luontotyypit ovat ilman muuta tärkeitä, mutta tässä tapauksessa, korven pienialaisuus huomioiden, sen säilyttäminen rajoittaisi hyvin merkittävästi alueen kehittämistä. On mahdollista, että iso osa korttelin 18 tontista 6 tulisi jättää rakentamiselta vapaaksi, koska mäen, jolla mustikkakorpi sijaitsee, olosuhteet voisivat muuttua pelkästään mäen itä- ja länsipuolen rakentamisen seurauksena. Lisäksi vieressä Kolin kansallispuiston alueella on vastaavia biotooppeja runsaasti, joten tämän alueen suojelematta jättäminen ei kokonaisuutena heikennä ns. Etelä-Suomen alueen mustikkakorpien suojelutasoa merkittävästi.

Em. seikoista johtuen mustikkakorpea ei ole osoitettu säilytettäväksi. **Ei toimenpiteitä.**

Luontoselvityksessä on todettu, että alueen ranta- ja vesikasvillisuus on alueelle tyyppillistä (Sweco, 16.5.2022).

Ei toimenpiteitä.

Asemakaava toteuttaa osaltaan voimassa olevaa Koli-AhmoVaaran osayleiskaava 2040+:aa ja Kolin matkailuvisio 2050:n tavoitteita. Osayleiskaavassa koko Purnulahden ja Purnuniemen alue aina Laajalahden pohjukkaan asti on osoitettu matkailuelinkeinojen alueeksi (RMP-1). Määräyksen mukaan "alue varataan monipuolisten matkailupalvelujen rakentamiseen".

Rakentamisen vaikutuksia on tutkittu tarkemmin asemakaavan ehdotusvaiheessa 3D-mallintamisen ja näkymäkuvien avulla (kaavaselostuksen kohta 5.3, "Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, maisema- ja kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriperintöön" → "3D-näkymäkuvat"). Uudisrakennukset tulevat ilman muuta näkymään myös järvelle. Kuvien perusteella ei ole kuitenkaan kovin suurta vaikutusta sillä, ovatko rakennukset 4- vai 5-kerroksisia. Ympäröivä vaaramaisema kehystää näkymiä, eikä rakentaminen nouse silhuetiksi maaston / puuston yläpuolelle.

Ei toimenpiteitä näiltä osin, mutta korttelin 18 tontin 6 rakennusten korkeutta on rajoitettu, ”Rakennuksen julkisivupinnan ja vesikatkon leikkauskohdan ylin korkeus- asema”, (ks. tarkemmin vastine Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen lausuntoon).

Muistutus 1

Kolin Lotus Oy omistaa asemakaavaehdotuksen välittömässä läheisyydessä kylpylän ja on saanut rakennusluvan rakentaa kylpylän viereiselle tontille myös hotellin. Lieksan kaupunki on pyrkinyt kaikin keinoin poistamaan Kolin Lotus Oy:n hotelliin rakentamista koskevan oikeuden purkamalla 29.9.2021 tontin vuokrasopimuksen vaikka rakennuslupa on edelleen voimassa. Lieksa on myös väittänyt, että ko. hotellin tontti olisi ainoa hotellitontti alueella vaikka kaupunki on jo pitemmän aikaa vienyt eteenpäin Purnunlahden rantakaavan muuttamista mm. hotellikäyttöön ja kuten nyt kaavaehdotuksesta on hyvin nähtävillä.

Kolin Lotus Oy katsoo, että kaavan valmisteluja sitä varten tehdyt selvitykset ovat puutteellisia, eivätkä täytä kaavatyölle asetettuja vaatimuksia. Hotellimitoitukset sekä ”Holiday apartments” ja ”Holiday Cottages” tyyppiset rakennukset on kaavassa aivan ylimitoitettu rakennusalan ja hotellit huoneistomäärän osalta ja täysin epäsuhdassa koko Kolin alueen koko ja matkailijamäärät huomioiden.

Kaavaehdotus on maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:n 1 momentin ja muiden kaavoitusta koskevien säännösten vastainen. Lakia ei ole noudatettu, koska asemakaavaehdotuksesta puuttuu toimiva liikennesuunnitelma ja hotellien huoneisto- ja neliömäärät huomioiden pysäköinti-alueet ovat alimitoitettuja, joka johtaa helposti maastopysäköintiin.

Asemakaavassa ei oteta kantaa vireillä olevaan rakennushankkeeseen kaava-alueen ulkopuolella tai vuokrasopimusasiaan. **Ei toimenpiteitä.**

Tämän asemakaavan tavoitteet ovat voimassa olevan Koli-AhmoVaaran osayleiskaava 2040+:n ja Kolin matkailuvision mukaiset. Asemakaavassa tarkennetaan alueiden käyttöä ja siinä määritellään mm. rakentamisen määrä. Kolin alueen matkailijamäärät tulevat todennäköisesti kasvamaan, ja Purnunlahden asemakaavalla pyritään vastaamaan tähän kehitykseen. **Ei toimenpiteitä.**

MRL 5 §:ssä todetaan, että alueiden käytön suunnittelun (tarkoittaen myös asemakaavoitusta) tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää mm. liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä. Liikennesuunnitelman puuttuminen ei tarkoita, että kaava olisi mainitun lainkohdan vastainen. Todettakoon lisäksi, että kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta on pyydetty ja saatu lausunnot myös Pohjois-Savon ELY-keskukset, joka lausuu Lieksan kaupungin alueella mm. liikenteen osalta. ELY-keskuksen kanssa on lisäksi järjestetty työneuvottelu 21.12.2022, eikä ELY-keskuksella ole ollut huomauttamista liikenteellisiin ratkaisuihin.

Vuorovaikutteista suunnittelua ovat kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä pidot sekä viranomaisten lausuntojen ja osallisten

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvallisuudelle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Kaavaehdotus ei huomioi ollenkaan alueen läpi kulkevaa ulkoilureittiä eikä myöskään ranta-alueita kokonaisuutena.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Kaavaehdotus vaikeuttaa Kolin Lotus Oy:n kylpylätoimintaa koska sen hotellivaraukset ovat

mielipiteiden/muistutusten antaminen sekä niihin laaditut vastineet (ts. tämä asiakirja).

Lausunnossa ei yksilöidä muita kaavoitusta koskevia säännöksiä, joiden vastainen kaavaehdotus olisi, joten tähän ei voida ottaa tarkemmin kantaa.

Pysäköinnin osalta kaavan yleismääräyksissä on annettu minimimäärät, joita voidaan soveltaa toiminnan luonne huomioiden. Todetakaan, että pysäköinti tulee järjestää pääsääntöisesti tonteilla, jonka lisäksi kaavassa on osoitettu kaksi erillistä pysäköintialuetta (LPA).

Ei toimenpiteitä.

Suunnittelualueesta noin 13,5 % on virkistysaluetta (VL, VU). Asemakaavan tavoite on osayleiskaavan mukainen. Alue sijaitsee Kolin kansallispuiston välittömässä läheisyydessä, joten puiston ulkoilureitit ovat suunnittelualueella hyvin saavutettavissa.

Asemakaavassa rakentamiseen tarkoitetut alueet ovat matkailua palvelevien rakennusten korttelialueita (RM), joille muodostuu majoitustilojen lisäksi hyvin todennäköisesti myös erityyppisiä palveluita matkailijoita (ja paikallisia) varten.

Ei toimenpiteitä.

Ulkoilureitti on huomioitu asemakaavassa. Reitti on siirretty pohjoisemmaksi VL-alueelle (palloviiva) reittitoimitetun reitin mukaisesti. Ranta-alueita on pyritty huomioimaan kokonaisuutena: rantaan on osoitettu reitti jalankulkua ja pyöräilyä varten. Reitti liittyy myös puron itä- ja länsiosat toisiinsa. Toteutuessaan reitti yhdistää lounaisosan Aamurannantien ja satama-alueen (LS) itäosan tontteihin ja edelleen Purnunientiehen. Myllypuron itäpuolelle on osoitettu myös laaja uimaranta-alue (vv). **Merkinä 'vv' puuttuu merkintöjen selityksistä, ja se on lisätty. Ei muita toimenpiteitä.**

-

Purnulahden asemakaavan tavoitteet ovat voimassa olevan osayleiskaavan mukaiset.

huomattavat ja vesittävät kokonaan myös yhtiön hotellihankkeen ja josta on riita vireillä Pohjois – Karjalan käräjäoikeudessa.

Lieksan Kaavoituskatsauksessa vuodelle 2022 on todettu, että:

”5. KOLI

AK 12.

Purnulahden asemakaava (AK 938, entinen Purnulahden ranta-asemakaavan muutos) Lieksan kaupunki on hankkinut omistukseensa Purnulahden alueelta kiinteistöjä, jotka ovat tarkoitettu ranta-asemakaavoissa lomarakentamiseen ja matkailua palvelevien rakennusten rakentamiseen. Kaupunki on päättänyt laajentaa alueelle Kolin kaupunginosan asemakaavaa, sen sijaan, että laatisi alueelle ranta-asemakaavan muutoksen. Laadittavalla asemakaavalla tutkitaan alueelle soveltuvaa matkailurakentamisen määrää ja laatua tämän päivän rakentamisedellytyksiin ja Kolin tulevaa kehitystä ennakoiden. Tavoitteena on asettaa kaavaluonnos nähtäville kevään 2022 aikana.”

Kaavoituskatsaus mainitsee, että kaavamuu- toksella **tutkitaan** alueelle soveltuvaa matkailurakentamista eikä siinä mainita hotelleista yhtään mitään. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei anna kaavoittajalle oikeutta ”tutkia” kaavoituksella alueen soveltumista johonkin tiettyyn tarkoitukseen, vaan kaavalla vahvistetaan tuon oikeuden olemassaolo.

Kolin Lotus Oy katsoo, että asemakaavan tavoite ”tutkia alueen kehittämistä matkailutarkoitukseen” on lainvastainen josta syystä myös sen perusteella tehtävä kaavakin olisi paitsi toteuttamiskelvoton myös epätarkoituksenmukainen ja tavoite huomioiden (”tutkitaan”) riittämättömän huomioimaan hotellirakentamista toteuttamista ohjaavia määräyksiä. Kaavamääräyksillä tulisi joka tapauksessa huomioida hotellien ja, muiden matkailurakennusten korkea arkkitehtuuritaso ja erityisesti rakennustehokkuus Lieksan ja Kolin syrjäinen sijainti ja vaatimattomat palvelut huomioiden. Ts. rakennusoikeuden

Osayleiskaavassa koko Purnulahden ja Purnuniemen alue aina Laajalahden pohjukkaan asti on osoitettu matkailuelinkeinojen alueeksi (RMP-1). Määräyksen mukaan ”alue varataan monipuolisten matkailupalvelujen rakentamiseen”. Myös Kolin Lotus Oy:n kylpylä ja hotellihanke sijoittuvat samalle RMP-1-alueelle ja ovat osayleiskaavan mukaisia. Todettakoon lisäksi, että alueen kehittäminen parantaa koko alueen tunnettuutta, kasvattaa todennäköisesti matkailijoiden määrää ja parantaa sitä kautta myös olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä. **Ei toimenpiteitä.**

Tutkia-sana on melko yleisesti käytetty, kun puhutaan asemakaavasta prosessina, kaavan tavoitteista ja vuorovaikutteisesta kaavasuunnittelusta. Vuorovaikutteisuus liittyy kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä pitoihin ja siihen, että osallisilla on mahdollisuus antaa niistä palautetta.

Arkkitehtuurin laatuun on osaltaan otettu kantaa asemakaavan yleismääräyksissä, ”Rakentamista koskevat määräykset”.

Ei toimenpiteitä.

<p>kaavoituksessa tulee olla realistinen eikä ylimitoittaa sitä tavoitteiden tutkintaa varten.</p> <p>Samalla Kolin Lotus Oy katsoo, että Purnulahden asemakaava valmistelussa sekä kylpylän viereisen hotellitontin rakentamisen aloittamisen estämisen yhteydessä Lieksan kaupungin taholta on selkeitä viitteitä virkavallan väärinkäytöstä, joista Kolin Lotus Oy pidättää oikeuden tehdä tutkintapyyntö tarvittaessa.</p>	<p>Asemakaavassa ei oteta kantaa tähän asiaan. Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Muistutus 2</p> <p>Pyydän huomioimaan, että kaavassa osoitetaan lisärakennusoikeutta omistuksessani oleville kolmelle tontille:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 422-411-5-25 - 422-411-5-108 - 422-411-5-109 <p>Pyydän, että nykyisessä ehdotuksessa käytettyä kaavan mukaista tehokkuuslukua nostetaan nykyisestä ($e=0,35$ ja $e=0,3$) suuremmaksi, tasoon $e=0,40$, kaikkien kolmen omistuksessa olevani tontin kohdalla.</p> <p>Perusteena yhdenvertaisuus saman kaavan vaikutuspiirissä olevalle lähialueelle, jonne on ehdotettu $e=0,40$ suuruista tehokkuuslukua.</p>	<p>Ko. kiinteistöt vastaavat suunnilleen asemakaavan korttelin 18 tontteja 1, 2 ja 5; tosin tontti 5 on huomattavasti suurempi kuin kiinteistö 5-109. Ko. tonttien kerroslukumäärät ovat III (tontit 18/1-2) ja II (tontti 18/5).</p> <p>Tehokkuuden nostaminen voisi olla liikaa em. kerroslukumäärien valossa, ts. rakennukset veisivät liikaa maa-alaa, mikä puolestaan vaikeuttaisi pysäköinnin järjestämistä. Kerroslukumääriä on puolestaan osoitettu porrastetusti siten, että rakennusten korkeus kasvaa lännestä itään (pl. aivan kaava-alueen itäreuna, jossa kerroslukumäärällä II on huomioitu maisemallisia arvoja). Tonttien 1 ja 2 tehokkuusluku $e=0.35$ vertautuu myös takana olevan tontin 5 tehokkuuteen $e=0.30$, ei ainoastaan eteläpuolella olevaan $e=0.40$:een.</p> <p>Ei toimenpiteitä.</p>
<p>Muistutus 3</p> <p>Luonnoksessa tuodaan esille jotta pääsääntöinen kaava-alueelle käyvä liikenne kulkee Merilänrannantieltä johtaen Purnuniementielle. Purnuniementie, Isopurnu ja Laajalahdentie ovat tällä hetkellä yksityistiehoitokunnan hoitovuorossa.</p> <p>Pyytäisin huomioimaan suunnittelussa tämän hetkiset katuolosuhteet Purnuniementien ja Isopurnutien risteävällä kohdalla. Tällä hetkellä, jo nykyisellä liikenne määrällä katu on turvaton.</p> <p>Purnuniementien alkupäässä kadulla on paljon talvella hiihtäjiä ja kesällä jalankulkijoita, koska Purnuniementien alkupäästä lähtee mm yhdyslatu valaistulle latuverkostolle sekä kevyenliikenteenväylä kylän suuntaan. Käytännössä jalankulkija joutuu väistämään pimeällä autoa lumipenkalle kapean kadun vuoksi. Lisäksi alueella ei ole katuvaloja.</p>	<p>Mielipiteessä mainitulla Purnulahdentiellä tarkoitettaneen Purnuniementietä.</p> <p>Purnuniementien alkupää on mukana asemakaavassa, ja se on osoitettu katualueeksi. Kaava-alue ei kuitenkaan ulotu Purnuniementien ja Laajalahdentien liittymään asti, joten liittymän tai tien mutkan mitoitus ja sitä kautta turvallisuutta ei ratkaista tässä asemakaavassa. Ei toimenpiteitä, mutta asia merkitään tiedoksi.</p>

<p>Kuljettaessa Purnulahdentietä kohti isopurnutietä ja lähestyessä näiden teiden risteävää kohtaa on mutka, mäki ja kesällä kasvillisuutta, talvella lumipenkkää. Oikealta tulevilla (purnulahdentieltä) on etuajo-oikeus ja näkyvyys 45 asteen kulman taakse on huono. Lisäksi mäkeen täytyy ottaa talvella vauhtia. Risteys sijaitsee aivan mäen nyppylällä.</p> <p>Pyydän ottamaan tämän huomioon luonnosteltaessanne Purnulahden asemakaavaa. Tieturvallisuutta on lisättävä ko alueella liikennemäärien kasvaessa. Kuva liitteenä, jossa punaisella ympyröity ko Kohta.</p> <p>Pyydän muistutukseen vastinetta.</p>	
<p>Muistutus 4</p> <p>Huomautuksia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kevyen liikenteen väylä Merilänrannantie – Alamaja – Laskettelurinne 2. Purnulahden ruoppaus. Lahden pohjassa puun kuorta ja uppوپuita noin 0,5 m. Nopeusrajoitus Purnulahteen. 3. Lahnajoen sillat huomioiminen, alikulkukorkeus veneille ja kanooteille. 4. Rantatien ylittävälle hiihtoladulle alikulku. 5. Osa alueesta pitäisi varata vakituiselle asutukselle. Asuntoja tarvitaan lisää alueen kehityksen varmistamiseksi. Esim. Lahnajoki-Aamurannantie välinen pelto vakituiselle asunnoille, rivitalo-alue. Kumpareen päälle 1-2-kerroksisia omakotitaloja. Tonttikokoa olisi suurennettava. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rantatien varren kevyen liikenteen väylästä on laadittu luonnos (Infrasuunnittelu Oy, 3.5.2021). Väylää on luonnosteltu Kolin satamaan asti. Väylä sijaitsee Rantatien tiealueella, eikä sitä ole tarpeen huomioida asemakaavassa. Ei toimenpiteitä. 2. Ruoppaukseen tai Purnulahden vesiliikenteen nopeuteen ei oteta kantaa asemakaavassa. Merkitään tiedoksi. Ei toimenpiteitä. 3. Alikulkukorkeutta ei ratkaista asemakaavassa. Ei toimenpiteitä. Suurempi alikulkukorkeus vaatii pitempää siltaa, koska rannat ovat alavat (ts. sillan päät ovat lähellä vedenpintaa). 4. Ylityskohta ei kuulu kaava-alueeseen. Ei toimenpiteitä. 5. Voimassa olevan Koli-Ahmovaaran osayleiskaava 2040+:n RMP-1-alueen määräyksen mukaan "alueella ei ole sallittu ympärivuotinen asuminen". Ei toimenpiteitä. Asumisen mahdollistavia kaavoja Kolin kylään on vireillä kaksi: Kolin keskusta-alueen asemakaava sekä Kolin kylän asuntoalueen asemakaava.

Natura-arvioinnin tarveharkinta

Kolin (15.) kaupunginosan asemakaavat: Kolin kylän
keskusta-alueen, Kolin kylän asuntoalueen ja
Purnulahden asemakaavat

10.2.2023

Muutosluettelo

Versio	Päiväys	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	24.1.2023	Valmis	FIAIJA	FIAIJA
2	10.2.2023	Valmis (Täydennetty)	FIPASV	FIPASV

Sweco Finland Oy
Projekti

2661738-3
Kolin keskusta-alueen, Kolin kylän
asuntoalueen ja Purnulahden
asemakaavat

Työnumero

25007317, 25007872, 25007114

Asiakas

Lieksan kaupunki

Tekijä

Heini Koivuniemi

Päiväys

10.2.2023

Sisältö

1.	Johdanto.....	4
2.	Natura-arviointi.....	4
3.	Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan Natura-tarvearviointi.....	5
4.	Asemakaavahankkeiden kuvaus.....	6
4.1	Kolin keskusta-alueen asemakaava.....	7
4.2	Kolin kylän asuntoalueen asemakaava.....	9
4.3	Purnulahden asemakaava.....	10
5.	Natura-alue Kolin kansallispuisto (FI0700010, SAC).....	11
5.1	Natura-alueen yleiskuvaus.....	11
5.2	Suojelun perusteena olevat luontotyypit.....	12
5.3	Suojelun perusteena olevat lajit.....	12
6.	Vaikutusten arviointi, Kolin kansallispuisto.....	13
6.1	Vaikutusmekanismit.....	13
6.2	Kävijämäärät Kolin kansallispuistossa.....	14
6.3	Kolin keskusta-alueen asemakaava.....	14
6.3.1	Vaikutukset luontotyypeihin.....	14
6.3.2	Vaikutukset lajeihin.....	15
6.3.3	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen.....	15
6.4	Kolin kylän asuntoalueen asemakaava.....	16
6.4.1	Vaikutukset luontotyypeihin.....	16
6.4.2	Vaikutukset lajeihin.....	16
6.4.3	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen.....	17
6.5	Purnulahden asemakaava.....	17
6.5.1	Vaikutukset luontotyypeihin.....	17
6.5.2	Vaikutukset lajeihin.....	18
6.5.3	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen.....	18
7.	Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.....	18
8.	Vaikutusten lieventäminen.....	19
9.	Yhteenveto ja johtopäätökset.....	20
10.	Lähteet.....	21

Liite 1 Kolin keskusta-alueen asemakaavaluonnoskartta

Liite 2 Kolin kylän asuntoalueen asemakaavaehdotuskartta

Liite 3 Purnulahden asemakaavaehdotuskartta

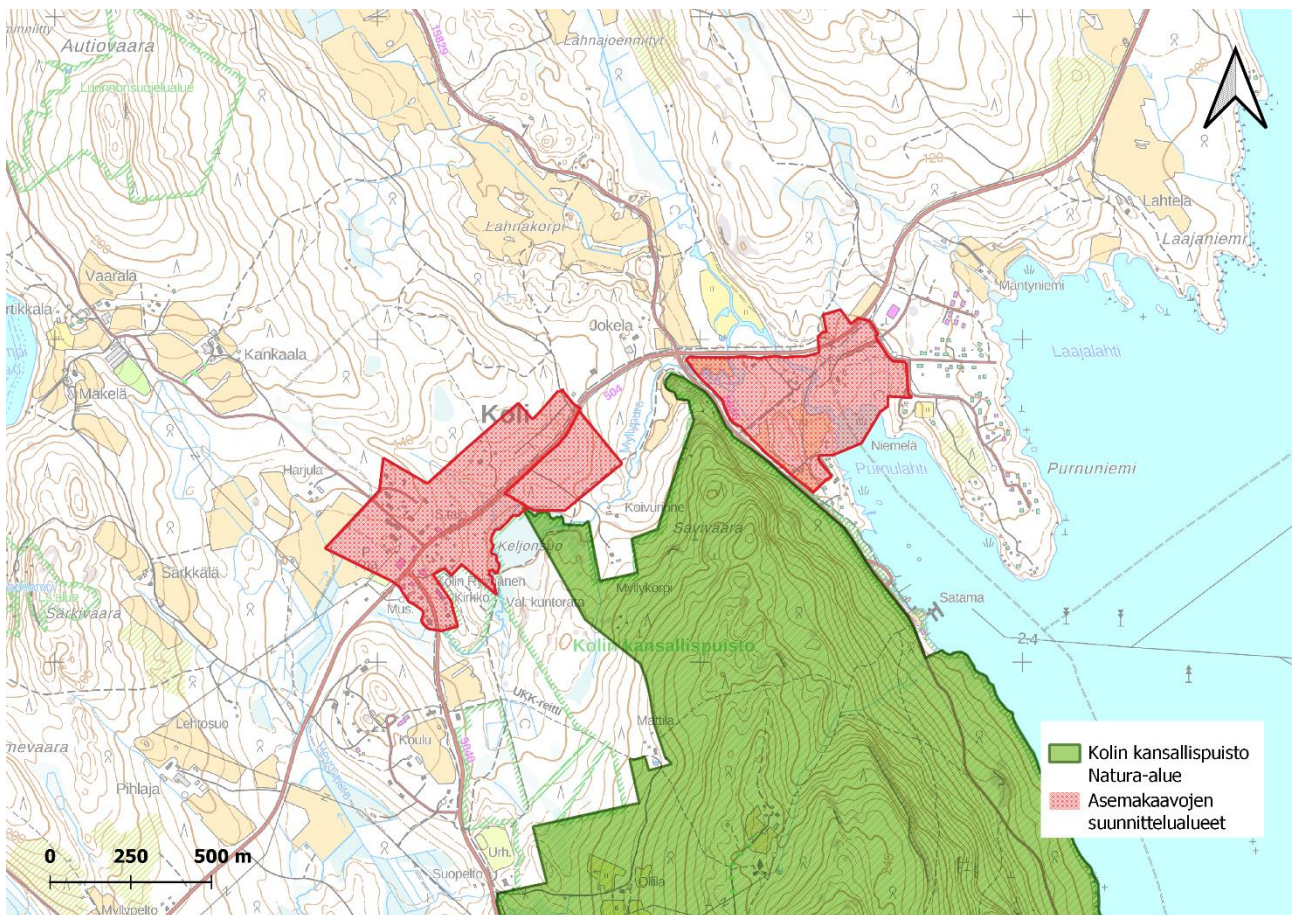
1. Johdanto

Lieksan kaupunki on käynnistänyt kolmen asemaakaavan laadinnan Kolin kylälle Pohjois-Karjalaan. Asemakaavahankkeet ovat Kolin kylän asuntoalueen asemakaava, Kolin keskusta-alueen asemakaava ja Purnulahden asemakaava (Kuva 1). Alueella on voimassa oleva Koli-AhmoVaaran osayleiskaava (hyväksytty 31.1.2022)

Natura-arvioinnin tarveharkinnan tarkoituksena on arvioida, onko suunnitelluilla hankkeilla niin merkittäviä vaikutuksia suunnittelualueiden vaikutusalueella sijaitsevan Natura-alueen suojeluperusteisiin ja alueen eheyteen, että tulisi laatia varsinainen luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.

Tämän selvityksen johtopäätöksenä esitetään, onko asemakaavahankkeilla sellaisia vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueeseen (FI0700010, SAC), että Natura-arviointi on laadittava.

Arvioinnin on laatinut Sweco Finland Oy, jossa työstä on vastannut biologi Heini Koivuniemi.

Kuva 1 Kolin kansallispuiston Natura-alue (FI0700010, SAC) ja asemakaavojen suunnittelualueet

2. Natura-arviointi

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava ne vaikutukset, jotka voivat heikentää niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on ilmoitettu, ehdotettu tai sisällytetty Natura 2000-verkostoon. Luonnonsuojelulain mukainen vaikutusten

arviointivelvollisuus syntyy, mikäli hankkeen vaikutukset kohdistuvat Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontoarvoihin, ovat luonteeltaan heikentäviä, laadultaan merkittäviä ja ennalta arvioiden todennäköisiä. Arviointivelvollisuus koskee myös sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Natura-arvioinnin suorittamisen kynnyks voi ylittyä myös eri hankkeiden ja suunnitelmien yhteisvaikutusten vuoksi (Söderman 2003).

Luonnonsuojelulain 66 §:n mukaan suunnitelmaa ei voida hyväksyä, jos arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Luontodirektiivin 6 artiklan mukaan viranomaisten täytyy varmistua siitä, ettei hanke vaikuta alueen koskemattomuuteen. Lupaviranomaisen on ennen lupapäätöstä varmistettava, että arvioinnit ovat asianmukaisia ja niissä esitetyt johtopäätökset ovat perusteltuja (Söderman 2003).

Vaikutusten arvioinnissa noudatetaan varovaisuusperiaatetta. Hanke tai suunnitelma voidaan hyväksyä vain ”jos ei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta relevanttia epäilyä alueen koskemattomuuteen kohdistuvien haitallisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä” (EYT C-127/2). Hankkeen vaikutuksia on arvioitava erityisesti sen alueen ominaisuuksien ja erityisten ympäristöolosuhteiden valossa, jota suunnitelma tai hanke koskee. Natura-arvioinnissa keskitytään alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin ja lajeihin. Arviointivelvoite koskee erityisten suojelutoimien alueella (SAC) vain luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä tai luontodirektiivin liitteen II lajeja. Lintudirektiivin mukaisilla erityisillä suojelualueilla (SPA) arviointivelvoite koskee vain lintudirektiivin liitteen I lintulajeja ja lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitettuja muuttolintuja. Arvioinnissa tarkastellaan näiden lajien ja luontotyyppien elinympäristöjä ja niiden ominaispiirteitä. Natura-alueiden suojeluperusteet on esitetty Natura-tietolomakkeessa (Söderman 2003).

Heikentämistä arvioitaessa huomioidaan luontotyyppin tai lajin suotuisaan suojelutasoon kohdistuvat muutokset sekä hankkeen vaikutus Natura 2000 -verkoston eheyteen ja koskemattomuuteen. Tällä tarkoitetaan ekologisen rakenteen ja toiminnan säilymistä elinkelpoisena ja Natura-alueen suojeluperusteena olevien luontotyyppien ja lajien kantojen säilymistä elinvoimaisina. Eliölaajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (LSL 5 §). Luontotyyppin suojelutaso on suotuisa, kun sen luontainen levinneisyys ja kokonaisala riittävät turvaamaan luontotyyppin säilymistä ja sen ekosysteemin rakenteen ja toimivuuden pitkällä aikavälillä sekä luontotyyppille luonteenomaisten piirteiden säilymistä. Natura-alueen on säilyttävä eheänä ekologisen kokonaisuutena, jotta sen luonnonarvot säilyvät pitkällä aikavälillä. Hanke ei saa uhata alueen koskemattomuutta, eli koko Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan täytyy säilyä elinkelpoisena (Söderman 2003).

3. Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan Natura-tarvearviointi

Asemakaavoitettavalla alueella on voimassa Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava. Osayleiskaavan yhteydessä laadittiin vuonna 2021 Kolin kansallispuiston ja Savijärven suon Natura-alueille Natura-arvioinnin tarvearviointi, jolla arvioitiin osayleiskaavan vaikutuksia Natura-alueisiin ja luonnonsuojelulain 65 § mukaisen Natura-arvioinnin tarvetta (Sweco Infra & Rail 2021). Tarvearvioinnissa tarkasteltiin etenkin kaavan mahdollistamasta rakentamisesta seuraavan kävijämäärien lisäyksen vaikutusta Natura-alueisiin. Osayleiskaavatyötä ennen tehdyssä Kolin iso kuva 2050 -matkailuvisioniössä keskeiseksi asetettu tavoitteita olivat mm. laajalla strategisen yleiskaavan alueella monipuolisen pysyvän asumisen mahdollistaminen 3000 asukkaalle ja yöpymisen 25 000 matkailijalle, liikenneyhteyksien parantaminen, kestävä matkailun kehittäminen ja alueelle kohdistuvien investointien mahdollistamien varaten riittävät ja sopivat alueet matkailun yritystoiminnalle. Tarkempaan osayleiskaavaehdotukseen matkailuvisioniötyön tavoitteet lähes puolitettiin (lisäys n. 12 500 vuodepaikkaa koko laajan strategisen kaavan alueelle), sillä kaavan tavoitevuosi on 2040. Osayleiskaavan Natura-tarvearvioinnissa arvioitu kaavan toteutumisesta seuraava kävijämäärien kasvu on esitetty alla.

Taulukko 1 Koli-AhmoVaaran osayleiskaavan Natura-tarvearvioinnissa esitetty kaavan toteutumisen mahdollistama kävijämäärien kasvu.

	kävijämäärä	kävijöitä/pv 8 kk tarkaste- lujaksolla
nykytila	201 800	548
kasvu/vuosi	766 500	2100
Tilanne tavoitevuonna 2040		

Osayleiskaavan Natura-arvioinnin tarvearvioinnissa loppupäätelmänä esitettiin, ettei osayleiskaavan toteuttamisella ole merkittäviä vaikutuksia läheisiin Natura-alueisiin ja luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia ei tarvita.

4. Asemakaavahankkeiden kuvaus

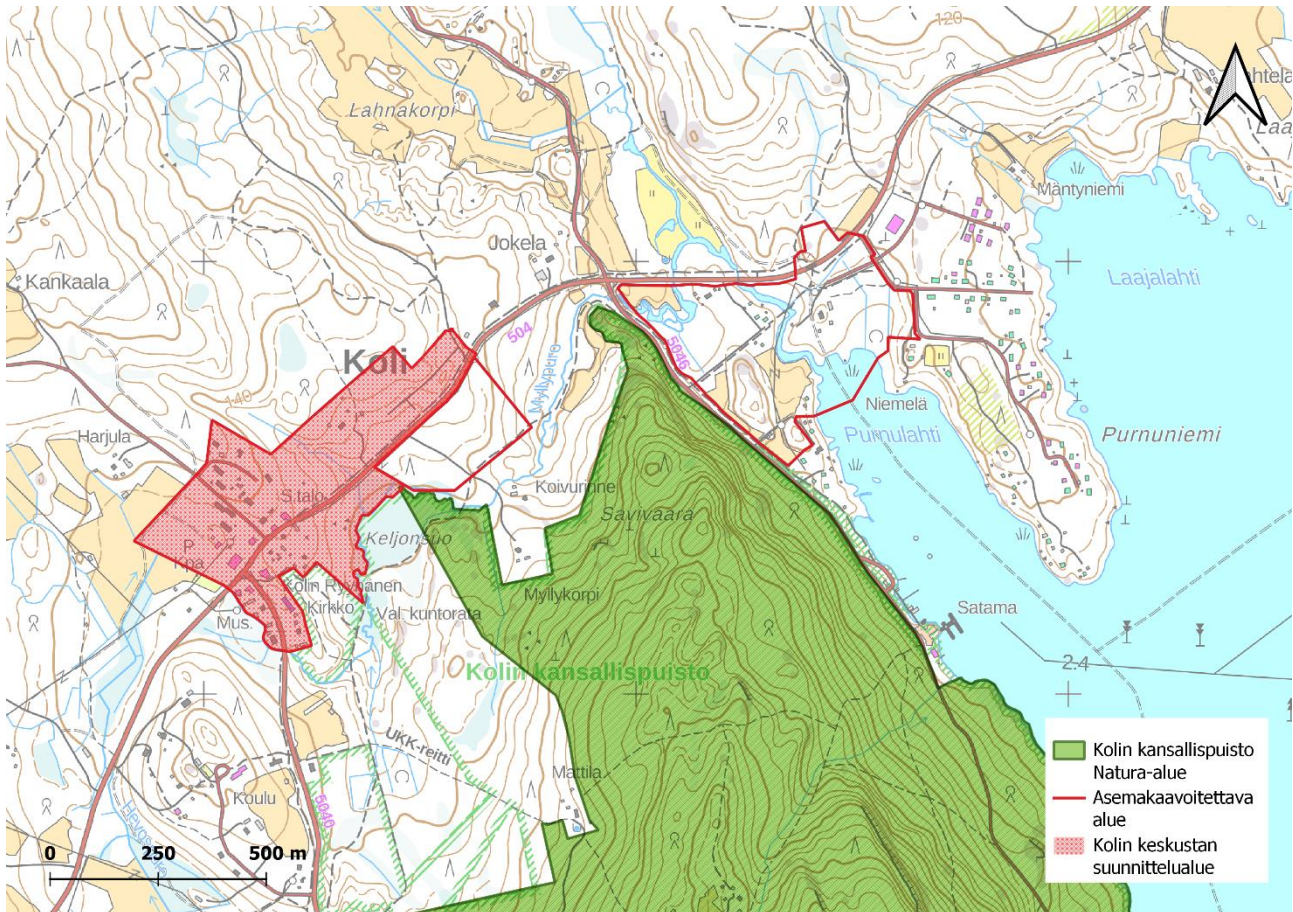
Kaavahankkeiden kuvaus perustuu Kolin keskusta-alueen asemakaavan osalta 20.10.2022 päivättyyn luonnosvaiheen kaavaselostukseen (Lieksan kaupunki 2022a), sekä Kolin kylän asuntoalueen osalta 20.10.2022 päivättyyn (2022b) ja Purnulahden asemakaavan osalta 3.11.2022 päivättyyn (Sweco Finland Oy 2022) ehdotusvaiheen kaavaselostukseen.

Asemakaavoitettavien alueiden pinta-ala on yhteensä noin 46 hehtaaria. Kaavakohtaiset kuvaukset on esitetty seuraavissa kappaleissa.

Tässä Natura-tarveharkinnassa arvioitavat asemakaavaehdotukset ovat Koli-AhmoVaaran osayleiskaavan mukaisia ja siten niiden mahdollistama asukas- ja kävijämäärien kasvu sisältyy edellisen Natura-tarvearvioinnin yhteydessä tarkasteltuihin koko alueen kävijälukuihin. Asemakaavoja koskevassa Natura-tarveharkinnassa esitetään tarkennetusti asemakaavoissa osoitettujen majoittumisen kerrosalojen mahdollistamat arvioidut kävijämäärät sekä vakituiseen asumiseen tarkoitettujen korttelialueiden asukasmäärien lisäykset ja tarkastellaan niiden mahdollisia vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueeseen.

Asemakaavoissa osoitettujen majoitusrakentamiseen tarkoitettujen kortteleiden mahdollistamia kävijämääriä on laskelmissa tarkasteltu sulan maan aikana, jonka on tässä laskelmassa arvioitu olevan kestoltaan 8 kk/v. Matkailudataa keräävän Visitory -sivuston mukaan Kolin majoituskapasiteetin täyttöaste vuonna 2022 on aikavälillä huhtikuu-maaliskuu ollut 63,7 prosenttia (Visitory 2022). Varmuusperiaatteen vuoksi täyttöaste pyöristettiin 65 prosenttiin ja sitä käytettiin laskelmissa asemakaavojen mahdollistamien kävijämäärien laskemisessa. Arvioinnissa tehtiin oletus, että kaikki alueella majoittuvat vierailevat Natura-alueella joko Kolin huipuilla tai muualla kansallispuistossa ja Natura-alueella, siten vuodepaikoista lasketut kävijämäärät olisivat suoraan Natura-alueen kävijämääriä. Vakituisten asukkaiden kohdalla arvioitiin, että asukkaat vierailevat Natura-alueella kahdesti viikossa koko kahdeksan kuukauden sulanmaankauden ajan ja käyntimäärä laskettiin tämän oletuksen pohjalta.

4.1 Kolin keskusta-alueen asemakaava

Kuva 2 Kolin kansallispuiston Natura-alue, Kolin keskustan asemakaava-alue ja muut asemakaavoitettavat alueet

Kolin keskustan asemakaava-alue sijaitsee Lieksan kaupungin Kolin kylässä (Kuva 2), (Liite 1). Suunnittelualueen pinta-ala on noin 22 hehtaaria. Kaava-alueen itäpuolella on suurimmaksi osaksi rakentamatonta maa- ja metsätalousaluetta. Pääasiallinen rakennettu ympäristö, keskustan asutus, palvelut ja muut toiminnot sijoittuvat Kolintien, Merilänrannantien ja Ylä-Kolintien risteuksen lähiympäristöön. Luoteeseen päin suuntautuu myös Martikkalantie ja siitä haarautuva Mäkirinteentie, joiden varrella on asutusta. Aluetta rajaa etelässä ja kaakossa Kolin kansallispuiston Natura-alueen metsät sekä Keljonsuo. Lännen puolella kaava-alue rajautuu lähinnä maa- ja metsätalousalueisiin ja Hevospuroon.

Asemakaavalla osoitetaan Kolin keskusta-alueelle mm. asumista, palveluita, pääasiassa matkailuun pohjautuvaa liiketoimintaa ja yhdyskuntateknisen huollon alueita (mm. lämpövoimalan paikka). Kolin kylästä on tarkoitus kehittää nykyistä merkittävämpi Kolin alueen palveluiden ja asumisen keskuspaikka. Lisäksi tavoitteena on huomioida arvokkaiksi kohteiksi määriteltyjen rakennusten suojelu ja turvata arvokas Kolin kyläkokonaisuus, samalla kun mahdollistetaan alueen toimintojen ja palveluiden kehittyminen.

Kolin keskusta-alueen asemakaavan pysyvän asumisen ja majoitustoiminnan mahdollistavat kaavamerkinnot ja niiden pyörästetyt kerrosalat on kuvattu alla.

Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue (A/K) 16 800 k-m²

Asuin-kerros-, rivi-, ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue (AKR) 5 200 k-m²

Asuinpienalojen korttelialue (AP)	3 900 k-m ²
Liike- ja toimistorakennusten korttelialue (K)	12 800 k-m ²
Liike-, toimisto ja palvelurakennusten korttelialue (K/P)	5 300 k-m ²

Kolin keskustan asemakaavassa kaavamerkinnoilla AKR ja AP osoitetaan vakituiseen asumiseen kerrosalaa yhteensä 9100 k-m² (Sweco Finland Oy 2022). A/K -kaavamerkintä mahdollistaa liike- ja toimistokiinteistöjen lisäksi asumisrakentamisen, jonka osuudeksi kaavamerkinnän kokonaiskerrosalasta arvioitiin 60 prosenttia eli noin 10 000 k-m². Näin ollen kaavassa osoitettaisiin keskustan alueella vakituiseen asumiseen yhteensä noin 19 100 k-m². Huomioiden vakituiseen asumiseen osoitetun kerrosalan ja asumisväljyyden (32m²/hlö), kaavan toteutumisen seurauksena Kolin keskusta-alueen vakituisen asukasmäärän arvioidaan kasvavan noin 600 asukkaalla. Vakituisten asukkaiden arvioidaan vierailevan Natura-alueella kahdesti viikossa kahdeksan kuukauden jaksolla, jolloin Kolin keskustan asemakaavan mahdollistama asukasmäärän lisäys kasvattaisi Natura-alueen kävijämäärää 38 400 kävijällä.

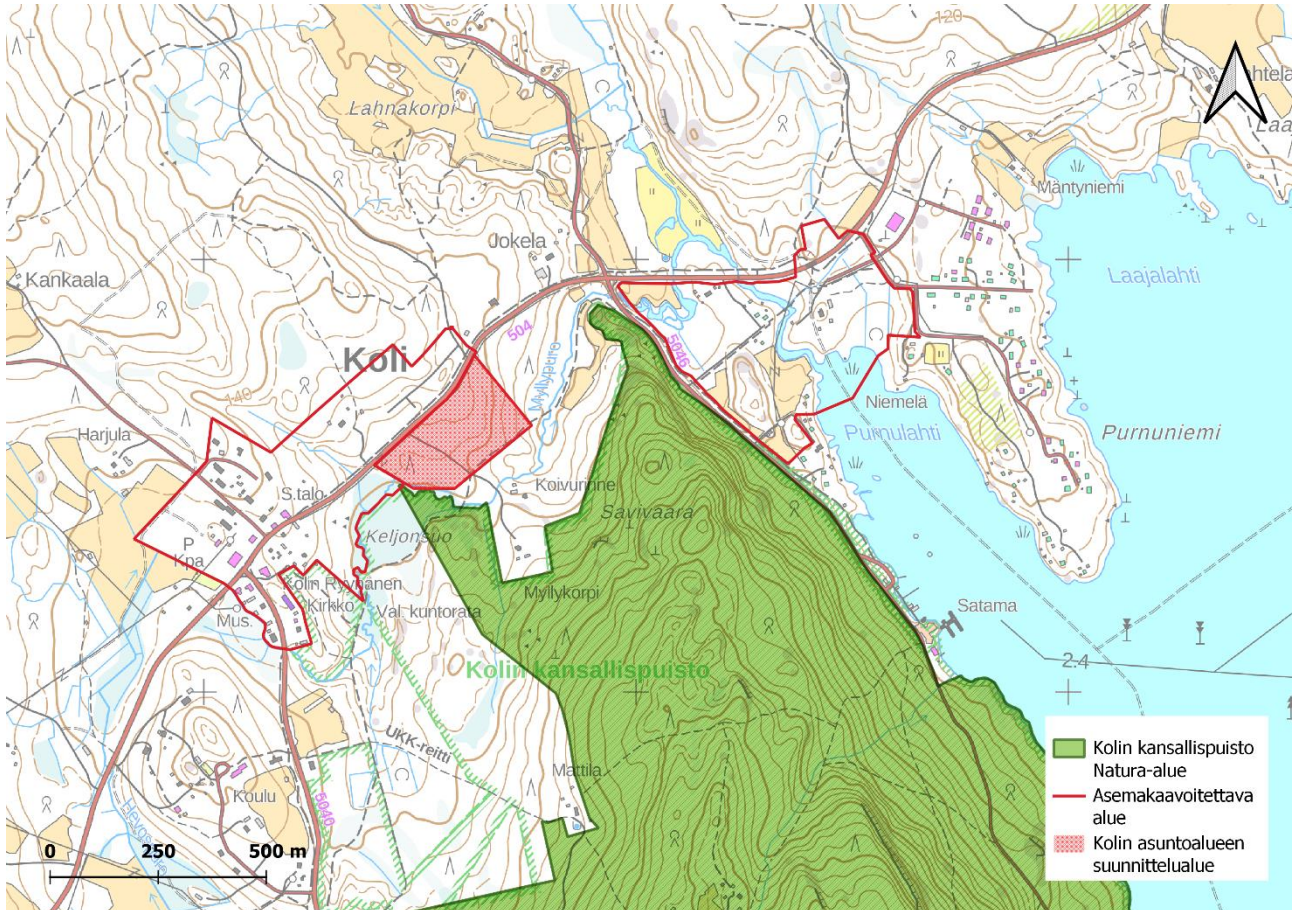
Majoituspalveluihin on osoitettu keskustan asemakaavassa kerrosalaa kaavamerkinnoilla K/P ja K (Sweco Finland Oy 2022). Näiden kaavamerkintöjen puitteissa on mahdollista toteuttaa myös muunlaisia palveluita, kuten liikekiinteistöjä ja toimistoja. Liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialueen kokonaiskerrosalasta majoituspalvelujen osuudeksi arvioitiin noin 50 prosenttia eli 2 600 k-m² (josta 70% hotellihuoneita eli 1820 k-m²), mikä mahdollistaisi noin 200 vuodepaikkaa ja lisäisi kahdeksan kuukauden ajalla alueelle noin 31 100 kävijää. Liike- ja toimistorakennusten korttelialueelle on rakenteilla hotelli, jonka 130 huoneen majoituskapasiteetin (n. 260 vuodepaikkaa) arvioidaan lisäävän kävijämäärää alueella kahdeksan kuukauden ajalla 40 560 henkilöllä. Yhteensä Kolin keskustan asemakaava lisäisi alueen kävijämäärää noin 71 700 kävijää/8kk verrattuna nykytilanteeseen (Taulukko 2).

Kolin keskustan asemakaavan kaavaselostuksessa ei ole valmiiksi esitetty vakituisen asumisen asukasmääriä tai majoituspalveluiden vuodepaikkojen lukumäärää kerrosalojen pohjalta, joten ne laskettiin tähän selvitykseen käyttäen kahden hengen hotellihuoneelle neliömäärää 18m². Majoituspalvelujen kerrosaloissa huomioitiin myös, että noin 70% kerrosalasta on hotellihuoneita ja loput esimerkiksi yleisiä tiloja.

Taulukko 2 Kolin kansallispuiston nykyinen käyntimäärä laskettuna koko vuoden käyntimääräarviosta (250 000 käyntiä) 8 kuukauden jaksolle sekä Kolin keskusta-alueen ja Purnulahden asemakaavojen mahdollistama vakituisista asukkaista ja vierailijoista koostuva pyöristetty kävijämäärä 8 kuukauden sulanmaan ajalle.

	Kävijämäärä	Kävijöitä/päivä/8kk
Nykytila, vierailija	166 700	695
Keskusta, asukas	+ 38 400	+ 160
Keskusta, vierailija	+ 71 700	+ 300
Asuntoalue, asukas	+ 28 800	+ 120
Purnulahti, vierailija	+ 624 000	+ 2600
Lisäys kaavojen toteutuessa	+ 762 900	+ 3 180
Yhteensä kaavojen toteutuessa	929 600	3 875

4.2 Kolin kylän asuntoalueen asemakaava

Kuva 3 Kolin kansallispuiston Natura-alue, Kolin kylän asuntoalueen asemakaava-alue ja muut asemakaavoitettavat alueet

Kolin kylän asuntoalueen asemakaava-alue sijaitsee Lieksan kaupungin Kolin kylän alueella, Kolin kylän keskustan tuntumassa (Kuva 3), (Liite 2). Suunnittelualan pinta-ala on noin 5,3 hehtaaria. Kaava-alue on rakentamatonta metsäaluetta.

Aluetta rajaa luoteessa Merilänrannantie. Alueen läheisyydessä etelä- ja kaakkoispuolella on Kolin kansallispuiston Natura-alue.

Kaavatyö on aloitettu Lieksan kaupungin tarpeesta osoittaa Kolin kylän läheisyyteen vakituiseen asumiseen tarkoitettu asuinalue alueen työntekijöille ja muille asukkaille. Tarkoitus on, että kaava-alueella ei sallita minkäänlaista majoitustoimintaa, vaan se on varattu nimenomaan pysyvään asumiseen.

Kolin kylän asuntoalueen asemakaavan vakituisen asumisen kaavamerkinnot ja niiden pyöristetyt kerrosalat on kuvattu alla.

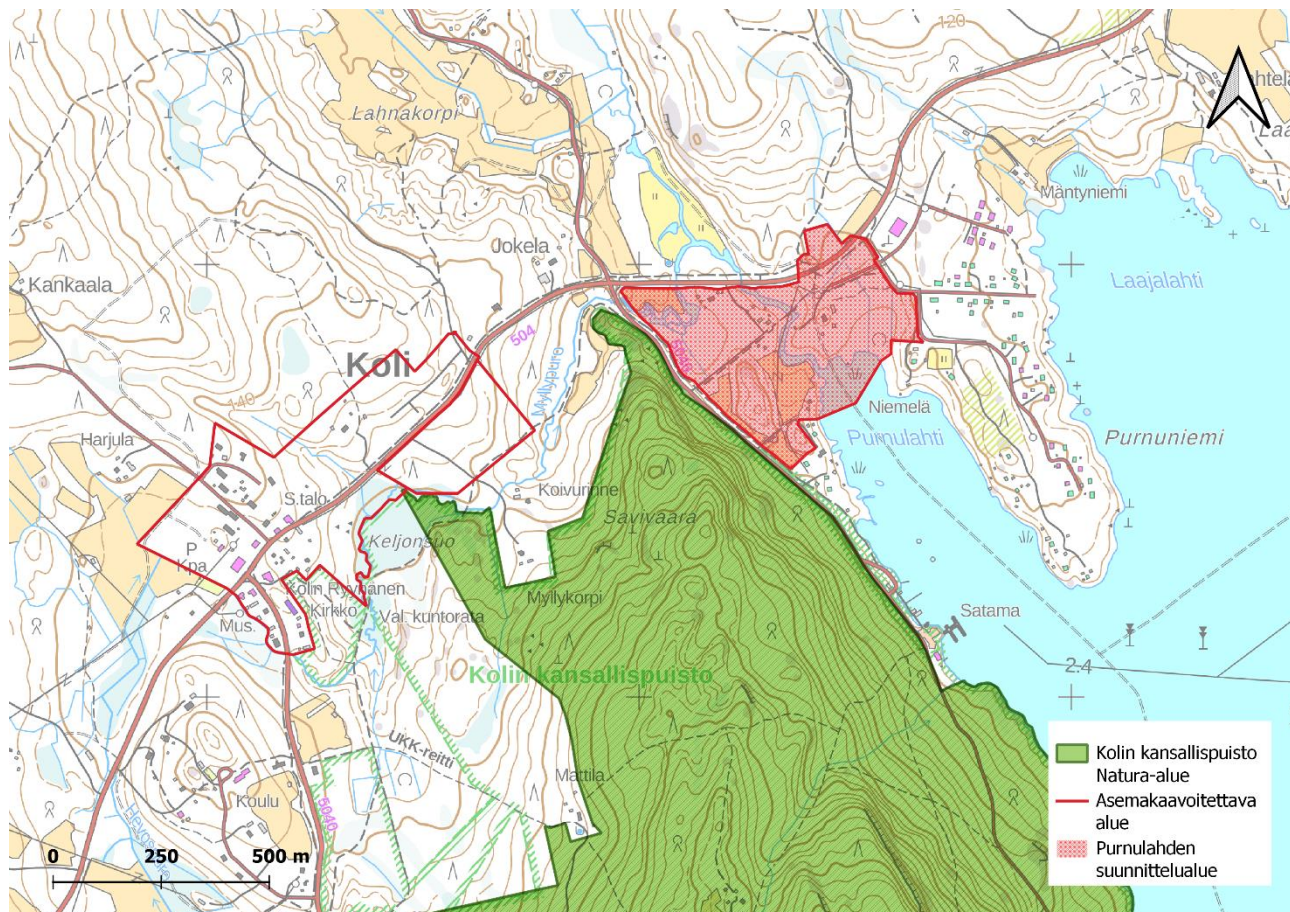
Asuinrakennusten korttelialue (A) 4 700 k-m².

Asuinkerros-, rivi-, ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue (AKR) 13 800 k-m².

Kolin kylän asuntoalueen kaavamerkinnoilla A ja AKR osoitetaan alueelle pysyvää asutusta yhteensä noin 18 500 k-m². Kaavaselistuksen mukaan alueelle arvioidaan rakennettavan noin 200 asuntoa ja

kaupunginosan asukasmäärän arvioidaan kasvavan korkeintaan 450 asukkaalla kaavan toteutumisen myötä (Lieksan kaupunki 2022b). Vakituisten asukkaiden arvioidaan vierailevan Natura-alueella kahdesti viikossa kahdeksan kuukauden jaksolla, jolloin Kolin kylän asuntoalueen asukasmäärä kasvattaisi Natura-alueen kävijämäärää 28 800 kävijällä kahdeksan kuukauden sulanmaankauden aikana (Taulukko 2).

4.3 Purnulahden asemakaava

Kuva 4 Kolin kansallispuiston Natura-alue, Purnulahden asemakaava-alue ja muut asemakaavoitettavat alueet

Purnulahden asemakaava-alue sijaitsee Lieksan kaupungin Kolin kylän alueella, Purnulahden pohjukassa (Kuva 4), (Liite 3). Alueen pinta-ala on noin 18,4 hehtaaria. Alue sijaitsee Merilänrannantien, Rantatien ja Purnulahden loma-asuntoalueen välisellä alueella. Alue rajautuu etelässä Pieliseen. Alueen läheisyydessä, lounaispuolella on Kolin kansallispuiston Natura-alue.

Kaavatyö on aloitettu Lieksan kaupungin tarpeesta osoittaa Kolin kylän läheisyyteen, Purnulahden alueelle muun muassa uuden Koli – Ahmovaara osayleiskaavan mukaisesti matkailurakentamista. Kaavalla mahdollistetaan alueelle rakennettavaksi tiivis matkailuelinkeinojen alue.

Kaavassa osoitetaan Koli-Ahmovaaran osayleiskaavaan 2040+ merkitty satama-alue (LS) ja niin sanottu sataman tukiparkki (LPA). Lisäksi uusi LPA pysäköintialue osoitetaan Merilänrannantien pohjoispuolelle ulkoilureitistön ja moottorikelkkareitistön käyttäjille ja RM-alueiden tukipysäköintiin.

Purnulahden asemakaavan matkailurakentamisen kaavamerkintä ja sen kerrosala on kuvattu alla.

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue (RM) 75 000 k-m²

Purnulahden asemakaavassa osoitetaan alueelle matkailupalveluiden rakentamista yhteensä 75 000 k-m², jonka puitteissa alueelle arvioidaan rakennettavan noin 1300 huoneistoa. Kaavaselostuksen mukaan rakentaminen mahdollistaisi enintään 4000 vuodepaikkaa (Sweco Finland Oy 2022), mikä lisäisi Natura-alueen kävijämäärää 624 000 kävijää/8kk verrattuna nykytilanteeseen (Taulukko 2). Alueelle ei osoiteta vakituista asumista.

5. Natura-alue Kolin kansallispuisto (FI0700010, SAC)

5.1 Natura-alueen yleiskuvaus

Kolin kansallispuiston Natura-alue on kooltaan 2717,5 ha. Kolin kansallispuisto on kahden eri ikäisen kallioperäyksikön rajapinnan tuntumassa sijaitseva geomorfologisesti erittäin vaihteleva kokonaisuus. Vaaramuodostumien itäpuolella on arkeoisella ajalla syntynyttä kallioperää, vaaramuodostumien lounaispuolella nuorempaa, proterotsooista kallioperää. Alueen kallioperä on karjalaista liuskevyöhykettä. Osa alueen kallioista on emäksisiä liuskekallioita.

Kolin kansallispuisto on keskeinen, laaja, Pielisen länsirannalla sijaitseva ydinalue, joka muodostaa suojelualueverkon ympärillä sijaitsevien pienempien Natura-alueiden ja luonnonsuojeluohjelmien alueiden kanssa. Tämän verkoston erityinen arvo on boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen, lettojen ja jossain määrin myös perinnebiotooppien laajuus ja edustavuus. Alue on merkittävä myös lajistonsuojelullisesti, sillä alueella on useita metsien, lehtojen ja perinnebiotooppien vaateliaita ja uhanalaisia lajeja.

Borealiset lehdot ja luonnonmetsät ovat pinta-alaltaan Kolin kansallispuiston merkittävimmät luontotyytit. Kolin rinteitä on kaskettu taannoin runsaasti, mutta intensiivisen kaskeamisen aikakaudesta on kulunut aikaa, joten luontotyytit ovat ehtineet kehittyä kohtalaisen edustaviksi. Kansallispuiston pohjoisosassa itään viettävässä rinteessä ovat alueen edustavimmat borealiset luonnonmetsät, joissa lahpuuta on erittäin runsaasti. Suuri osa kansallispuiston kivennäismaiden metsistä on ollut myös talouskäytössä, eivätkä ne siksi vielä täytä luontotyyppien kriteereitä. Alueen metsiä on ennallistettu Life to Koli -hankkeen yhteydessä 2003–2006, mutta ennallistamistarve on edelleenkin ilmeinen erityisesti kansallispuiston eteläosassa. Kolin alueen metsien ja soiden ennallistamissuunnitelmaa on tarpeen päivittää lähitulevaisuudessa.

Rinnepuurojen varsilla on laajoja kosteita lehtoja, mm. myyränporraslehtoja, ja niiden välisillä alueilla edustavia tuoreita lehtoja. Kuivia lehtoja Koliilla on vähän. Lehtojen lajisto on monipuolista ja vaateliastakin lajistoa on. Paimenenvaaralla on rehevän maaperän ansiosta laaja yhtenäinen lehtoalue. Myös alueen itärinteiden rehevissä notkelmissa on laajoja yhtenäisiä lehtoalueita, esimerkiksi Ruostevara-Murhivaaran ja Ipatin rinteillä. Myös lehtoja on hoidettu Life to Koli -hankkeen yhteydessä ja hoitoa on jatkettu Luonnonhoito-Life-hankkeessa 2012–2016. Lehtojen hoitoa on tarpeen jatkaa myös tämän hankkeen jälkeen.

Kolin kansallispuiston perinnebiotoopit ovat erittäin merkittäviä luontotyyppisiä, jotka kertovat pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta alueella. Mäkrän-, Purolan-, Ikolan- ja Havukanaho ovat valtakunnallisesti arvokkaaksi määritettyä perinnebiotooppeja, joiden putkilokasvilajisto on erittäin monipuolista ja ylläpitää harvinaista hyönteislajistoa. Mustanaho on maakunnallisesti ja maisemallisesti arvokas niitty rantatien varressa. Näiden lisäksi kansallispuistossa hoidetaan useita niittyjä ja laitumia, yhteensä runsaalla 20 hehtaarilla. Osa näistä ei täytä Natura-luontotyyppien kriteereitä, mutta niiden maisemallinen merkitys on huomattava. Yksi Kolin erikoisuus on luontotyyppi kaskimetsät, jota pyritään lisäämään aktiivisesti kaskeamalla vuosittain pieni ala. Jatkuva ja säännöllinen hoito takaa perinnebiotooppien arvon säilymisen, joten hoitoresurssien turvaamisella säilytetään myös perinnebiotooppien arvot.

5.2 Suojelun perusteena olevat luontotyypit

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 3) on kuvattu Kolin kansallispuiston Natura-tietolomakkeella ilmoitetut Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontodirektiivin liitteen I luontotyypit sekä niiden pinta-ala ja luontotyypin edustavuus.

Taulukko 3 Kolin kansallispuiston Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit sekä niiden pinta-ala ja edustavuus.

Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus
3110	Hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet (Littorelletalia uniflorae)	10,8	Hyvä
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	1,94	Hyvä
3260	Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on Ranunculion fluitantis ja Callitricho-Batrachium -kasvillisuutta	0,69	Hyvä
6270	Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	3,05	Erinomainen
6430	Kostea suurruohokasvillisuus	1,42	Erinomainen
6510	Alavat niitetyt niityt (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	9,55	Erinomainen
7140	Vaihettumissuot ja rantasuo	7,3	Merkittävä
7160	Fennoskandian lähteet ja lähdesuot	0,05	Merkittävä
7230	Letot	0,3	Hyvä
8220	Kasvipeitteiset silikaattikalliot	160	Merkittävä
9010	Boreaaliset luonnonmetsät	300	Hyvä
9050	Boreaaliset lehdot	122	Hyvä
9060	Harjumuodostumien metsäiset luontotyypit	110	Hyvä
9070	Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet	20,96	Hyvä
91D0	Puustoiset suot	61	Merkittävä

5.3 Suojelun perusteena olevat lajit

Seuraavassa taulukossa (Taulukko 4) on kuvattu Kolin kansallispuiston Natura-tietolomakkeella ilmoitetut Natura-alueen suojeluperusteena olevat luontodirektiivin liitteen II lajit.

Taulukko 4 Kolin kansallispuiston Natura-alueen suojeluperusteena olevat lajit.

Laji	Tieteellinen nimi
rupilisko	<i>Triturus cristatus</i>
kirjoverkkoperhonen	<i>Euphydryas malurna</i>
havuhuppukuoriainen	<i>Stephanopachys linearis</i>
haavansahajumi	<i>Xyletinus tremulicola</i>
saukko	<i>Lutra lutra</i>
liito-orava	<i>Pteromys volans</i>
myyränporras	<i>Diplazium sibiricum</i>

Alueella esiintyy lisäksi kaksi uhanalaista lajia.

6. Vaikutusten arviointi, Kolin kansallispuisto

6.1 Vaikutusmekanismit

Asemakaavoilla ei ole suoria, rakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueeseen. Välillisenä vaikutuksena matkailijoiden ja retkeilijöiden lisääntyminen kaavojen mahdollistaman rakentamisen myötä lisää liikkumista Natura-alueella.

Maaston kulumisen on yksi selvimmistä havaittavista muutoksista virkistyskäytössä olevilla alueilla, joka näkyy etenkin taukopaikkojen ympäristössä. Tallausten seurauksena kasvillisuus ja humuskerros tuhoutuvat osittain tai kokonaan ja maaperä tiivistyy. Rinteissä kasvillisuuden kulumisesta voi seurata lisäksi eroosiota. Kasvillisuuden ja maaperän kulumisnopeuteen vaikuttaa kävijöiden määrä, kasvillisuuden herkkyys ja maaston kaltevuus. Metsätyypeistä kestävimpiä ovat puolukka- ja mustikkatyypin kankaat sekä heinäkasveja sisältävät kasvillisuustyypit. Yleisesti ottaen hyvin kuivat tai kosteat kasvillisuustyypit kestävät kulutusta huonoimmin. Metsäkasvit, varvut ja jäkälät kestävät tallausta huonosti ja ajan myötä voivat osin korvautua paremmin tallausta kestäväällä lajistolla. Myös roskaantuminen erityisesti taukopaikkojen ympärillä on seurausta voimakkaasta virkistyskäytöstä. (Sulkava ja Norokorpi 2007). Kolin polut ovat maaston jyrkkyyden vuoksi eroosioherkkiä, joten kävijäpaine luo reittien kunnossapidolle haasteen, toteaa Naumanen (2020a).

Lisääntyvä retkeily ja liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimistölle, erityisesti pesimäaikaan. Lajien välillä on eroa häiriöherkkydessä.

Suuri osa ulkoilijoista ja retkeilijöistä liikkuu merkittäviä reittejä pitkin. Kolin käyttö- ja hoitosuunnitelmassa (Metsähallitus 2017) mainitaan kuitenkin yhtenä retkeilyyn ja matkailutoimintaan liittyvänä uhkana kulutuksen leviäminen polkuverkoston ulkopuolelle, joka voi heikentää herkästi kuluvien elinympäristöjen (lehdot) tilaa ja vaarantaa harvinaisten lajien säilymistä. Muina uhkina mainitaan erityisesti lehtojen sekä perinnebiotooppien uhanalaisten ja harvinaisten kasvilajien kannoille luvaton keräily ja ajattelematon ottaminen (kukkakimpun kerääminen). Myös uhanalaisten ja harvinaisten eläinlajien – kuten perhosten ja nilviäisten – kannat voivat niukentua luvattoman keräilyn takia. Metsähallitus on aloittanut Kolin kansallispuistossa seurannan retkeilyn vaikutuksista vuonna 2019. ”Myyränporrasversotiheden seuranta polun varsilla” ja ”s ilikaattikallioiden Natura-luontotyyppien edustavuus” -mittarit on otettu käyttöön seurannassa (Naumanen 2020a).

6.2 Kävijämäärät Kolin kansallispuistossa

Metsähallituksen kävijälaskureilla keräämää Kolin kansallispuiston käyntimäärää vuodelle 2022 ei tätä kirjoitettaessa ole vielä julkaistu, mutta Metsähallitukselta saatujen tietojen (Tarja Teppo, puhelinkeskustelu 18.1.2023) mukaan käyntimäärät Kolin kansallispuiston alueella ovat vakiintuneet noin 250 000 vuosittaisen käyntiin. Edellisten vuosien käyntimäärät kansallispuistossa ovat 256 900 (2021) ja 236 000 (2020) (Metsähallitus 2022a ja 2022b).

Kolin kansallispuiston kävijätutkimuksen mukaan suurin osa Kolin kansallispuiston ja siten myös Natura-alueen käynneistä sijoittuu Kolin huippujen reiteille, jossa ilmoitti käyneensä 90 % kävijöistä. Kävijätutkimuksen mukaan kävijät jakautuivat melko epätasaisesti puiston eri osiin. Alueen pohjoisosassa kävijöitä oli huomattavasti enemmän kuin eteläosassa (Naumanen 2020b.)

Kävijätutkimuksen vastaajista 14 % oli paikallisia ja 86 % joko suomalaisia tai ulkomaalaisia matkailijoita. Lisäksi kävijätutkimuksen mukaan Kolin kansallispuistossa ja siten myös Natura-alueella vierailevista noin 84 % yöpyi Kolin kansallispuistossa tai sen lähialueella, joten Kolin alueen vuodepaikkoja voidaan pitää melko kuvaavana mittarina arvioitaessa käyntimääriä myös kansallispuiston Natura-alueella.

6.3 Kolin keskusta-alueen asemakaava

6.3.1 Vaikutukset luontotyypeihin

Kolin keskusta-alueen asemakaava on ollut luonnoksena nähtävillä, ja tässä asiaa on käsitelty kaavaluonnoksen näkökulmasta. Asemakaavaan voi tulla vielä muutoksia. Kolin keskustan asemakaavahankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten suoria asemakaavan mahdollistamasta rakentamisesta johtuvia vaikutuksia ei kohdistu Natura-alueen luontotyypeihin.

Asemakaava-alueen raja sijoittuu Natura-alueen välittömään läheisyyteen ainoastaan pieneltä alalta Keljonsuon reunassa (Kuva 2). Keljonsuohon rajautuva asemakaava-alueen osa on merkitty kaavassa lähivirkistysalueeksi (VL). Natura-aluetta lähin asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue (A/K) ei siten rajaudu suoraan Natura-alueeseen. Keljonsuon ja asemakaava-alueen rajalla virtaava Myllypuro kulkee lyhyeltä matkalta myös Natura-alueen läpi.

Keskusta-alueen luonnosvaiheen kaavaselostuksessa olleesta virheellisestä hulevesien käsittelyä koskevasta tiedosta poiketen, keskusta-alueelle ei ole tulossa Lieksan kaupungin hulevesijärjestelmää. Kaava-alueen päivitetyissä hulevesimääräyksissä todetaan, että hulevedet tai niiden mukana kulkeutuvat kiintoaineet ja ravinteet eivät saa merkittävästi kuormittaa Myllypuroa ja sitä kautta aiheuttaa haittaa Natura-alueelle. Hulevedet tulee imeyttää ja/tai viivyttaa tontilla. Hulevesien imeyttämistä tulee edesauttaa materiaalivalinnoilla. Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää/viivyttaa tontilla siten, että rakenteiden mitoitustilavuuden tulee olla vähintään 1 kuutiometri jokaista 100 vettä läpäisemätöntä pintaneliometriä kohden. Rakenteissa tulee olla suunniteltu ylivuoto. Pysäköintialueiden hulevedet tulee käsitellä biosuodattamalla tai hiekan- ja öljynerottimien kautta. Määräys koskee myös rakentamisaikaisista huleveden hallintaa. Lisäksi rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä rakennushankkeen pohjalta laadittu selvitys hulevesien hallintamenetelmistä ja rakennusvalvontaviranomaiselle on esitettävä suunnitelma rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnan toteuttamisesta ennen rakentamiseen ryhtymistä. Näiden toimenpiteiden avulla ehkäistään kaava-alueen hulevesien päätymistä Natura-alueelle ja siellä virtaavaan Myllypuroon. Myös kaavaan merkitty lähivirkistysalue ehkäisee huuhtoutumisen mahdollisuutta kaava-alueelta Myllypuroon.

Kaavassa osoitetaan kerrosalaa majoituspalveluihin K- ja K/P -merkinnöillä. Keskustan asemakaavan toteutuminen kasvattaisi majoituspalveluiden lisääntymisen myötä Natura-alueen kävijämäärää noin 71 700

kävijällä nykytilanteeseen nähden. Suuri osa Natura-alueen käynneistä suuntautuu Kolin huipuilla oleville reiteille ja siten myös Natura-alueeseen kohdistuva suurin kävijäpaine keskittyy sinne. Keskustan asemakaava-alueen läheisyydessä liikkujat ohjautuvat kyläkeskuksen kevyen liikenteen väylille, sekä asemakaava-alueen etelä-, kaakkois- ja länsireunaa kulkevalle ulkoilureitille, joka sijaitsee osittain myös Natura-alueella. Ulkoilureitiltä noin 300 metriä kaava-alueelta etelään poikkeaa Natura-alueelle UKK-reitti, joka mahdollistaa retkeilyn Natura-alueelle ja Kolin kansallispuistoon. Kaava-alueen reunassa Keljonsuo ja Myllypuro muodostavat luontaisesti esteen Natura-alueen suuntaan ja tällä alueella ei myöskään sijaitse merkittäviä luontokohteita tai maisemapaikkoja, jotka houkuttelisivat kävijöitä merkittyjen reittien ulkopuolelle. Näin ollen kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit ovat todennäköinen kulkuväylä asemakaava-alueen käyttäjille. Olemassa olevia reittejä käytettäessä Natura-alueen luontotyypeihin kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä, mikäli reittien ja taukopaikkojen kunnossapito on hyvällä tasolla.

Kolin keskustan asemakaavassa osoitetaan kaavoitettavalle alueelle vakituista asumista A/K-, AKR- ja AP-merkinnöillä. Kaavan toteutumisen näiltä osin arvioidaan lisäävän Kolin keskustan vakituista asukasmäärää 600 asukkaalla ja Natura-alueen kävijämäärää 38 400 kävijällä sulanmaan kaudella. Todennäköisesti paikallisten asukkaiden Natura-alueen käyttö painottuu alueen ulkoilu- ja retkeilyreiteille lenkkeilyn ja muun lähiulkoilun muodossa, ja Kolin huippujen maisemareitti ei ole paikallisten Natura-alueen käyttäjien pääasiallinen kohde. Tämä mahdollisesti tasaa kävijämääriä Natura-alueella ja vähentää suosituimpiin vierailukohteisiin kohdistuvaa kävijäpainetta.

Kolin keskustan asemakaavan ei arvioida aiheuttavan merkittäviä välillisiä vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen luontotyypeille.

6.3.2 Vaikutukset lajeihin

Natura-alueen suojelun perusteena ovat rupilisko, saukko, liito-orava, kirjoverkkoperhonen, havuhuppukuoriainen, haavansahajumi, myyränporras ja kaksi uhanalaista lajia.

Kaavahankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten hankkeesta ei aiheudu suoria vaikutuksia lajeihin ja niiden elinympäristöihin. Natura-alueen laajuuden vuoksi eläimistöön ei kohdistu suoria heikentäviä vaikutuksia mahdollisesta liikkumisen lisääntymisestä.

Kävijämäärien kasvun myötä kasvillisuuden kuluminen ja luvaton keräily ovat uhka suojelun perusteena oleville kasvilajeille. Kävijämäärien lisääntyminen lisää mahdollisuutta lajistoon kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin. Retkeily kuitenkin keskittyy merkityille reiteille ja taukopaikoille, joten kaavasta aiheutuvat välilliset vaikutukset kävijämäärien mahdollisesti lisääntyessä arvioidaan hyvin vähäisiksi. Retkeilyn vaikutuksia lajistoon myös seurataan.

6.3.3 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Arvioitaessa vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen eheyteen tarkastellaan sitä, voivatko alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit pitkälläkin aikavälillä säilyä heikentymättöminä ja suojeluperusteena olevien lajien populaatiot kehittyä suotuisasti tai vähintään säilyä nykyisellä tasollaan hankkeen toteutumisesta huolimatta.

Kaavahankkeen toteutumisella ei arvioida olevan vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen eheyteen. Hankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille ja lajeille. Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena.

6.4 Kolin kylän asuntoalueen asemakaava

6.4.1 Vaikutukset luontotyyppeihin

Kolin kylän asuntoalueen asemakaavassa osoitetaan kaavoitettavalle alueelle asuinrakennusten korttelialue (A) sekä asuinkerros- ja rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueita (AKR). Asukasmäärän arvioidaan kasvavan 450 vakituisella asukkaalla asemakaavan toteutumisen myötä ja Natura-alueen kävijämäärään 28 800 kävijällä.

Asemakaavahankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten suoria asemakaavan mahdollistamasta rakentamisesta johtuvia vaikutuksia ei kohdistu Natura-alueen luontotyyppeihin.

Asemakaava-alueen raja sijoittuu Natura-alueen välittömään läheisyyteen ainoastaan pieneltä alalta Keljonsuon reunassa. Keljonsuon ja asemakaava-alueen rajalla virtaava Myllypuro kulkee lyhyeltä matkalta myös Natura-alueen läpi. Keljonsuohon ja Myllypuroon rajautuva asemakaavan osa on merkitty kaavaan maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä luontoarvoja (MY).

Kolin kylän asuntoalueen ehdotusvaiheen kaavaselostuksessa olleesta virheellisestä hulevesien käsittelyä koskevasta tiedosta poiketen, asuntoalueelle ei ole tulossa Lieksan kaupungin hulevesijärjestelmää. Kaava-alueen päivitetyissä hulevesimääräyksissä todetaan, että hulevedet tai niiden mukana kulkeutuvat kiintoaineet ja ravinteet eivät saa merkittävästi kuormittaa Myllypuroa ja sitä kautta aiheuttaa haittaa Natura-alueelle. Hulevedet tulee imeyttää ja/tai viivyttaa tontilla. Hulevesien imeyttämistä tulee edesauttaa materiaalivalinnoilla. Vettä läpäisemättömiltä pinnoilta muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää/viivyttaa tontilla siten, että rakenteiden mitoitustilavuuden tulee olla vähintään 1 kuutiometri jokaista 100 vettä läpäisemätöntä pintaneliometriä kohden. Rakenteissa tulee olla suunniteltu ylivuoto. Pysäköintialueiden hulevedet tulee käsitellä biosuodattamalla tai hiekan- ja öljynerottimien kautta. Määräys koskee myös rakentamisaikaisesta huleveden hallintaa. Lisäksi rakennuslupa-asiakirjoihin on liitettävä rakennushankkeen pohjalta laadittu selvitys hulevesien hallintamenetelmistä ja rakennusvalvontaviranomaiselle on esitettävä suunnitelma rakentamisen aikaisesta hulevesien hallinnan toteuttamisesta ennen rakentamiseen ryhtymistä. Näiden toimenpiteiden avulla ehkäistään kaava-alueen hulevesien päätymistä Natura-alueelle ja siellä virtaavaan Myllypuroon. Myös kaavaan merkitty MY-alue ehkäisee huuhtoutumisen mahdollisuutta kaava-alueelta Myllypuroon.

Asuntoalueen asukkaiden kulkeminen ja retkeily keskittyvät olemassa oleville kevyenliikenteen väylille ja aivan asuntoalueen vierestä kulkevalle ulkoilureitille ohjaten käyttöä Kolin kylän keskustan palveluiden suuntaan ja Natura-alueella sijaitseville virallisille reiteille. Asuntoalueen vieressä sijaitseva Myllypuro ja Keljonsuo muodostavat luontaisen esteen liikkumiselle Natura-alueen suuntaan, eikä alueella sijaitse myöskään erityisiä luontokohteita tai maisemapaikkoja, jotka houkuttelisivat retkeilijöitä merkittyjen reittien ulkopuolelle. Paikallisten asukkaiden Natura-alueen käyttö luultavasti suuntautuu suosituimpien nähtävyydenkohteiden, kuten Kolin huippujen, sijasta alueen ulkoilu- ja retkeilyreiteille, mikä mahdollisesti tasaa Natura-alueen kohteisiin ja reitteihin kohdistuvaa kävijäpainetta.

Kolin kylän asuntoalueen asemakaavan ei arvioida aiheuttavan merkittäviä välillisiä vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen luontotyypeille.

6.4.2 Vaikutukset lajeihin

Natura-alueen suojelun perusteena ovat rupilisko, saukko, liito-orava, kirjoverkkoperhonen, havuhuppukuoriainen, haavansahajumi, myyränporras ja kaksi uhanalaista lajia.

Kaavahankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten hankkeesta ei aiheudu suoria vaikutuksia lajeihin ja niiden elinympäristöihin. Natura-alueen laajuuden vuoksi eläimistöön ei kohdistu suoria heikentäviä vaikutuksia mahdollisesta liikkumisen lisääntymisestä.

Kävijämäärien kasvun myötä kasvillisuuden kulumisen ja luvaton keräily ovat uhka suojelun perusteena oleville kasvilajeille. Kävijämäärien lisääntyminen lisää mahdollisuutta lajistoon kohdistuviin haitallisiin vaikutuksiin. Retkeily kuitenkin keskittyy merkityille reiteille ja taukopaikoille, joten kaavasta aiheutuvat välilliset vaikutukset kävijämäärien mahdollisesti lisääntyessä arvioidaan hyvin vähäisiksi. Retkeilyn vaikutuksia lajistoon myös seurataan.

6.4.3 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Arvioitaessa vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen eheyteen tarkastellaan sitä, voivatko alueen suojeluperusteena olevat luontotyypit pitkälläkin aikavälillä säilyä heikentymättöminä ja suojeluperusteena olevien lajien populaatiot kehittyä suotuisasti tai vähintään säilyä nykyisellä tasollaan hankkeen toteutumisesta huolimatta.

Hankkeen toteutumisella ei arvioida olevan vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen eheyteen. Hankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille ja lajeille. Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena.

6.5 Purnulahden asemakaava

6.5.1 Vaikutukset luontotyyppeihin

Purnulahden asemakaavassa osoitetaan kaava-alueelle matkailua palvelevien rakennusten korttelialueita (RM) ja kaavan toteutumisen myötä Natura-alueen kävijämäärän arvioidaan kasvavan 624 000 kävijää/8kk verrattuna nykytilanteeseen.

Asemakaavahankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten suoria asemakaavan mahdollistamasta rakentamisesta johtuvia vaikutuksia ei kohdistu Natura-alueen luontotyyppeihin.

Kolin kansallispuiston Natura-alueen ja Purnulahden suunnittelualueen välissä kulkee Kolin rantatie ja kaava-alueen puolelle tien varteen on kaavassa osoitettu kapea urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU). Kaavoitettava alue on lisäksi jo valmiiksi avointa, joten rakentamisesta johtuva kasvillisuuden ja puuston poisto ei aiheuta esimerkiksi valaistusolosuhteiden muutoksia viereiselle Natura-alueelle. Kaava-alueella syntyvät hulevedet eivät pääse valumaan Natura-alueelle, sillä Natura-alue sijaitsee kaava-alueeseen nähden korkeammalla korkeustasolla ja osittain Natura-alueella virtaavan Myllypuron virtaussuunta on Purnulahden kohdalla poispäin Kolin kansallispuiston Natura-alueesta.

Purnulahden asemakaava-alueelta ei ole suoria merkittäviä reittejä kansallispuistoon ja Natura-alueelle. Kuten suurimmalle osalle Kolin alueen kokonaiskävijöistä, todennäköisesti Kolin huiput ovat Purnulahden kaava-alueen kävijöiden ensisijainen kohde Natura-alueella ja kävijäpaine kohdistuu kyseiselle alueelle. Kaava-alueen kohdalla Natura-alueelle ei suuntaudu merkittäviä reittejä. Kaava-alueen käyttäjien kulku ohjautuu Rantatien suuntaisesti asemakaava-alueelle myöhemmin mahdollisesta rakennettavalle kevyen liikenteen väylälle ja edelleen Kolin keskustan suuntaan. Kevyen liikenteen väylältä on myös yhteys valaistulle kuntouralle, joka sivuaa pohjoispuolelta Natura-aluetta ja yhdistyy Ylä-kolintien suunnalla Natura-alueelle kulkevaan UKK-reittiin. Myös asemakaava-alueelta etelään Purnulahden sataman kohdalla sijaitsee reitin lähtöpiste Natura-alueelle. Vaikka suoraan asemakaava-alueen kohdalla ei ole Natura-alueelle merkittäviä

reittejä, maasto on alueella melko jyrkkää, mikä vähentää merkitsemättömässä maastossa liikkumista ja ohjaa kävijöitä edellä mainittujen reittien suuntaan. Olemassa olevia reittejä käytettäessä Natura-alueeseen luontotyyppisiin kohdistuvat vaikutukset ovat vähäisiä, mikäli reittien ja taukopaikkojen kunnos sapito on hyvällä tasolla ja kävijät eivät joudu poikkeamaan reitiltä esimerkiksi reitille kaatuneiden puiden tai huonokuntoisten pitkosten takia.

Purnulahden alueen kävijämääriin todennäköisesti vaikuttaa myös asemakaava-alueelle osoitettavat autopaikkojen korttelialueet (LPA), joista eteläisempi sijaitsee Natura-alueelle lähtevän reitin alkupisteessä. Kumpikin alue on mitoitettu noin 95 autolle. Tällä hetkellä suurin osa Kolin kansallispuistoon ja Natura-alueelle suuntaavista retkeilijöistä lähtee Kolin huipulta ja kaavan toteutumisen myötä autojen paikoitusmahdollisuus Purnulahdessa mahdollisesti tasaa Natura-alueen kävijöitä alueen eri osiin ja vähentää Natura-alueeseen Kolin huipulla kohdistuvaa kävijäpainetta.

Purnulahden asemakaavan ei arvioida aiheuttavan merkittäviä välillisiä vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen luontotyypeille.

6.5.2 Vaikutukset lajeihin

Natura-alueen suojelun perusteena ovat rupilisko, saukko, liito-orava, kirjoverkkoperhonen, havuhuppukuoriainen, haavansahajumi, myyränporras ja kaksi uhanalaista lajia.

Kaavahankkeessa ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten hankkeesta ei aiheudu suoria vaikutuksia lajeihin ja niiden elinympäristöihin. Natura-alueen laajuuden vuoksi eläimistöön ei kohdistu suoria heikentäviä vaikutuksia mahdollisesta liikkumisen lisääntymisestä.

Kävijämäärien kasvun myötä kasvillisuuden kulumisen ja luvaton keräily ovat uhka suojelun perusteena oleville kasvilajeille. Kävijämäärien lisääntyminen lisää mahdollisuutta lajistoon kohdistuvien haitallisiin vaikutuksiin. Retkeily kuitenkin keskittyy merkityille reiteille ja taukopaikoille, joten kaavasta aiheutuvat välilliset vaikutukset kävijämäärien mahdollisesti lisääntyessä arvioidaan hyvin vähäisiksi. Retkeilyn vaikutuksia lajistoon myös seurataan.

6.5.3 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Arvioitaessa vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen eheyteen tarkastellaan sitä, voivatko alueen suojeluperusteena olevat luontotyytit pitkälläkin aikavälillä säilyä heikentymättöminä ja suojeluperusteena olevien lajien populaatiot kehittyä suotuisasti tai vähintään säilyä nykyisellä tasollaan hankkeen toteutumisesta huolimatta.

Hankkeen toteutumisella ei arvioida olevan vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueen eheyteen. Hankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyyteille ja lajeille. Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan arvioidaan säilyvän elinkelpoisena.

7. Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Kolin alueella ei ole käynnissä muita hankkeita, joiden kanssa vireillä olevilla asemakaavoilla voisi olla yhteisvaikutuksia.

Kolin keskustan, Kolin kylän asuntoalueen ja Purnulahden asemakaavoilla voi kuitenkin olla mahdollisia yhteisvaikutuksia toistensa kanssa.

Kolme asemakaavaa lisäävät yhdessä Kolin alueen asumiseen ja majoitukseen tarkoitettua kerrosalaa ja sitä kautta kävijämääriä enemmän kuin yksittäiset kaavahankkeet tekisivät. Yhteensä asemakaava-alueiden arvioidaan tuovan Natura-alueelle vuosittain 695 700 vierailijaa enemmän kahdeksan kuukauden jaksolla verrattuna nykytilanteeseen. Vakituisten asukkaiden määrän arvioidaan kasvavan yhteensä 1 050 asukkaalla asemakaavojen myötä, mikä tarkoittaisi Natura-alueelle noin 67 200 käyntiä lisää kahdeksan kuukauden sulanmaankaudella. Yhteensä kaava-alueet toisivat Natura-alueelle vakituisten asukkaiden ja matkailijoiden myötä 762 900 kävijää lisää sulanmaan kaudella, joka tarkoittaa yli 200% kasvua kävijämäärissä.

Kaavahankkeiden vakituista asumisesta Natura-alueelle aiheutuva kävijäpaine on huomattavasti pienempi kuin asemakaavojen mahdollistamasta majoitusrakentamisesta seuraava kävijämäärän kasvu. Kaavojen mahdollistama vakituisten asukkaiden käyntimäärien lisäys Natura-alueella on hieman yli 67 000 ja kaavojen myötä lisääntyvän majoituspalveluiden mahdollistama kävijämäärä on melkein 700 000 kävijää sulanmaankaudella. Siten asemakaavahankkeista vähiten vaikutusta Natura-alueen kävijäpaineeseen aiheutuu Kolin kylän asuntoalueesta, jonne osoitetaan vain vakituista asuntorakentamista.

Suurin kävijämäärän kasvu Natura-alueella aiheutuu Purnulahden matkailurakentamiseen painottuvasta asemakaavasta, joka mahdollistaa yli 600 000 kävijän lisäyksen Natura-alueen kävijämäärässä. Eniten Natura-alueen kävijäpaineeseen vaikuttaa yksittäin siis Purnulahden asemakaava, mutta yhteisvaikutusta kävijäpaineeseen lisää Keskustan asemakaava, joka mahdollistaa vakituisten asukkaiden ja matkailijoiden Natura-alueen kävijämäärinä yhteensä yli 100 000 kävijää.

Yhteisvaikutustenkaan osalta asemakaavahankkeet eivät aiheuta merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille tai lajistolle. Kolin kansallispuiston Natura-alueella on kattava reittiverkosto, jolle Natura-alueen kävijämäärä suuntautuu vähentäen polkujen ulkopuolella liikkumista ja siten maaston kulumista. Kävijöiden vaikutuksia seurataan aktiivisesti ja suosituimpien kohteiden kulumista voidaan ehkäistä opasteilla ja kunnossapidolla.

8. Vaikutusten lieventäminen

Kävijämäärien kasvamisen aiheuttamaa retkeilypainetta ja sen välillisiä vaikutuksia Kolin kansallispuiston Natura-alueeseen voidaan ehkäistä huolehtimalla Natura-alueella ja sen läheisyydessä sijaitsevien ulkoilureittien ja taukopaikkojen ylläpidosta. Hyvällä reitistön ja taukopaikkojen kunnossapidolla sekä laadukkailla opasteilla voidaan ehkäistä hallitsematonta liikkumista Natura-alueella. Myös opastus ja tiedotus lisäävät alueen luontoarvojen tuntemusta ja ehkäisevät haitallisia vaikutuksia Natura-alueen luontotyypeihin ja lajistoon.

Tällä hetkellä Natura-alueeseen kuuluvassa Kolin kansallispuistossa liikkuminen on järjestyssäännön mukaan sallittua kaikkialla puiston alueella lukuun ottamatta pienten saarien ja luotojen rajoitusosia lintujen pesimäaikaan (Metsäntutkimuslaitos 1996). Mikäli kasvavan kävijäpaineen vaikutusten seurannassa havaitaan merkkejä maaston kulumisen lisääntymisestä, on kävijöiden liikkumista puistossa ja siten Natura-alueella mahdollista ohjata myös kulkurajoituksilla herkimmillä luontokohteilla ja näin vähentää maastoon kohdistuvaa kuormitusta.

Natura-alueen hoidosta ja käytöstä vastaa Metsähallitus.

9. Yhteenveto ja johtopäätökset

Kolin keskustan, kylän asuntoalueen ja Purnulahden asemakaavoilla ei osoiteta rakentamista Natura-alueelle, joten suoria rakentamisesta aiheutuvia vaikutuksia luontotyypeihin tai lajistoon ei muodostu. Kaavoilla ei myöskään arvioida olevan välillisiä, esimerkiksi valaistuksen tai hydrologian muutoksista aiheutuvia vaikutuksia luontotyypeille tai lajistolle Natura-alueella.

Kolin keskusta-alueen ja Kolin kylän asuntoalueen asemakaavoilla osoitetaan enimmäkseen palveluita ja vakituista asumista, joiden vaikutukset kaavojen toteutuessa suuntautuvat enemmän keskusta-alueelle ja sen palveluihin kuin Natura-alueelle. Asemakaava-alueiden vakituisten asukkaiden arvioidaan tuovan Natura-alueelle noin 67 200 kävijää lisää verrattuna nykytilanteeseen. Keskusta-alueen kaavan toteutuessa keskusta-alueen majoituspalveluiden määrä kasvaa, mikä lisää alueen kävijämäärää kokonaisuutena 71 700 kävijällä ja nostaa siten myös Natura-alueen kävijämäärää.

Kolin kylän asuinalueen asemakaavalla osoitetaan vain vakituista asumista, jonka arvioidaan tuovan Natura-alueelle 28 800 kävijää lisää verrattuna nykytilanteeseen.

Purnulahden asemakaavalla on kaava-alueista suurin vaikutus Natura-alueen kävijämäärään. Kaavalla osoitetaan vain matkailurakentamista ja kävijämäärälisäys Natura-alueelle kaavan toteutuessa on 624 000 kävijää.

Yhteensä kaikkien kolmen asemakaavan toteutuminen mahdollistaisi Natura-alueelle 762 900 kävijää lisää kahdeksan kuukauden ajalla. Päiväkohtaisesti tämä tarkoittaisi Natura-alueelle 3 180 kävijää enemmän kuin nykytilanteessa. Kävijämäärä Natura-alueella olisi siis nykytilanne ja kaavojen mahdollistama kävijämäärän lisäys huomioiden 8 kuukauden jaksolla melkein 930 000 kävijää. Vertailuna Suomen selkeästi suosituimpaan kansallispuistoon, Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon tehtiin vuonna 2021 699 200 käyntiä ja toiseksi suosituimpaan, Urho Kekkosen kansallispuistoon tehtiin 446 300 käyntiä (Metsähallitus 2022). Tässä selvityksessä kuvatut Kolin Natura-alueen mahdolliset kävijäluvut asemakaavojen toteutumisen jälkeen ovat huomattavasti suuremmat kuin kummassakaan suosituimmassa kansallispuistossa. Selvityksen laskelmia voidaan pitää teoreettisena maksimina, joka Natura-alueen käyntimäärä voisi olla kaavojen toteutuessa. Luultavasti Natura-alueen käyntimäärä tulee olemaan tämän selvityksen laskelmia alhaisempi. Lisäksi Keskusta-alueen kaavaselostus on vasta luonnosvaiheessa, joten kaavan merkinnät voivat vielä muuttua, mikä vaikuttaa myös lopulliseen kaavan mahdollistamaan kävijämäärään. Kaavan mahdollisten muutosten ei kuitenkaan arvioida tuovan alueelle enempään kävijöitä kuin mitä tämän selvityksen laskelmissa on huomioitu.

Natura-alueeseen kohdistuva kävijäpaine suuntautuu pääasiassa olemassa oleville reiteille, joskin lieveilmiönä riski maaston kulumiselle voi lisääntyä erityisesti taukopaikkojen ja suosituimpien reittien ympäristössä. Suurimmat käyntimäärät sijoittuvat Kolin huipuilla sijaitsevalle reitille, joten kävijöiden määrä Natura-alueella jakautuu epätasaisesti. Natura-alueella on siten alueita, joilla kävijämäärä on korkea ja alueita, joihin ei kohdistu suurta kävijäpainetta. Näin myös mahdollinen tallauksesta aiheutuvan kulumisen riski jakautuu Natura-alueella epätasaisesti. Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten ehkäisemisen kannalta olennaista onkin alueen reitistön ja maasto-opasteiden ylläpito, sekä käyttäjien opastaminen reittien ja taukopaikkojen käyttöön.

Kolme asemakaavaa lisäävät yhdessä kerrosalaa Kolin alueella ja sitä kautta kävijämääriä enemmän kuin yksittäiset kaavahankkeet tekisivät. Yhdessäkään kaavahankkeet eivät vaikuta merkittävästi Natura-alueen luontotyypeihin tai lajistoon, sillä kävijämäärät ohjautuvat tehokkaasti olemassa oleville reiteille ja taukopaikoille. Lisäksi kävijäpaineen vaikutuksia seurataan aktiivisesti ja suosituimpien kohteiden kulumista voidaan ehkäistä opasteilla ja kunnossapidolla.

Kävijämäärien nousu asemakaavojen toteutumisen myötä ei kokonaisuutena uhkaa Kolin kansallispuiston Natura-alueen luontotyyppien ja lajiston säilymistä elinkelpoisena ja Natura-alueen eheyttä. Varsinaista luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointia ei katsota tämän arvioinnin mukaan tarpeelliseksi.

10. Lähteet

- Airaksinen, O. ja Karttunen, K. 1998. Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46. Suomen ympäristökeskus.
- Lieksan kaupunki. 2022a. Kolin keskusta-alue. Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus. Asemakaavaehdotus, luonnos.
- Lieksan kaupunki. 2022b. Kolin kylän asuntoalue. Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus. Asemakaavaehdotus.
- Metsähallitus, 2017. Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 146.
- Metsähallitus, 2022a. Kansallispuistojen käyntimäärät 2021. <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/kayntimaarat/kayntimaarat-maastossa/>. Viitattu 19.1.2023
- Metsähallitus, 2022b. Kansallispuistojen käyntimäärät 2020. https://www.metsa.fi/wp-content/uploads/2021/01/Kayntimaarat_2020.pdf. Viitattu 19.1.2023
- Metsäntutkimuslaitos, 1996. Kolin kansallispuiston järjestyssääntö. <https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Js/koli-js.pdf>. Viitattu 20.1.2023.
- Naumanen, S. 2020a. Kolin biosfäärialueen luontomatkailusuunnitelma 2020–2025. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, sarja C 166.
- Naumanen, S. 2020b. Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2019. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 251.
- Sulkava, P. ja Norokorpi, Y. (toim.) 2007. Luontomatkailun vaikutukset kasvillisuuteen ja maaston kulumiseen Pallas-Yllästunturin kansallispuistossa. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 166.
- Sweco Finland Oy. 2022. Purnulahden asemakaava. Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus. Kaavaselostus.
- Sweco Infra & Rail. 2021. Koli-Ahmovaara OYK, Natura-tarvearviointi. <http://dynastyjulkaisu.pohjoiskarjala.net/juuka/kokous/2021143-5-4700.PDF>. Viitattu 20.1.2023
- Söderman, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen Ympäristökeskus. Luonto ja luonnonvarat. 196 s.
- Visitory. 2022. Kolin majoitustilasto huhtikuu-marraskuu 2022. <https://visitory.io/fi/koli/2022-04/2022-11/>. Viitattu 19.1.2023
- Ympäristöministeriö 2018. Ympäristöministeriön ehdotus Natura 2000-verkoston tietojen täydentämisestä. <http://syke.maps.arcgis.com>. **Natura-alueen Natura-tietolomake:**
- Kolin kansallispuiston Natura-alue (FI0700010, SAC). Natura-tietolomake. Luettu 3.1.2023. <http://paikkatieto.ymparisto.fi/natura/2018/tietolomakkeet/FI0700010.pdf>
- Kolin kansallispuiston Natura-alue (FI0700010, SAC). Natura-tietolomakkeen tiivistelmä. Luettu 3.1.2023. <http://paikkatieto.ymparisto.fi/natura/2018/tiivistelmat/FI0700010.pdf>